

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Osnovno izhodišče: občan in njegove potrebe

Vsa prizadevanja za dosledno uresničitev novih ukrepov v gospodarstvu mora nenehno spremljati tudi boj proti birokratizmu in vsem ostankom zastarelih pogledov na družbeni sistem

Na posvetovanju o vplivu zadnjih ukrepov za stabilizacijo gospodarstva so se v petek, 16. oktobra, zbrali v Novem mestu predsedniki občinskih skupščin, sekretarji občinskih komitejev ZKS, predsedniki občinskih sindikalnih svetov, predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki občinskih komitejev ZMS iz sedmih dolenskih občin: Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje. Posvetovanja so se udeležili še sekretar okrajnega komiteja ZKS Mitja Ribičič, predsednica okrajnega odbora SZDL Francka Strmole in predsednik okrajne skupščine Ljubljana inž. Marko Bulc.

Najprej so predstavniki posameznih komun poročali o najbolj perečih problemih posameznih občin. Zaradi obširne problematike bomo posredovali našim bralcem v zgoščeni obliki le najvažnejše

ugotovitve iz posameznih občin.

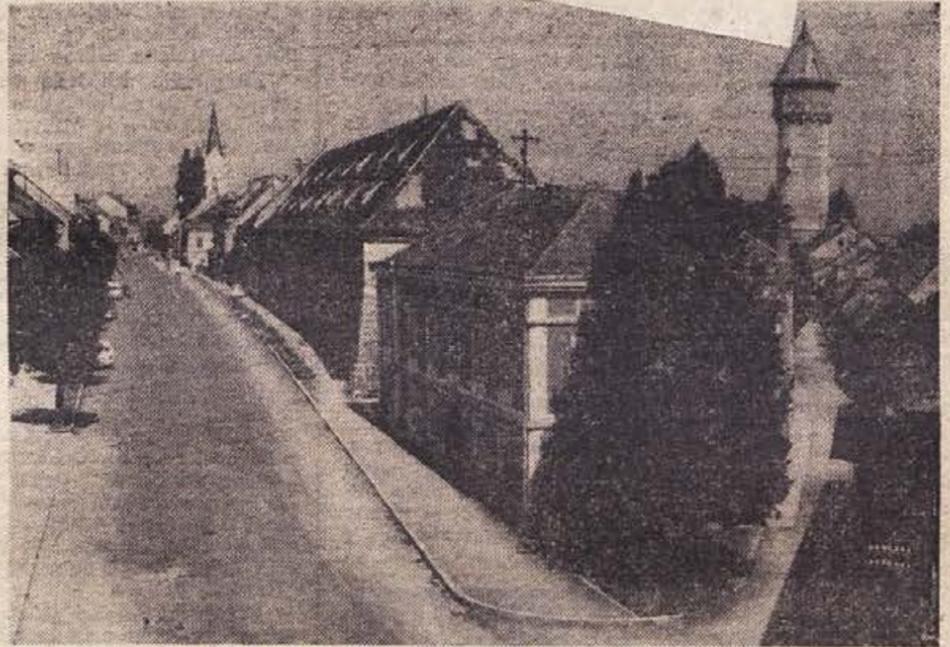
ČRNO MELJ: preiti bo treba od besed k dejanjem

Ukrepi za stabilizacijo gospodarstva pri nas ugodno vplivajo zlasti na rast proizvodnje, saj smo ob koncu septembra za 4,6 odstotka nad dinamiko planskih predvidevanj. Prav tako so precej narasli tudi skladi delovnih organizacij ter osebni dohodki zaposlenih. Zdaj imamo le še malo takih, ki zaslužijo manj kot 25.000 dinarjev na mesec. Vse to je pri občanah nafetelo na ugoden odmev. Hkrati je za nas, kot nerazvito komunno, precej boleča omejitev investicijske potrošnje. Ker industrija pri nas še ni dograjena, nikakor ne moremo priti na zeleno vejo. Prav bi bilo, da bi pri omejevanju investicijske potrošnje upoštevali specifičnosti posameznih

komun, ne pa obravnavali vse enako.

Zlasti velike težave imamo na področju šolstva. Lani nam je primanjkovalo 21 učnih moči, letos pa jih manjka že 36. To je vsekakor posledica že več let neurejenih ekonomskih razmer v prósveti, ki so prav zdaj postale najtežje. O teh problemih govorimo že vrsto let, zato je skrajni čas, da preidemo od besed k dejanjem. Težave imamo tudi pri urejevanju otroškega varstva, nerešeno je vprašanje zdravstvenega zavarovanja kmečkega prebivalstva. Ker nimamo na voljo dovolj sredstev, so pri nas zelo nizke socialne podpore (3500 dinarjev) itd. Zavoljo vsega tega bi bilo treba v okrajnem merilu izdelati celovitejšo analizo za razvite in nerazvite občine, te pa naj bi bile merilo pri delitvi celotnega dohodka. Nekaj sredstev bi morali dati krajevnim skupnostim. Ker nismo uspeli, to precej vpliva na politično aktivnost pri občanah, saj o nekaterih problemih govorimo na zborih občanov in organizacijah Socialistične zveze že leta, pa so še vedno nerešeni, ker nimamo materialnih možnosti. No, vprašanje bocev se letos nekoliko bolje

(Nadaljevanje na 7. str.)

POZDRAV IZ BREŽIC (Foto: Baškovič)

Za letošnji praznik občine Brežice iskreno čestitamo vsem občanom, našim naročnikom in bralcem ter jim želimo še mnogo uspehov pri vsem njihovem delu!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENSKEGA LISTA

KOČEVJE: »Še sto takih demov!«

Te dni je minilo leto dni, odkar so v Kočevju odprli novi dom telesne kulture, enega najlepših, kar jih poznamo v naši republici. Kaj vse se je v minulih 12 mesecih v tej razsežni, sodobni stavbi že dogajalo in kaj pravijo o njej domači ter tuji gostje, preberite na 23. strani današnje številke!

Od 18. X. do 22. XI. 12 ali le 4 krajevne skupnosti v sevniški občini

Organizacije SZDL v sevniški občini se pridno pripravljajo na krajevne konference SZDL, ki so se pričele že 18. oktobra. Na konferencah razpravljajo o delu SZDL v zadnjih dveh letih, o aktualnih gospodarskih in političnih ter drugih družbenih problemih. Organizacije na podeželju bodo posvetile več razprave kmetijstvu, one v mestu pa raznim komunalnim problemom in gospodarjenju ter samoupravljanju v delovnih organizacijah. Na vseh konferencah pa bodo namenili posebno pozornost vlogi SZDL v novih pogojih našega družbenega življenja.

Po prvotnih predlogih naj bi bilo v ribniški občini 12 krajevnih skupnosti, zdaj pa kaže, da jih bo manj, najbrž samo 4. Dokončna beseda o tem se ni izrečena, povedati pa jo bodo občani na svojih zborih. Po mrtviču,

ki je v pripravi na KS vladalo v poletnih mesecih, je zdaj že čutili živahnije razprave. V družbeno političnih organizacijah pričakujejo precej novih pobud glede ustanavljanja KS in ostalega, kar je s tem v zvezi.

Stanovanjska skupnost v Ribnici bo prenehala obstajati 1. januarja 1965, ko bo njeno dejavnost prevzela Krajevna skupnost Ribnica. Osnutek statuta je že pripravljen, o njem pa bodo občani razpravljali na zborih, ko bodo hkrati izvolili tudi svet Krajevne skupnosti — njen samoupravni organ. Brez dvoma bodo krajevne skupnosti s svojimi programi dela veliko bližje občanom, kot so bile dosedanje stanovanjske skupnosti.

JUTRI: ustni časopis v Brežicah

V počastitev občinskega praznika in v okviru predkongresne dejavnosti bo podružnica Društva novinarjev Slovenije v Novem mestu s sodelovanjem ObO SZDL Brežice in lokalne radijske postaje v Brežicah jutri zvečer ob 20. uri priredila v brežiškem prosvetnem domu ustni časopis. Prebivalce Brežic vabimo, da si ogledajo zanimiv program; sodelovali bodo tudi predstavniki občinske skupščine, družbenih organizacij in delovnih kolektivov.

Pridite — tokrat boste časnik lahko »poslušali« in »videli!»

Vreme

OD 22. X. DO 1. XI.

Do 26. oktobra nestalno s pogostimi padavinami in ohlaiditvami. Naslednje kratkotrajne padavine okrog 30. oktobra. V ostalem suho oz. lepo vreme.
Dr. V. M.

Cestno podjetje pohvaljeno

Na zadnji seji metliške skupščine so se prejšnji teden na predlog predsednika Franca Vrvščarja odobrili obeh zborov odločiti izreči novomeškemu Cestnemu podjetju zahvalo za razumevanje in ves trud, ki ga je podjetje vložilo v gradnjo odseka nove ceste od Metlike do Črnomlja. Pismeno zahvalo občine Metlika bo dobil ves kolektiv tega podjetja, še posebej pa di-

rektor tov. Goronc ter vsi ti isti strokovnjaki, šoferji in delavci, ki so se pri delu na tej cesti najbolj izkazali.

Predlagal so tudi, naj bi Cestno podjetje ob koncu gradnje uredilo tudi asfaltna priključka v Gradcu do železniške postaje in v Podzemlju od odcepa ceste do Kolpe. Sveda, če ne bodo o ne pretirane so dejati.

Z NJIVE K POROKI ALI: ZAPISEK K POROČNIM OBREDOM

»Počakaj, samo predpasnik še odložim...«

Poroka je slovesen trenutek in ljudje zahtevajo slovesen obred. V vsakdanjem življenju marsikdaj ni tako. V občinskih središčih so poročne sobe običajno lepo urejene, na sedežih krajevnih uradov pa so prostori kaj malo primerni za takšne obrede. Tudi odborniki, ki morajo opraviti poročni obred, ne vzamejo tega vedno dovolj slovesno.

Sicer pa je to tudi razumljivo. Sosed poroča sosedu in to opravi kar mimogrede. V pisarni, kjer je pohišstvo zneseno skupaj z vseh vetrov, dolgočasno prebere za mlajše in starejše novo-

poročence enak nagovor, pri tem pa že misli, kdaj bo odhitel nazaj na njivo. V občinski skupščini v Sevnici je bil prav to razlog, da so poroke že drugo leto samo v Sevnici, v poročni sobi občinske upravne zgradbe. Zgodilo se je, da sta novoporočenca poiskala odbornika kar na polju, ta pa je potem na hitro odložil predpasnik in skupaj z njima odšel na krajevni urad. Ob praznično oblečenih in razpoloženih zakonskih kandidatih in pričah je bil odbornik v oguljenih delovnih hlačah in blatnih čevljih kaj smešna pojava. Svojo

dolžnost, ki mu je kratila sobotno delo, pa je kljub temu napravil...

Morda bi le kazalo, da bi o poročnih obredih razmislili tudi v drugih občinah in se od časa do časa prepričali, kako potekajo te slovesnosti na krajevnih uradih. Za takšne priložnosti naj bi vsaj nekoliko ustrezalo tudi okolje, v katerem se obred dogaja. Nadalje bi povsod morali imeti na razpolago več različnih poročnih govorov, saj nagovora, ki je primeren za dvajsetletnike, ne moremo prebrati zakoncem pri petdesetih.

— EY

Takole je Darinka Lipa iz Blatnega 25, ki hodi v 2. razred, prinesla v pišečko šolo svoj prispevek za šolsko mlečno kuhinjo. Zeljni glavi v njenih ročicah sta bili tako veliki, da ju je kar stežka zmagovala... Več o tem, kako so se šole v brežiški občini pripravile na zimo, bomo poročali prihodnji teden.

Obojestranski interesi

Od lastnega dela, proizvodnje in produktivnosti, ki jih bodo delovni kmetje ostvarjali na svoji posesti, pri tem pa čedalje tesneje sodelovali tudi z družbenim sektorjem kmetijske proizvodnje, bodo odvisni tudi njihova perspektiva, večji življenjski standard in spajanje njihovega osebnega interesa z interesi družbe.

Iz smernic za predkongresno aktivnost
ZK

Nekje se je zgodilo tole: zadruga je sklepala s kooperanti pogodbe za pridelovanje pšenice. Kmet je podpisal, da bo zasejal z visokorodnimi sortami pšenice določeno površino zemljišča in da bo del pridelka prodal zadrugi, ta pa je bila dolžna nuditi pridelovalcu strojne usluge, strokovne nasvete in umetna gnojila. Toda tisto leto so bile težave z umetnimi gnojili in zadruga ni mogla, vsaj ne pravočasno, izpolniti svojih obveznosti. Višja sila pač.

Kmet je stopil v pogodbeni odnos z zadrugo. Obvezal se je, da ji bo prodal breskve po vnaprej določenih cenah, ne glede na to, kakšne bodo tržne razmere. To se pravi, da je zadruga prevzela s tem riziko. Toda brez tega ne gre! Trajnejše poslovno in proizvodno sodelovanje je mogoče samo na tak način. Pri sklepanju pogodb je treba računati s tem, da bodo razmere na tržišču — zavoljo večje ali manjše ponudbe narokovale cene, ki bodo nižje ali pa nekoliko višje od pogodbenih. Zadruga bi za take primere morala imeti sklad rizika, iz katerega bi pokrivala nastale razločke. Kmet — kooperant pa bi tudi moral gledati na koristi od sodelovanja z zadrugo ne le skozi prizmo enoletnih rezultatov, temveč skozi daljšo perspektivo.

Kaj pa se zdaj neredko zgodi? Kmet — kooperant se drži pogodbe in je zadovoljen

z njo, kadar vidi, da bi sam težko iztržil pridelek. Pritisikal bo na zadrugo, če bo ta oklevala in se izgovarjala na višje interese. In prav bo imel. Pogodba naj bo resen poslovni odnos, ki ne bo odvisen od nihanj na tržišču in od dobre volje tega ali onega partnerja. Toda ne bo imel prav, če se bo tedaj, ko bo videl, da bi breskve lahko bolje prodal mimo zadruge, požvižgal na pogodbo. Iz pogodbe izvirajo obojestranske obveznosti in prav tako tudi koristi. Če zaradi nihanj cen na tržišču ni mogoče do potankosti izmeriti koristi na dve polovici za vsako leto posebej, naj pride obojestranska korist do izraza skozi večletno sodelovanje.

Kooperacija ni enkratni akt. Sodelovanje med zadrugo in kmetom — kooperantom se ne sme omejiti samo na kampanje. To mora biti trajnejši odnos, ki se ne sme začeti s prihodom tehnika v kmečko hišo, češ, očka, ali

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

boste podpisali pogodbo. Pogovor med zadrugo in kmetom mora biti stalen. Pogovarjati se morata o čisto konkretnih možnostih sodelovanja, delati izračune, ugotavljati potrebe tržišča itd. Pogodba je samo formalni akt, torej nekaj, kar da pravno obliko vsebinskemu sodelovanju med zadrugo in kmetom — kooperantom. V praksi pa se dogaja, da dobiva brezhibno pravno obliko sicer borna vsebina sodelovanja. To ni prav. Taka kooperacija ni dovolj uspešna. V takem primeru tudi pogodbe ni mogoče jemati dovolj resno.

S pogodbo seveda ni mogoče zajeti vseh pridelkov oziroma vseh tržnih viškov. Tega dejstva zadruga ne sme izgubiti izpred oči. V današnjih razmerah je kmetu potreben tudi tako imenovani dnevni dinar. Kaj pomeni to? Pridelovalcu se med le-

Komaj so se vrnili šefi držav z druge konference nevezanih držav v Kairu, že se je svet znašel v popolnoma novem položaju. Hruščov ni več prvi sekretar sovjetske partije niti predsednik sovjetske vlade — tako imenovane bele velesile nimajo več monopola atomske bombe. Ameriki, Rusiji, Angliji in Franciji se je zdaj pridružila še 700-milijonska Kitajska, največja in najbolj dinamična država na svetu.

Eksplodira kitajske bombe — izvedli so jo na poligonu blizu jezera Lop Nor — je delovala kot šok. Ameriški zunanji minister Dean Rusk je že v svoji izjavi 29. septembra napovedal, da pripravljajo Kitajci atomsko eksplozijo. Tudi ruska obveščevalna služba je morala vedeti za to. Peking je baje o tem vnaprej obvestil nekatere prijateljske dežele, vendar je nekaj dni pred eksplozijo zanikal svoje namene. Niti teden zatem so Kitajci presenetili svet.

V najboljšem primeru so Kitajci zdaj tam, kjer so bili Francozi leta 1960, ko se je pojavila atomska goba nad Saharo. Od tedaj so minila že štiri leta, vendar Francija še ni v »atomskem klubu«. Francozi imajo le »baby« bombe. Pot od atomske do hidrogenske bombe je zelo dolga. Amerikanci so rabili za to polnih pet let.

Kitajska bomba je zato predvsem politično-psihološko orožje, kajti Amerika, Rusija pa tudi Anglija imajo cela skladišča tega smrtonosnega orožja. Vendar bo večina držav v Aziji le razumela — zdaj imajo besedo Kitajci — Kitajska pa je skoraj četrtina človeštva.

»Sem optimist in upam, da se sovjetska zunanja politika ne bo

spremenila« — je izjavil predsednik Tito na Cipru, ko so ga vprašali novinarji o dogodkih v Sovjetski zvezi. Tudi na sprejemu kozmonavtov v Moskvi je prvi sekretar partije Leonid Brežnev poudaril, da bo Sovjetska zveza nadaljevala dose-danjo politiko.

Mednarodni opazovalci opozarjajo na to, da se sovjetska diploma-

sti, je bil prav toliko impulziven. Hruščov ni znal vedno oceniti vseh posledic. Zrušil ga je aparat, politična struktura partije in države je ostala v bistvu taka, kot je bila za Stalina. Takšen, kakršen je bil kot človek in državnik, takšen je bil zelo popularen med ljudstvom.

Hruščov je združeval v svoji osebi dve funkciji: bil je prvi sekretar sovjetske partije in predsednik sovjetske vlade. Zdaj si delita ti dve funkciji Leonid Brežnev in Aleksej Kosigin. Brežnev je v ponedeljek na sprejemu kozmonavtov v Kremlju dejal, da je glavna naloga notranje politike povečanje blaginje in vsestranski razvoj socialistične demokracije. Italijanski socialistični voditelj Nenni meni, da bodo glavne stvari, iz katerih bodo razvidne namere novega vodstva, tele: vprašanje notranje destalinizacije, miroljubno sožitje v svetu in pa priprave za konferenco o sporu s Kitajci. Dejanja, ne besede, bodo dale točen odgovor.

Veliki dogodki v svetu so potisnili v ozadje britanske volitve. Razumljivo: laburisti so zmagali s skromno večino trinajstih glasov. Zato ni pričakovati, da bi prišlo do kakih večjih sprememb v britanski zunanji in notranji politiki.

Prva stvar, ki jo bodo morali rešiti, je negativna plačilna bilanca. Pravijo, da bo novi predsednik vlade, 48-letni Harold Wilson, moral povečati davke. S tem si gotovo ne bo pridobil priljubljenosti, vendar se tej operaciji ne bo mogel ogniti. Medtem pa se že govori, da je bil britanski premier povabljen v Kairu. Od tu do Bele hiše prav gotovo ni dolga pot. Najprej pa bo šel v Washington britanski zunanji minister Patrick Walter.

Velika arena

cija še naprej zavzema za to, da se skliče posvetovanje delavskih (marksistično-leninističnih) partij sveta, na katerem bi razpravljali o sporu med kitajsko in sovjetsko partijo. Samo je razlika: Hruščov je hotel baje, da bi ob tej priložnosti obsodili kitajsko partijsko vodstvo, novo sovjetsko vodstvo pa bi želelo, da bi prišlo samo do izmenjave mišljenj.

Zaenkrat je težko reči, kaj so bili glavni motivi nedavnih sprememb v Sovjetski zvezi. Pravda očita Hruščovu politični optimizem, kult osebnosti, celo diktatorske metode. Te obtožbe so gotovo pretirane in jih moramo tako tudi razumeti. Hruščov je bil, in je še, zelo popularen.

Bil je dovolj hraber, da je omajal kult Stalina, zadovoljil je težnje svoje dežele po večji blaginji, večji politični svobodi. Princip politične koeksistence je postal stvarnost. Toda, Hruščov je več obljubljal kot je lahko izpolnil. Človek, ki je imel toliko hrabro-

tom pokaže, da mu je iztržek za jesenske pridelke posej. Ker potrebuje denar, bo prodal tudi nekaj iz zaloga, predvidene za domačo potrošnjo. Morda bi rad prodal kaj drugega, nekaj povrtnine, zelenjavo ali kaj podobnega, kar s pogodbo ni bilo zajeto.

Marsikje to ni mogoče, ker se zadruga ukvarja samo z velikimi posli, z večjimi odkupi, čeprav potrošnik v mestu pogosto pogrēša prav te drobne reči. Tudi to ni prav. Zadruga si mora prizadevati zajeti vse tržne viške, četudi ji ne prinašajo velikih dobičkov. S tem ko je dobila skoraj izključno pravico do odkupa, je prevzela tudi obveznost, da bo tudi v resnici

odkupila vse tržne viške. To je njena dolžnost.

Komunisti, ki živijo in delajo na podeželju, bi morali biti bolj pozorni na take in podobne probleme. Tudi tedaj, če se neposredno ne ukvarjajo s kmetijstvom. Na vasi je namreč precej takih osnovnih organizacij ZK, v katerih prevladujejo člani, ki neposredno niso vključeni v kmetijsko dejavnost. Zdaj se pogosto dogaja, da razpravljajo v teh organizacijah predvsem o raznih organizacijskih in drugih vprašanjih, zelo redko pa se v razpravah dotikajo kmetijske problematike. To seveda ni v redu in prav. Tudi komunisti, ki niso kmetje, bi morali prisluhni-

ti problemom na vasi, zlasti tistim, ki izvirajo iz odnosov med zadrugo in kmetom — kooperantom. S svojim idejnim vplivom bi lahko mnogo prispevali k odstranjevanju napak, k razčiščenju določenih vprašanj itd. Ni potrebno — in tudi ne bi bilo prav —, da bi se vtikali v čisto strokovne zadeve. Toda njihova dolžnost je, da se zanimajo za družbeno-politična, kulturna in druga vprašanja naše vasi, da po svojih močeh, seveda s prepričevanjem, prispevajo k socialistični preobrazbi vasi, to se pravi k spremembam v načinu življenja, h gospodarskemu in kulturnemu napredku. J. B.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

• Papež obišče Indijo. Papež Pavel VI. se bo udeležil evharističnega kongresa v Bombayju. Ta bo od 28. novembra do 6. decembra. Papež je letos obiskal dve državi: Izrael in Jordanijo.

• Belgijski zunanji minister od-potaval. Belgijski minister Paul Henri Spaak se je po večdnevni razgovorih v Jugoslaviji vrnil domov. Spaak je ob koncu obiska sprejel tudi predsednik Tito.

• Popović obišče Pariz. Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović bo v začetku novembra obiskal Francijo. Obisk je bil planiran že za oktober, vendar so ga zaradi kairske konferenec, de Gaullova obiska v Latinski Ameriki in drugih dogodkov odložili.

• Zasedanje Generalne skupščine bo pozneje. Zaradi ameriških volitev se enkrat odloženo zasedanje so preložili na 10. november. Če, da se bodo predstavili 116 držav — članic OZN sestali šele 24. novembra. Letošnje zasedanje se bo zato končalo šele po novem letu.

• Nova afriška država. V soloto bodo v Lusaki proglasili neodvisnost Severne Rodenzije. Ta se bo odlej imenovala Zambija — in sicer po reki Zambesi. Ta država je med Kongom (Leopoldville) in portugalsko kolonijo Moembaik. Pravda za to, kdaj bo postala neodvisna tudi Južna Rodenzija še ni končana.

• Se dvanaest dni do ameriških volitev. Dne 3. novembra bodo Američani volili novega predsednika. Po rezultatih anket lahko sklepamo, da bo Johnson zagotovo zmagal. Njegovi izglezi so dobri tudi na ameriškem jugu, izjavi Goldwaterja. Predvidovajo, da bo dobil tudi petine oddanih glasov, kar je ogromna večina za ameriške pojme.

• Sestanek nordijskih premiev. Predsedniki nordijskih vlad se redno posvetujejo. Letos bodo razpravljali predvsem o britanskih ameriških volitvah, spremembah v Moskvi in drugih dogodkih. Države evropskega Severa sodelujejo zelo tesno med seboj. Za to jih lahko zavidajo druge regionalne skupine.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

• Ze dalj časa z vso resnostjo obravnava probleme, ki izvirajo iz prenapete investicijske potrošnje. Na skupnem zasedanju gospodarskega zbora septembra so odločno poudarili, da je treba usmeriti praktično politiko v odločno zoževanje investicijske potrošnje. Naglasili so tudi potrebo, da zaustavimo nenormalni dotok delovne sile, ki negativno vpliva na modernizacijo proizvodnje, in sicer v smislu konserviranja nesodobne industrijske tehnologije.

O teh in drugih problemih so nedolgo tega govorili tudi na seji predsedstva republiške zveze sindikatov. Dejali so, da so problemi na področju investicij posledica kreditne politike. Ukrepi, ki jih je storil zvezni izvršni svet, bodo privedli do stabilizacije gospodarstva, če jih bomo dosledno uresničevali. Kreditiranje mora zagotoviti — z nadaljnjim izpopolnjevanjem bančnega in kreditnega sistema — ugodno razmerje naložb v investicije za družbeni standard in razvoj družbenih služb, če hočemo, da bo naraščal realni standard.

Na ponedeljkovem zasedanju zveznega in gospodarskega zbora so sprejeli nadaljnje ukrepe za stabilizacijo gospodarstva. Ti ukrepi napovedujejo strožjo in selektivnejšo kreditno politiko, povečanje obvezne proračunske rezerve od 10 na 15 odstotkov, ostrejša kriterija pri dodeljevanju potrošniških kreditov itd. Zaustaviti bo treba vsako začevanje gradnje administrativnih in upravnih poslopij. Vsi investitorji in kreditorji gospodarskih objektov bodo dolžni izdvojiti 25 odstotkov sredstev od višine izplačane vrednosti investicij na poseben račun pri službi družbenega knjigovodstva.

Po osnutku zakona o bankah in kreditih, o katerem je te dni razpravljala zvezni izvršni svet, bodo banke kot poslovne gospo-

darske organizacije zbirale sredstva in opravljale kreditne posle, skrbale bodo za varnost in učinkovitost vloženih sredstev, in sicer na podlagi smernic družbenega plana. Pri upravljanju bank bodo udeležene tudi družbeno-politične skupnosti in gospodarske

UMIRITEV INVESTICIJSKE POTROŠNJE

organizacije — v odvisnosti od velikosti vlog. Odnosi med bankami in družbenopolitičnimi skupnostmi oziroma delovnimi organizacijami bodo temeljili na ekonomskih načelih. Sredstva za poslovanje bank se bodo oblikovala iz depozitov, ki so vloženi pri njih, iz kreditov, ki jim jih dajo na voljo družbenopolitične skupnosti, delovne in druge organizacije, in iz lastnih dohodkov.

Ob 20-letnici osvoboditve Beograda je objavilo »Delo« uvodnik izpod peresa Jaka Koprivca. V njem govori o napredku, ki ga je dosegel Beograd, ta naša Jugoslavija v malem, po osvoboditvi. Beograd je nešteto-krat izpričal radoživost našega časa. Leto za letom so iz Beograda prihajale vesti o odločitvah — mejnikih naše socialistične izgradnje. Beograd je postal tudi veliko mesto miru.

V ponedeljek ob pol dvanaajstih se je zgodila v bližini Beograda huda letalska nesreča, v kateri so izgubili življenje člani posadke in vsi potniki, med njimi 7-članska uradna delegacija. Ta je potovala na proslavo 20-letnice osvoboditve Beograda. Vodil jo je maršal Birjužov, vojak, ki je sodeloval

pri zavzetju Beograda. Maršal Tito ga je odlikoval z redom narodnega heroja. Odlikoval je tudi druge generale, ki so sodelovali pri osvoboditvi Beograda in ki so tako tragično preminili. Vzroke nesreče še raziskujejo. Letalo je udarilo v pobočje hriba v neposredni bližini spomenika Neznanimu junaku. V Beogradu je zavladala globoka žalost. Vse zabavne prireditve so odpovedali. Jugoslovanski visoki državniki so izrazili sovjetskemu državnemu in partijskemu vodstvu izraze najglobljega sožalja.

Socialno-zdravstveni in prosvetno-kulturni zbor republiške skupščine sta sprejela sklepe za pospešen razvoj otroškega varstva. Posebej so poudarili negativen vpliv neurejenega varstva na produktivnost. Predstavnik CK Zveze mladine Slovenije Emil Rojc je zameril poslancem preveč splošno razpravo, ki samo ugotavlja slabši položaj. Ni dovolj samo ugotovljati, ampak je treba angžirati občinske skupščine in druge činitelje, da storijo konkretne ukrepe za pospešen razvoj otroškega varstva. Če tega ne bi storili, bi čez čas spet ugotovljali slabši položaj.

V Ljubljani so te dni odprli XI. mednarodni sejem »Sodobna elektronika«, na katerem razstavlja 78 proizvajalcev iz 14 držav. Otvoriti sta prisostvovala tudi sekretar CK ZKS Miha Marinko in predsednik Zvezne gospodarske zbornice Jakov Blažević.

Obstaja predlog, da bi odpravili obrazec K-15 za znižano vozino za letni dopust. Namesto tega naj bi sedanji koristniki teh olajšav prejeli denarno nadomestilo, in sicer: zaposleni mesečno 590 din, upokojnenci 500 din, otroški dodatek pa bi se zvišal za 230 din. Letno nadomestilo bi tako znašalo za delavce 7080 din, upokojence 6000 din in stroke 2760 din.

Ob našem občinskem prazniku

Samo še nekaj dni nas loči od občinskega praznika, ko bomo slavili tridesetletno leto odhoda Brežiške čete v pogorje Orlice.

Skupina mladih, z ljubeznijo do svobode in ljudstva prežetih komunistov in članov SKOJ se je odločila, da se z orožjem v rokah upre okupatorju, ki je v teh krajih 1941 leta divjal po naših krajih in nasilno preseljeval ljudstvo v koncentracijska taborišča. Akcije te čete in prihod štajerskih bataljonov pod vodstvom legendarnega junaka tovariša Staneta so okupatorju onemogočili in preprečili nadaljnje preseljevanje našega prebivalstva v taborišča po vsej tedaj okupirani Evropi.

Po že ustaljeni navadi pregledamo ob praznovanju občinskega praznika svoje delo in uspehe, ki smo jih dosegli. Ta veliki praznik naj bo manifestacija našega dela, ker se le na ta način lahko dostojno oddolžimo padlim tovarišem.

V gospodarstvu so doseženi zadovoljivi rezultati. V ob-

dobju 8 mesecev tega leta smo izpolnili letni plan s 76 odst., kar nam jamči, da bomo do konca leta brez večjih težav izpolnili naloge, postav-

Milan Šepetavc, predsednik Občinske skupščine v Brežicah

ljene z družbenim planom občine za letošnje leto.

Z izpolnitvijo plana se bo povečal družbeni bruto produkt v odnosu na lansko leto za 22 odst. Izredno dobre

rezultate je dosegla Opekarna v Brežicah, ki je prebrodila težave ter z dobro organizacijo dela dosegla svoj plan z 82 odst. Tudi druge gospodarske organizacije kot npr. PVV Dobrova, KGP Brežice, KZ Brežice in Bizeljsko, Prevoz Brežice, Trgovsko podjetje »Ljudska potrošnja« Brežice, Kovina Dobova, Posavje, Agroservis itd. so dosegle dobre rezultate pri izpolnjevanju svojih proizvodnih nalog.

Osebnih dohodki zaposlenih stalno naraščajo in so v primerjavi z lanskim letom presežani s 36 odst., čeprav še nismo dosegli republiškega povprečja. Na porast osebnih dohodkov pa bo nujno treba vplivati z boljšo organizacijo dela, z varčevanjem materiala, skratka z večjo produktivnostjo. Produktivnost ne narašča v skladu s porastom osebnih dohodkov, saj se je povečala le za 28% v odnosu na lansko leto. Vse moči moramo usmeriti v povečanje osebnih dohodkov in za izboljšanje življenjske ravni delovnega človeka.

Investicije v gospodarstvu so pod zastavljenim planom, saj smo morali od nekaterih odstopiti. Normalno se investira v kmetijske objekte in v objekte za potrebe turizma.

Velike napore vlagamo za rešitev problemov v šolstvu in zdravstvu. Sklenjene so pogodbe za izgradnjo nove osemletne šole v Veliki Dolini in za izgradnjo novega traktarja gimnazije v Brežicah. Izdelani so tudi načrti za izgradnjo zveznega traktarja za osnovno šolo v Brežicah, ki naj bi ga predvidoma začeli graditi v drugem letu. Intenzivno delamo na pripravah za dograditev potrebnih učilnic

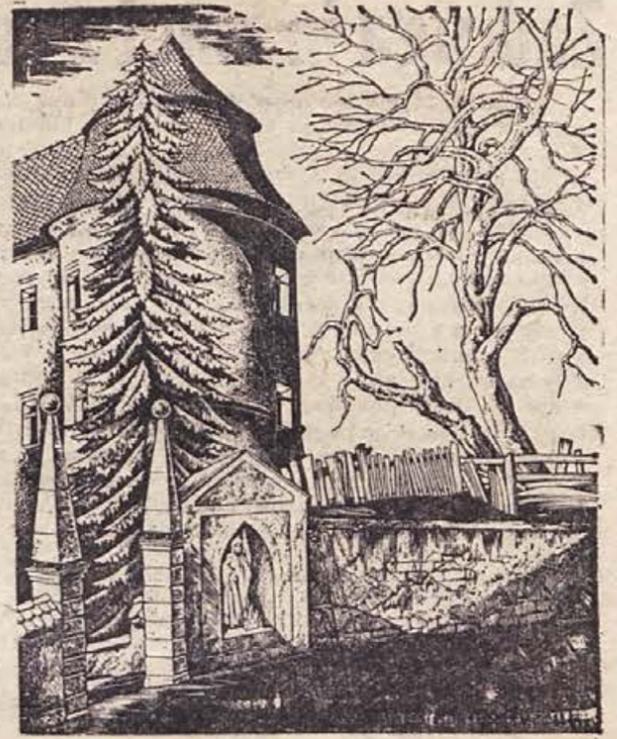
pri osnovnih šolah Artiče, Bizeljsko, Cerklje in Dobrova.

Bolnišnica Brežice s svojimi kapacitetami v sedanjem stanju ni zmožna nuditi vsem bolnikom zdravstvene usluge, zato je čedalje bolj pereča naloga, da se nadaljuje z gradnjo bolnice. Upamo, da bodo širše družbeno politične skupnosti imele potrebno razumevanje in da nam bodo ta problem pomagale rešiti.

Imamo še celo vrsto neresenih vprašanj, ki se bodo v doglednem času dala ugodno rešiti, vendar terja njihova rešitev večje angažiranje vseh materialnih sredstev in subjektivnih činiteljev.

Vsem delovnim kolektivom in vsem občanom čestitamo za letošnji občinski praznik z željo za obilo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

MILAN ŠEPETAVC

Franjo Stiplovšek: PRED BREŽIŠKIM GRADOM

PREBIVALCEM BREŽIŠKE OBČINE!

Lepo število stalnih naročnikov v brežiški občini prebira vsrsto let naš pokrajinski tednik. V vseh družinah in hišah pa ga le še ne poznajo; zato bodo pismonoše vseh pošt v brežiški občini te dni raznesli današnjo številko Dolenjskega lista v vse tiste družine in k posameznikom, ki na Dolenjski list še niso naročeni. Prosimo vas, da si pokrajinsko glasilo SZDL Spodnjega Posavja in Dolenjske ogledate — naročilnico za vas pa ima vaš pismonoša. Izpolnite jo in mu jo izročite, še prihodnji teden pa boste naš tednik začeli redno dobivati!

Jeseničani bi radi podporo občine

Kovinoplast in Obrtniška proizvodna zadruga v Jesenicah na Dolenjskem povečujeta proizvodnjo, oba pa imata tudi kopico uresničljivih načrtov!

15-članski kolektiv Kovinoplasta v Jesenicah na Dol. je plašta v jesenih naredil do konca septembra naredil za 20 milijonov din izdelkov, plan za 1964 pa jim nalaga proizvodnjo v vrednosti 32 milijonov. Pravijo, da bodo preostalih 12 milijonov zagotovo zmogli v treh mesecih, ki še preostajajo. Lani, ko jih je bilo v kolektivu tudi 15, so vse leto naredili le za 20 milijonov izdelkov. Letos so plan za toliko povečali, ker so imeli v načrtu nakup nekaterih strojev. Dobili so 6 milijonov posojila za nakup osnovnih sredstev in 2 milijona za obratna sredstva. Dobava strojev se je nekoliko zavlekla, zato pa je proizvodnja v zaostanku. V obratu zdaj že delajo vsi stroji, le na ekscentrično 50 tonsko stiskalnico še čakajo.

Kvalificirane delavce, ki jih močno potrebujejo, bi že lahko dobili, žal pa ti največkrat skušajo podjetje izsiljevati, kot so povedali v Kovinoplastu. Zatorej so se odločili vzgajati svoje kadre sami. Res gre to počasneje,

zato pa bodo ti kadri v podjetju tudi ostali. — Precej težav imajo pri nakupu surovin. Na tržišču primanjkuje međenine in barvastih kovin. Oboje morajo nemalokrat preplačevati, samo da dobijo. Ogorčeni so zavoljo tega in pravijo, da se strinjajo s tem, da je izvoz prva naloga, da pa na domačo proizvodnjo kljub temu ne bi smeli pozabljati in biti tako mačehovski do nje...

Kovinoplast je včlanjen v obrtniški proizvodni zadrugi, ki ima svoj sedež v Jesenicah. Zadruga naj bi imela letos po planu 141 milijonov dinarjev prometa (lani so naredili 108 milijonov), do konca septembra pa so stržili že za 181 milijonov in bodo, kot vse kaže, do konca leta s prometom presegli vrednost 200 milijonov. Že vse letošnje leto se pomenjujejo o tem, da bi se obrtniki, člani zadruge, ki imajo zdaj delavni-

ce po raznih krajih Slovenije in SRH, osredotočili v Jesenicah na Dol., kjer je v opuščeni delavnici dovolj prostora zanje. Delo bi nato laže potekalo, pa tudi manj stroškov s prevozi bi bilo. Za to pa bodo potrebovali sredstva. Z električnim tokom že zdaj niso najboljše preskrbljeni, ker je edini transformator preobremenjen. Treba bo torej postaviti novega, samo za potrebe Kovinoplasta in obrtnih delavnic. Nekaj sredstev imajo sami, nekaj pa naj primakne občina, pravijo Jeseničani, saj bo že v bližnji prihodnosti v delavnici, ki se bodo razvijale v Jesenicah na Dol., lahko našlo zaposlitev precej okoliških prebivalcev. Poleg tega pa ne gre zametovati sredstev, ki bodo v brežiški občini ostala, saj bo obrtniška proizvodna zadruga že letos ustvarila za več kot 200 milijonov dinarjev prometa!

KOVINA Bizeljsko: »na čez« so se zmenili

Kovina Bizeljsko se je kar krepko postavila na noge. Letošnje leto je bilo odlično, to lahko podkrepimo s številkami: že do konca septembra so naredili za 140.602.000 din vrednosti, čeprav bi morali po celotnem proizvodnem planu narediti v 1964 za 148.000.000 dinarjev. Naj povejmo, da so med letom plan povečali za 43 milijonov. Letos bodo ustvarili za približno 12 milijonov dinarjev skladov. Kaj je pripomoglo 76 članskemu kolektivu k tolikšnim uspehom?

Osebnih dohodki so se letos precej povečali zaradi spodbudnejšega nagrajevanja. V avgustu je bil povprečni mesečni zaslužek na zaposlenega 33.000 din. Manj kot 25 tisočakov na mesec prejema samo še začetniki, ki delajo na režijo. Zdaj si pa podrobno ogledmo skrivnost njihovega nagrajevanja:

v drugi polovici leta so si uredili nagrajevanje tako, da skupina delavcev (koliko jih je v skupini, je odvisno od obsežnosti prevzetega dela) prevzame delovno nalogo. V delovnem nalogu je že določen znesek, ki ga lahko porabijo za osebne dohodke. Delo nekvalificiranega delavca

začetnika je kalkulirano po 117 din na uro, delo polkvalificiranega po 124 do 137 din na uro, delo kvalificiranega delavca po 143 do 195 din na uro in visokokvalificiranega delavca po 208 din na uro. Skupina 7 delavcev na primer prevzame izdelavo 4 kovinskih vrat, pri katerih lahko porabi za osebne dohodke 119.400 din. Prej ko bo delo

opravljeno, večji bo njihov zaslužek ali z drugimi besedami: manj ko bodo porabili delovnih ur za izdelavo teh 4 kovinskih vrat, več bodo dobili na vsako porabljeno uro dela! Praksa kaže, da služijo delavci v večini primerov po 30 odst. več kot znašajo kalkulativne postavke plačila na uro, ki smo jih našli prej.

AKTUALNO: kadri

Odgovarja predsednik občinskega odbora SZDL Brežice Vlado Deržič

»Tovariš predsednik, ob prazniku vaše občine izberite aktualno temo in dovolite kratek intervju!«

»Mislili ste najbrž na kadre, kajne?«

»Da, ker je ta problematika pogosto na dnevnem redu, vsaj zadnje čase. Povejte nam, kako se SZDL in druge družbeno politične organizacije lotevajo tega vprašanja.«

»Predvsem pretresajo pomanjkljivosti dosedanje kadrovske politike in nakazujejo možnosti za izboljšanje v prihodnje. Plenum obč. odbora SZDL je pred kratkim ugotavljal, kako se uresničuje priporočilo glavnega odbora SZDL in realizirajo sklepi občinskega komiteja ZK. Zdaj pa dovolite nekaj števil. Po sistematizaciji delovnih mest bi v občini Brežice potrebovali 588 ljudi s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Le 304 mesta so ustrezno zasedena, 284 pa neustrezno. Ob vsem tem pa je marsikaj odnos do ljudi z višjo in visoko izobrazbo neprimeren. Strokovnjaki tudi niso vedno maksimalno izkoriščeni. Nadalje v delovnih organizacijah ne vedo, kdo je

nosilec kadrovske politike: samoupravni organi ali vodstvo. Ko planirajo rekonstrukcijo, pozabljajo, da stroji in zgradbe niso vse.«

»In kaj menite o štipendiranju?«

»Občinski odbor SZDL je pred nedavnim zahteval podatke od 14 delovnih organizacij in obč. skupščine. Iz njih smo razbrali, da je med temi organizacijami pet takih, ki nikogar ne štipendirajo. Vseh štipendistov je v občini 96. Od tega jih 67 štipendirajo obč. skupščina, 15 zdravstveni dom in bolnišnica, 14 pa gospodarske organizacije. Menim, da tu komentar ni potreben. Na višjih in visokih šolah jih štipendirajo obč. skupščina 22, sedem pa gospodarske organizacije. Še vedno je prevelika usmerjenost na srednje strokovne kadre.

Osnovne šole štipendirajo 14 učiteljskihnikov, ki pa pre-

Vlado Deržič, predsednik občinskega odbora SZDL

SPOMINU PADLIH ŽRTEV BREŽIŠKE ČETE, KI SO LETA 1941 SLFDILI KLICU KPJ IN SLI V NEUSMILJENI BOJ Z OKUPATORJI, IN TERPLJENJU LJUDSTVA V SPODNJEM POSAVJU, KI SO GA NEMCI IZGNALI Z RODNE ZEMLJE TER PRESELILI V TABORIŠČA SIROM PO NACISTIČNI NEMCIJI, SE TUDI OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU BREŽIC KLANJAJO VSI DELOVNI LJUDJE NAŠE KOMUNE. VEČNO NAJ ŽIVI SPOMIN NA VSE JUNAKE NAŠE REVOLUCIJE IN NA VSE ONE, KI SO Z ŽIVLJENJI ZAPECATILI LJUBEZEN DO NAŠE DOMOVINE!

Za 28. oktober, praznik brežiške občine, toplo čestitajo: OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije — Občinski odbor SZDL Brežice — Občinski komite ZKS Brežice — Občinski sindikalni svet Brežice — Občinski odbor ZMS Brežice — Občinska zveza za telesno kulturo Brežice — Kmetijska zadruga Brežice — Kmetijsko gozdno podjetje Brežice — Trgovsko podjetje »Krka« Brežice — Trgovsko podjetje »Ljudska potrošnja« Brežice — Tovarna pohnstva Brežice — Projektivni biro »Region« Brežice — Prevoz Brežice — Brežice Vino — Opekarna Brežice — Gostinsko podjetje Brežice — Agroservis Brežice — Dekorles Brežice — Obrtno servisno podjetje »Posavje« Brežice — Zavod za razvoj kulture in prosvete Brežice — Splošna bolnica Brežice — Lekarna Brežice — Zdravstveni dom Brežice — Rudnik Globoko — Podjetje za popraviljanje železniških voz Dobova — Kmetijska zadruga Bizeljsko — Gostišče Mokrice — Restavracija »Na Griču« — Cateške Toplice — Obrtno kovinsko podjetje Dobova — Kovina Bizeljsko — Splošno livarstvo Dobova

POZDRAV IZ BREŽIC

jernajo do 5000 din manjši znesek kot tisti dijaki, ki jih štipendirajo obč. skupščina. Šole bi morale štipendije zvišati, še najbolje bi bilo, če bi štipendiranje teh kadrov prevzela obč. skupščina. Pri občinski skupščini je treba nujno uvesti kadrovske službe, v delovnih organizacijah pa bi morali pojmovati kadrovske politične kot del gospodarstva. J. T.

Zadruga in kmet z roko v roki

Slehernega občana prav zagotovo zanima, kako je razpredena mreža pogodbenega sodelovanja med zadrugo in kmetom in kakšni so ti odnosi. Podatki kmetijske zadruge Brežice o skupni proizvodnji prav lepo prikazuje njen razvoj in obseg. Začetki tega sodelovanja segajo že leta nazaj, vendar je bil napredek največji v preteklih štirih letih.

Brežiška zadruga obdeluje 500 ha lastnih zemljišč, v hlevih ima 1.000 glav govedu za pitanje, razen tega pa se ukvarja tudi s hmeljarstvom in sadjarstvom. Hmeljišč ima 19 ha, novih sadovnjakov pa so zasadili 20 ha. Kljub razmeroma obsežnim lastnim površinam zadruga že vseskozi uvaja sodelovanje z zasebnimi kmetovalci. V gospodarskem letu 1961-1962 je sklenila kooperacijske pogodbe za pridelovanje pšenice na 216 ha, za seno na 258 ha, za koruzo na 189 ha, za krompir na 113 ha, za vino na 48 ha in za sadje na 18 ha površine. Skupno torej za 842 ha obdelovalnih površin. Že naslednje leto se je pogodbeno sodelovanje razširilo na 1340 ha, kar je velik uspeh. Največji obseg pogodbenih površin je zadruga zabeležila v letu 1963-64 (1932 ha). Samo pšenice so v tem letu posejali na 444 ha. V treh letih so pogodbene površine povečali za 1,5-krat, vendar predstavlja to le 20 odst. obdelovalnih površin na njenem področju.

V pogodbenem letu, ki se začneja z letošnjo jesenjo, bo vključila kmetijska zadruga v kooperacijo 500 ha posevkov pšenice, 900 ha travnikov in 400 ha koruze, 300 ha krompirja, 50 ha sadovnjakov in 50 ha vinogradov, skupno torej 2200 ha. Povečanje znaša sicer le 14 odst., vendar so to leto za sklepanje pogodb postavljeno trdnejši pogoji, ki obvezujejo tako za drugo kot proizvajalca za dosledno izpolnjevanje agrotehničnih ukrepov in sprejetih dolžnosti glede prodaje tržnih presežkov.

Vzoredno z razširivljivo pogodbenih površin je zadruga izredno povečala prodajo umetnih gnojil. V letu 1961 je znašala poraba 1120 ton, v letu 1962 1430 ton in lani 1963 že 2086 ton. Letos predvidevajo, da bo poraba posegla 2000 ton.

Zadruga oskrbuje kmetovalce tudi s kvalitetnimi semeni. Zmanjšuje jih vsako leto in visokorodne sorte pšenice so povsem izrinile stare, manj vredne vrste. Letna poraba semenste pšenice je na tem območju približno 30 ton. Prevladuje sorta san pastore.

Prideiki kooperantov so nadpovprečni

Prideiki kmetov — pogodbenikov so znatno višji od pridekov drugih proizvajalcev. Povprečni pridelek pšenice cenijo letos na pogodbenih površinah na 28 metrskih centov na hektar. Pridelek je manjši kot je bil lani. Vzrok: neugodni vremenski pogoji, poleganje in močan napad rje. Z največjim prideikom se v tem letu lahko postavi kooperant Jože Savnik iz Crnoa. Na enem hektarju je pridelal 50 metrskih centov pšenice sorte produktore. Na negojenih površinah in pri slabše rodnih sortah ocenjuje strokovnjaki KZ pridelek na 18 — 19 metrskih centov na ha.

Prideleki koruze in krompirja se zelo razlikujejo. Dobro letano so zabeležili na lahkih zemljiščih Krškega polja in Dobove, medtem ko so bili prideleki na težkih zemljiščih področja Brežina, Bukošček, Arčiče in Globočko slabši. Pridelek krme na hektarju trav-

nika je bil letos na pogodbenih površinah 60 — 70 metrskih centov, na drugih površinah pa 30 — 50 metrskih centov. Izredno povečanje pridelka na pogodbenih površinah je treba pripisati uporabi predpisane količine umetnih gnojil, ki znaša 60 kg na ha. Ob upoštevanju povprečnih cen gnojil in sena povrne višeno gnojilo dvakrat vrednost v pridelku.

Kredit iz hranilnih vlog so preskromni

Zadruga uvaja pogodbene odnose tudi za vzrejo živine. Letos je uporabljala dva načina. Prvi, po katerem sklepa pogodbe s kmetovalci tri mesece pred oddajo živine, je v večavi že vrsto let. S tem kontrahantnim načinom je zadruga v prejšnjih letih zajela okrog 1500 mesnatih svinj. Lani in letos se je to število močno zmanjšalo zaradi ugoden prodaje odojkov. Zadruga je letos uvedla nov način kooperacije v živinorej. Rejce prevzame teleta oziroma pujske od zadruge in jih redi do dočene teže in kakovosti, zadruga pa mu zagotovi ceno za plačilo prirastka in mu nudi tudi druge ugodnosti. Med nje sodi predujem v materialu in v gotovini. Pogoj za ta način je, da pita rejec večje število živali in da naenkrat prevzame v vzrejo najmanj 5 mesnatih prašičev ali 10 telet.

Namen zadruge je razvijati pogodbeno rejo tako, da živinorejec prevzame naenkrat čim večje število živali. To je rentabilnejše zanj in hkrati ugodnejše za poslovne odnose med zadrugo in kooperantom. Trenutno ima zadruga po tem načinu v pitanju 80 mesnatih svinj pri 13 rejcih in 105 glav mlade govedu pri 61 rejcih.

Ta goveda naj bi kooperanti spotali do teže 450 kg. Trije rejci imajo v reji 110 telet za pitanje do teže 200 kg.

Začetek je torej kar uspešen. Pri kmetovalcih so že opazili prve začetke specializacije pogodbenega proizvodnje. Zato so večini potrebna investicijska vlaganja za preureditev ali gradnjo hlevov, za nabavo plemenske živine in strojev. Tako vzreja letos Martin Prah iz Koritnega 9

Miha Rožman z ženo v razgovoru z vodjem pogodbenega proizvodnje pri KZ Brežice Jožetom Verstovškom

Letos več kruha za delavce v Opekarni

V Opekarni Brežice z optimizmom spremljajo izpolnjevanje letošnjega plana. Podjetje se je končno le približalo najbolj kritična obdobja zaostajanja za planiranimi obveznostmi. To zaostajanje je pogojevalo akutno pomanjkanje delovne sile, nedokončana rekonstrukcija in še več drugih vzrokov, ki so jih v zadnjem letu skušali povsem odpraviti ali vsaj omiliti.

Večja proizvodnja se bistveno odraža tudi na višini osebnih dohodkov. Povprečni prejemki zaposlenih so bili lani 20.000 dinarjev, letos pa vse kaže, da bo povprečje naraslo na 30.000 dinarjev. V avgustu, ki je eden najboljših mesecev, je bil povprečni osebni dohodek na zaposlenega 42.000 dinarjev. Za povečanje osebnih dohodkov so v Opekarni uporabili tudi del prispevka iz dohodka. Vse do letos so ga morali odvajati. Novi ukrepi so torej prav tako pripomogli k izboljšanju pogojev za gospodarjenje.

Letošnji plan znaša 5 milijonov opočnih enot ali 120 milijonov brutoprodukta. Ob ugodnih vremenskih pogojih računajo, da ga bodo celo za kakih 5 odstotkov presegle.

Brežiška industrija gradbenega materiala si vsako leto pomaga z sezonsko delovno silo. Proizvodnja je predvsem omejena na poletne mesece. Stalno zaposlenih je okrog 60. Letos so imeli iz okolišča povprečno 20 sezonskih delavcev, razen tega pa še skupino 20 delavcev iz Srbije. Ti so bili še prav posebno marljivi. Njihova visoka produktivnost se je najbolj vidno odražala na osebnih dohodkih. Na mesec so zaslužili po od 40.000 do 60.000 dinarjev, v izjemnih primerih pa so dobili celo po 100.000 dinarjev na mesec. Med temi sta bila vozač opeke iz krošne peči in vozač traktorja. Njun delovni učinek je bil izredno velik, vendar je tu treba upoštevati še delo v drugi izmeni. Delavnik obeh delavcev je bil dolg tudi 14 ur.

Skupino iz Srbije smo konec septembra obiskali. Bili so izredno zadovoljni in vsi po vrsti so zagotavljali, da se bodo prihodnje leto prav gotovo vrnili. Blagodej

Mladenović je povzel besedo v imenu svojih rojakov in takole dejal:

»Lepo je, da se tudi časopis zanima za naše počute. Napišite, da ob odhodu od doma nimno pričakovali tako tovariškega odnosa do delavca, ki danes pride in gre jutri spet drugam. Uprava Opekarni nam je omogočila razen dobrega zasluga tudi poceni bivanje. Dobili smo skromna stanovanja in kuhinjo, v kateri nam ku-

harica pripravila hrano po naših željah. Tudi posteljnino smo dobili od podjetja. Rjube nam perejo v pralnici.»

»Koliko vam ostane, ko plačate hrano?«

»Do 50.000 dinarjev. Skoraj vse pošljem domov ženi, ki mora skrbeti za dvoje otrok.«

»Kako so razumete z drugimi delavci?«

»Zelo dobro in veseli smo, da nas med Slovenci nihče ne podcenjuje. Tudi med seboj se lepo razumemo in smo kakor ena sama družina. Naša skupina je doma iz dveh sosednjih vasi. Večina delavcev je mladih, neporočenih. Vsi se tukaj zelo dobro zadržijo. Tako hočemo in dva smo celo odposlali, ker nismo pustili, da bi s pijančevanjem kvarila ugled domače vasi!«

Po vsem tem podjetju prihodnje leto ne bo težko pridobivati delavcev za delo v sezoni. Skupina iz Srbije je sama izrazila željo, da bi se na pomlad vrnila spet v Opekarno. V upravi podjetja smo svedeli, da so se načelno z njimi že dogovorili. Pogodbe bodo sklepali prihodnje leto. Do takrat pa bodo izboljšali sanitarije, ki so bile do sedaj neustrezne.

J. Teppey

Marija Tomše iz Rečje vasi je zadovoljna z letino. Sklonjena nad prošenim latjem pripoveduje o žetvi, setvi in trgatvi

Obeta se nova 4-stanovanjska stavba

Kmetijska zadruga Bizeljsko bo v sodelovanju z ObS Brežice gradila na Bizeljskem 4-stanovanjsko stavbo, v kateri bodo stanovanja za uslužbence zadruge in prosvetne delavce.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL Novo mesto z obratom Brežice

PRISRČNO POZDRAVLJA VSE BREŽIŠKE OBCANE ZA NJIHOV PRAZNIK, HKRATI PA ČESTITA VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM V OBCINI Z ŽELJO, DA BI SI TUDI VNAPREJ PRIZADEVALI ZA ČIM HITREJSI DVIG ŽIVLJENJSKE RAVNI VSEH DELOVNIH LJUDI!

Nekaj brežiških kulturnih problemov

Brežiško kulturno politiko določajo: občinski svet za kulturo in prosveto, Zavod za razvoj kulture in prosvete ter Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij. V zadnjem času se jim pridružuje tudi Turistično društvo. Taka povezava je vsekakor koristna, če hočemo v Brežicah, v gospodarskem in kulturnem središču Spodnjega Posavja, ustvariti tak nivo kulturnega življenja, da bo zadovoljen tudi občan, ki mu ni samo do cene zabave, ampak ki išče vrednejših oblik in trajnejših estetskih vrednot, ter odpreti vrata tudi turizmu bolj kot doslej.

Ne bi hotel ponavljati ugotovitev o kulturnem življenju v Brežicah, ki jih je dala razprava razširjenega plenuma občinskega odbora SZDL maja letos. Te ugotovitve so napolnile za delo v letošnji sezoni, ki se je že začela. Rad bi povedal le nekaj misli, ki naj pomagajo oblikovati delovni program za nastopajočo sezono na kulturno-prosvetnem področju.

Brežiški grad z viteško dvorano in imenitno urejanimi muzejskimi zbirkami — zlasti oddelek NOB, ki ima z izrednim posluhom in pieteto za ta naš najslavnejši čas urejene prostore, je odličan — postaja iz dneva v dan važnejši kulturni objekt in eminentna turistična točka. Stalna spominška razstava Stiplovskega del prav gotovo na-

kazuje bodočo široko zastavljeno galerijo upodabljalnih umetnosti. In če so bile ustvarjene z restavriranjem fresk in z ureditvijo viteške dvorane realne možnosti za njeno praktično uporabo, n. pr. za komorne koncerte ali za občinske razstave raznih vrst, tedaj je jasno, da je brežiški grad res kulturni in turistični objekt prve vrste. Z okusom urejenemu drugemu nadstropju z muzejskimi zbirkami pa je pravo nasprotje spodnje poslopje in seveda neurejeno dvorišče ter bližnja okolica gradu, ki ne dajo slutiti v tej tako značilni stavbi za Brežice pravega kulturnega bogastva, ki ga skrivajo debeli zidovi. Zato bi bilo potrebno kar najbolj podpreti napore vodstva muzeja in poiskati možnosti za preselitev vseh preostalih strank ter urediti okolico in dvorišče. V obnovljenih izpraznjenih prostorih bi se lahko razporedili sedaj v skladišču shranjeni muzejski predmeti, ki bi nudili obiskovalcem še popolnejšo sliko preteklosti Posavja in omogočili še večji obisk.

Pred nekaj leti je bilo govora tudi o tem, da bo stavba brežiškega gradu z vzhodne strani zelo efektno ozadje za spomenik žrtvam fašizma, ki bi ga za dvajsetletnico osvoboditve v Brežicah prav zares lahko že imeli. Ali ne bi bil tak spomenik pred urejenim gradom zelo kulturna oddolžitev trpljenju

izseljencev, borcem Brežiške čete in vsem drugim žrtvam?

Občinska matična knjižnica se bo morda še to jesen selila v primernejše, sodobnejše prostore v Prosvetnem domu. Na to čaka že nekaj let. Ali bodo s preselitvijo in z novimi prostori ter opremo rešeni že vsi problemi v zvezi s knjižnico? Nikakor ne. Knjižnica ima usposobljene delovne moči, ki pa bodo v novih prostorih naletele na kup novih težav. Prost pristop bo zahteval najbrž večji izbor literature vseh vrst, zlasti pa mladinske. Prav gotovo pa bo treba knjižnico, ki je doslej stregla v glavnem le bralcem beletrije, izpopolniti z revijami in vsaj s poljudno znanstveno literaturo. Knjižnični prostori bodo hkrati tudi čitalnica, ki naj bi nudila revije vseh vrst. Sedanjí fond knjig je že precej izrabljen in ga bo treba obnoviti. Vse to bo zahtevalo določenih sredstev, prav tako tudi smotrno izbrani potujoči knjižni kovčki.

V zadnjem času je precej govora o brežiški godbi na pihala, ki je bila pred nekaj leti ustanovljena kot mladinska godba. Vrsta mladih godbenikov je odrasla; vključili so se na delovna mesta izven Brežic, se preselili in podobno. Nastaja vprašanje obnove tistih mest, ki so zdaj izpraznjena. Najbolje bi bilo, da bi jedro tvorili starejši godbeniki z delovnim mestom v

Številke govoriijo tokrat za gostinstvo

Gostinstvo se uspešno vključuje v turistične načrte brežiške občine

Gostinstvo je ena izmed perspektivnih gospodarskih panog, ki pogojuje turistični razvoj občine Brežice. To narokuje izredno skrb za sodobno ureditev gostinskih obratov na tem območju. Prvi pogumni koraki v to smer so že napravljeni.

Zdravilišče Čateške toplice, ki je imelo do sedaj pretežno sezonski značaj, povečujejo v zdraviliško-turistični objekt. Do junija 1965 naj bi bil po pogodbi zgrajen hotel z restavracijo in hidroterapijo. Ob naštetih objektih gradijo še kotlarno, črpalnišče pitne vode in transformatorsko postajo. Za izgradnjo zdravilišča bo potrebno 745 milijonov dinarjev. Prvotni predračunski znesek je bil manjši, s 35-odstotno podražitvijo pa se je precej povečal, zato bo nujno treba zagotoviti posojilo za manjkajoča sredstva.

Promet v Čateških toplicah se je že to leto zelo povečal. Dotok gostov je bil tolikšen, da je zdraviliška uprava morala oskrbeti prenočišča pri zasebnikih. V glavni sezoni je do 47 gostov prenočevalo v zasebnih hišah na Čatežu. Vseh gostov je bilo do 30. septembra 1.627. Nočitev s tem obdobju zabeležili v 24.415. Največ je bilo socialnih zavarovancev (913) s 16.328 nočitvami. Invalidi so bili 166 s 3.250 nočitvami, članov ZB 18 s 223 nočitvami, ostalih domačih gostov pa 628 s 3.410 nočitvami. Med gosti so bili tudi inozemci. V zdravilišču se jih je ustavilo 124, njihovih nočnin pa so zabeležili 913.

Podatki o finančnem prometu za obdobje januar — avgust kažejo v primerjavi z istim časovnim obdobjem lanskega leta izredno velik porast. Lani je znašal promet v prvih osmih mesecih 43.262.000 dinarjev, letos pa že 84.590.000 dinarjev. Tudi devizni priliv se je znatno povečal: od 1.566.000 dinarjev v letu 1963 na 2.181.000 din.

K povečanju prometa je v tem letu precej pripomoglo novo zgrajeno letno kopališče. Od otvoritve v začetku junija do konca avgusta je obiskalo 35.000 kopalcev, prometa pa je imelo 8 milijonov.

Za Mokrice trenutno žal ni denarja

Drugo pomembno gostišče je grad Mokrice. Trenutno še ne privablja dovolj turistov, ker se ni sodobno opremljeno, pa tudi okolica ni urejena kot bi bilo treba. Za obnovo gradu bi potrebovali 300 milijonov dinarjev. Pred dograditvijo Čateških toplic na obnovo mokriškega gradu ni moč misliti. Zagotoviti je treba 50-odstotno udeležbo, ki je podjetje in občina za sedaj žal ne zmoreta.

Poslovanje v tem gostišču je kljub naštetim pomanjkljivostim dokaj ugodno. Za letos so planirali 65 milijonov prometa, do zadnjega septembra pa so dosegli že 54 milijonov. Lani v istem obdobju je znašal promet 40 milijonov dinarjev. Domačih gostov je bilo do konca letošnjega septembra 3.464, tujih pa 2.303. Vseh nočnin so zabeležili v tem obdobju 5.767. Tudi pri njih število gostov narašča, čeprav jim ne nudijo potrebnega udobja. Gostišče ima 28 sob z okoli 50 ležišči. Polovico sob je brez vode, v drugih pa so tudi boljere za gretje vode. Poleti nimajo dovolj gostinskih prostorov. Dvoršče je sicer primerno, vendar ga lahko uporabljajo samo ob lepem vremenu, ker ni pokrito. Pozimi je stiska v kuhinji. Pomanjkljivosti bi lahko še in še naštevati, vendar jih za sedaj moramo spregledati. Ko bo denar, pa čimprej na delo!

Tudi motel presega predvidevanja

V motelu na Čatežu so tudi računali na gradnjo, a so se za nekaj časa odpovedali investicijam. Dnevno se ustavlja v tem gostinskem obratu do 500 gostov. Povprečen dnevni promet znaša približno 200.000 dinarjev. Večina ljudi se ustavlja tu le mimo grede. Nekateri popijejo kavo, drugi si potešijo lakoto z enolončnico, manj pa je takih, ki naročajo zahtevnejše obroke hrane in pljacho.

Letni plan v motelu predvideva 68 milijonov prometa. Do 30. septembra je podjetje doseglo že 59.685.000 din. Povečanje znaša 24 odstotkov. Stvarno povečanje računajo

za 15 odst., 9 odst. pa gre na račun zvišanja cen. Tudi v drugih gostinskih obratih moramo upoštevati, da se je promet delno povečal zaradi višjih cen, vendar to ne predstavlja bistvenega zneska v celotni vsoti.

Iz govornice številke lahko sklepamo, da se gostinstvo uspešno vključuje v turizem in da se bo že kmalu lahko povzpelo na zeleno vejo.

Zdravstveni dom v Cerkljah bo kmalu gotov

V zdravstvenem domu v Cerkljah se preureditvena dela bližajo koncu. Doslej so že napeljali vodovod in preuredili električne instalacije. Prebivalci so v nedeljo, 18. oktobra, dovažali gramoz za malto, s katero bodo stavbo ometali, in za ureditev okolja zdravstvenega doma. Nato bo treba opraviti še pleskarska dela in Cerkljani bodo imeli težko pričakovani zdravstveni dom, v katerem bo tudi javno kopalnišče.

Dr. IVAN RIBAR ČASTNI OBČAN BREŽIŠKE OBČINE

Na slavnostni seji občinske skupščine Brežice v počastitev letošnjega občinskega praznika bodo 28. oktobra podelili diplomu častnega občana bivšemu predsedniku Ljudske skupščine dr. Ivanu Ribarju. Občinska skupščina bo s tem počastila življenjsko delo 83-letnega naprednega demokratičnega politika, ki je skozi dolga desetletja svoje izredno pločne politične kariere ostal neomajno zvest načelom svobode in demokracije.

Dr. Ivan Ribar je bil rojen 21. januarja 1881 v Vučmančevu v okraju Karlovac. Studiral je pravo v Zagrebu, Pragi in na Dunaju. S politično aktivnostjo je začel že kot študent in nadaljeval kot advokat. Bil je vodilni član Hrvatske napredne stranke in leta 1913 njen poslanec v Hrvatskem saboru ter v ogrsko-hrvatskem saboru v Pešti. Leta 1913 je bil tudi izvoljen za člana Glavnega odbora hrvatsko-srbske koalicije, ki se je borila za združjenje južnih Slovanov. V prvi svetovni vojni je štiri leta prebil na ruski fronti, takoj po končani vojni pa se je ves spet posvetil političnemu življenju. Jeseni leta 1918 je bil

V sredo, 28. oktobra, na sam občinski praznik, bodo v Brežicah ob 10.30 slovesno preimenovali osnovno šolo I v šolo BRATOV RIBAR, o čemer smo zadnji teden v našem listu že obširneje poročali. — Na sliki: brežiški pionirji s tovarišem dr. Ivanom Ribarjem pred grobovi njegovih sinov na beograjskem pokopališču.

član Centralnega odbora Narodnega veča u Zagrebu, 1919 leta podpredsednik začasnega Narodnega predstavništva, 1920 ljudski poslanec na listi demokratske stranke. Od leta 1920 do 1922 je bil predsednik Ljudske skupščine Kraljevine SHS. V času šestojanuarske diktature je bil v vrstah opozicije proti diktatorskemu režimu kralja Aleksandra.

Kot kandidat za ljudskega poslance na listi Združene opozicije pri petomajskih volitvah 1935. leta je sodeloval v predvolilni agitacijski režimi kraljevske diktature. V tem času je vedno tesneje sodeloval z levicarskimi skupinami meščanskih strank, zaradi česar je bil leta 1937 izključen iz vodstva demokratske stranke.

V obdobju med obema vojnama je dr. Ivan Ribar vso svojo bogato in vsestransko politično aktivnost posvetil borbi za osnovne politične svoboščine in državljanske pravice jugoslovanskih ljudi. Sodeloval je tudi pri listu »Protiv Glavnjačev«, ki je ilegalno izhajal v inozemstvu.

Leta 1941 je ilegalno živel v Beogradu in se tam srečal s tov. Titom, nakar je začel tesno sodelovati s Komuni-

stično partijo Jugoslavije v borbi proti fašizmu in reakcionarni buržoazni oblasti stare Jugoslavije.

Leta 1942 je s svojima sinovoma Ivanom in Jurico odšel na osvobodeno ozemlje, se priključil NOB in postal član KPJ. Izvoljen je bil za člana AVNOJ na njegovem prvem zasedanju v Bihacu leta 1942 in na drugem zasedanju v Jajcu leta 1943 za predsednika Izvršnega odbora AVNOJ. Oktobra 1944. leta je postal predsednik Prezidijskega začasnega ljudske skupščine, po sprejetju Ustave pa predsednik Ljudske skupščine FLRJ do leta 1953.

Z življenjem Brežic je bil slavjenec dr. Ivan Ribar povezan že pred I. svetovno vojno, med obema vojnama in tudi v preteklih letih, ko živi kot upokojenec v Zagrebu.

Pred prvo svetovno vojno

je kot napredni politik prihajal v Brežice v hrvatskih socialističnih vrstah kot gost brežiškega Sokola, saj je oboje družila borba za narodno osvoboditev od nemško-ogrskega nacionalnega zatiranja. Na teh športno-političnih manifestacijah je dr. Ribar nastopal kot vnet zagovornik nacionalne osvoboditve Slovencev in Hrvatov ter pristaš združenja južnih Slovanov. — Med obema vojnama je v času petomajskih volitev in pozneje agitiral za zблиžanje in krepitev naprednih demokratičnih sil.

V preteklih nekaj letih je bil že večkrat gost v Brežicah in je redno spremljal naše delo in življenje. Posebno se zanima za probleme brežiške osnovne šole, ki edina v Sloveniji nosi ime njegovih padlih sinov.

Ob izvolitvi za častnega občana brežiške občine slavljenec toplo čestitamo in mu želimo, da bi še dolgo lahko pogosto obiskoval prebivalce brežiške občine!

Kako bomo počastili občinski praznik

Za danes so po programu prireditve za letošnji občinski praznik brežiške občine predvidena tekmovanja športnih aktivov sindikalnih podružnic v streljanju z zračno puško (stadion v Brežicah).

Petek — 23. oktobra: ob 17. uri tekmovanja športnih aktivov sindik. podružnic v namiznem tenisu (telovadnica Partizana). — Ob 20. uri: USTNI CASOPIS v dvorani prosvetnega doma v Brežicah, ki ga priredi podružnica Novinarskega društva Slovenije iz Novega mesta s sodelovanjem ObO SZDL Brežice in drugih domačih činiteljev.

SOBOTA — 24. oktobra: ob 15. uri bodo odprli razdelilno transformatorsko postajo v Zakotu, ob 17. uri pa se bodo srečali kegljači brežiškega Partizana in SA »Pionir« iz Novega mesta.

NEDELJA — 25. oktobra: ob 9. uri šahovsko tekmovanje mladinskih aktivov v mali dvorani brežiškega Prosvetnega doma. — Ob 10. uri: prvenstvena rokometna tekma ženske republiške lige domačega Partizana in Partizana iz Šiške. PONEDELJEK — 26. oktobra: ob 17. uri šahovsko tekmovanje športnih aktivov v sejni sobi družbenih organizacij. — Ob 19.30: predstava DPD Svobode BRATOV MILAVEC Brežice - okolica: komedija »Filomena Marturano«.

TOREK — 27. oktobra: ob 14. uri bodo na Biželskem odprli nove poslovne prostore postaje LM, ob 14.30 pa novo bencinsko črpalko. — Ob 19.30 bo v Brežicah slavnostna akademija.

SREDA — 28. oktobra: ob 8. uri podelitve pokalov in priznanj udeležencem športnih prireditev. — Ob 9. uri: slavnostna seja občinske skupščine v Prosvetnem domu v Brežicah. — Ob 10. uri: otvoritev prostorov za pošto v Brežicah, ob 10.30 pa se bo začela proslava ob preimenovanju osnovne šole Brežice I v osnovno šolo BRATOV RIBAR.

Občani — udeležite se prireditev v počastitev letošnjega praznika brežiške občine!

Brežicah. Ob njih bi lahko sodelovalo še več mladih godbenikov, ki bi to amatersko dejavnost resno jemali. Predvsem je ob problemu obstoja godbe treba rešiti vprašanje prostora za vaje. V letih od ustanovitve do danes so imeli vaje še najdalje v prostoru pod odrom v starem prosvetnem domu. Ker bi po 8. uri zvečer vaje v tem prostoru motile večerne predstave kina — pred 8. uro pa godbenikov na vaje ni dobiti — bo nujno potrebno najti take prostore, da bodo godbeniki lahko po mili volji vadili do poznega večera. Zdi se, da bo vprašanje treba rešiti takoj. Kdo bo kriv, če godbe ne bo več? Dober je predlog, ki ga je dal načelnik za družbene službe pri občinski skupščini, naj bi se v prostorih glasbene šole za godbo uredila posebna soba z omarami za shrambo instrumentov. Godbenikom bo treba nabaviti tudi nove uniforme, ker so stare dotrajale.

Kritika na račun delovanja brežiškega prosvetnega društva pogosto ni objektivna. Pred leti je še dovolj živahno delovalo, danes pa ga ni čutiti. Dramska skupina je izgubila svoje najboljše člane zaradi različnih vzrokov, največ zaradi preobremenjenosti na delovnih mestih, pa tudi zaradi študija ali preselitve. Tudi pevski zbor je opešal kljub naporom pevovodje. V okviru prosvetnega društva sta do lanskega leta delovali še knjižnica in godba. Lani je knjižnica postala občinska matična knjižnica, letos pa je godba, da bi laže zmogli stroške za vzdrževanje in ker ima

občinski pomen, postala godba občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Tako brežiškemu društvu ne preostane nič drugega kot organizacija kluba, ki naj bi obsegal zelo pestre oblike družabnega, kulturnega in zabavnega življenja ter gostovanj poklicnih in amaterskih skupin, organizacija revij in podobno.

Najdelavnejši člani brežiškega prosvetnega društva so v zadnjih letih že organizirali dve uspešni reviji, poskusili pa so tudi s klubom. Imamo zelo primeren prostor za klubsko življenje, nimamo pa človeka, ki bi se z vsem svojim bitjem in žitjem posvetil temu delu. Brez takega človeka bo klub vedno le životaril. Prav gotovo bi bila najboljša rešitev ta, da bi dobili profesionalnega urednika klubskih prireditev, kakor smo pred kratkim dobili urednika Radia Brežice. Radio Brežice nudi široke možnosti kulturno vplivati na občana, vendar je program še preskromen. Treba ga bo popestriti in razširiti. Toda tudi to brez sredstev ne bo šlo.

Letos bomo poskusili spet z organizacijo abonmaja za šest predstav Celjskega ljudskega gledališča. Seveda je realizacija odvisna od pomoči obiskovalcev, saj je treba zagotoviti 300 do 350 abonmajskih vstopnic. Pomoč bo moral zagotoviti tudi sklad za kulturo, ki bi moral v primeru izgube kritične razliko.

Tudi Delavska univerza naj bi s predavanji z najrazličnejših področij kulturno obogatila našega občana. V zadnjem času takih pred-

vanj ni bilo. V tem pogledu bi Delavska univerza lahko močno podprla prizadevanje kluba.

V Brežicah že vsa leta po vojni manjka plesna šola. Mladi občani si v njej kultivira vedenje in se navajajo na uglajen nastop. Res je, da vse do danes ni bilo primernega prostora. Sedaj pa imamo klubski prostor, spomnim pa naj še na lepo dvorano v dijaškem domu, ki je popolnoma neizkoriščena. Mladinska organizacija bi napravila dobro delo, če bi odprla tista vrata mladini, saj je potrebno le malo dobre volje in organizacije, pa bi šlo. Dvorana bi bila brez dvoma primerna tudi za druge dejavnosti (n. pr. namizni tenis, šah, lutkarstvo itd.).

Ni nam vseeno, ali je podoba našega mesta estetska ali ne. Tujec si bo ustvaril sodbo po tem, kako je urejena okolica hiš, kakšna so pročelja, kako skrbimo za zelene površine in kakšni so naši parki. Sodbi nas bodo po vedenju mladine na cestah in odraslih v javnih lokalih.

Visok nivo splošne kulture našega delovnega človeka bomo lahko dosegli le, če bomo skrbeli za delovanje kulturnih ustanov in društev. Če bomo uspeli v tem, da si bo občani želeli in se udeleževali kulturnih prireditev in ga ne bo mika samo cenena filmska plaža, tedaj ne bo več v izločbah izzival kič, ki je danes še vedno za mnoge vrednejši od resnične umetnine.

Rešitvi te probleme je naloga našega kulturnega delovanja.

BOGOMIR JAVORNIK

ZA VSEBINO KONFERENC SZDL NE BÖ

ZADREGE

Občinski odbor SZDL Brežice je v soboto, 10. oktobra, na razširjeni seji obravnaval naloge občinske organizacije Socialistične zveze v prihodnjem obdobju. Razprava se je spričo bližajočih volitev v po-

bo po rotaciji prebremenjenih funkcionarjev SZDL. Delo podružnic in krajevnih organizacij v mnogih pri-

ni pristojnosti. Predsednik okrajne kadrovske komisije Celje Franček Knafelc, ki se je tudi pridružil diskusijam, je med drugim omenil, da bolehalo organizacije za hudo napako. Vse važnejše sklepe sprejemajo v ozkem krogu in jih nazven prikazujejo kot stališča članstva. Edino pravilno bi bilo, da bi odločalo članstvo, ne pa kar odbor ali celo predsednik v njihovem imenu. Tov. Knafelc je spregovoril tudi o pomlajevanju, ki naj zagotovi v organizaciji SZDL organsko rast kadrov. Na seji je bilo izrečenih še mnogo koristnih misli in predlogov za nadaljnje delo in uspešno izvedbo konference. Bralce bomo z ne, katerimi problemi seznanili naknadno.

Za dnevni red konference ne bo zadrege. Na vasi in v mestu je dovolj aktualnih vprašanj, s katerimi bodo lahko napolnili dnevni red in dali konferencam tehtnejši vsebinski pečat.

Strožji izpiti za amaterje in poklicne voznike

V Brežicah so 10. oktobra pričeli z novim tečajem za voznike amaterje, ki ga obiskuje 39 kandidatorov za voznike. Teh je vsak dan več, pa tudi izpiti so čedalje strožji. V septembru so bili izpiti kar trikrat. Svoje znanje je prekusilo 65 kandidatov za poklicne in amaterske voznike. Preizkušnja je srečno prestala 60 odstotkov kandidatov. Poklicni vozniki so oprav-

BREŽIŠKE VESTI

ljali izpite za upravljanje z vsemi tovornimi motornimi vozili in lahкими prikloniki (C kategorija), z vsemi motornimi vozili in lahкими prikloniki (D kategorija) in za upravljanje s prikloniki nad 750 kilogramov lastne teže. V Brežicah so tečaji samo za amaterje, kandidati za poklicne voznike pa morajo obiskovati tečaje drugod.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

Gradnja stanovanj ne dohaja potreb

Delavci in uslužbenci doslej najeli več kreditov kot gospodarske organizacije — Največ gradijo v Brežicah, v Dobovi in na Čatežu

Potrebe po stanovanjih narokujejo v občini Brežice iz leta v leto večjo skrb za stanovanjsko izgradnjo. Število prosilcev za dodelitev stanovanj narašča hitreje kot število novo zgrajenih stanovanj. Sredstva za gradnjo stanovanj se že osmo leto stečajo v stanovanjskem skladu. Od ustanovitve sklada 1956. leta pa do konca leta 1963 je bilo dodeljenih 324 kreditov v znesku 632 milijonov dinarjev. Za gradnjo novih stanovanjskih hiš in blokov je bilo namenjenih 534.409.000 dinarjev, za večja popravila pa 23 milijonov dinarjev. Ta sklad je kreditiral tudi adaptacijo dveh poslovnih lokalov (4 milijone din). Komunalne naprave (7.404.000 din), gradnjo dveh osnovnih šol (31 milijonov din) in rekonstrukcijo industrije gradbenega materiala (50 milijonov din).

Nosilci kreditov za gradnjo stanovanjskih zgradb so delavci in uslužbenci, občinska skupščina, gospodarske organizacije, zavodi in ustanove. Občinska skupščina je prejela za reševanje stanovanjskih

Miroslav Kugler: POGLED NA STARE BREŽICE (1964)

»Vsak dan nakrmm 12.000 piščancev«

Perutninarica Anica Berce iz Mokric skrbi za številno kokoško družino. Na posestvu v Mokricah dela že 13 let. Prej je bila zaposlena pri žitni, zadnja štiri leta pa se je posvetila perutninarstvu. Srečala sem jo, ko je krmila piščance v eni izmed treh prostornih hal.

»Koliko jih imate na skrbi?« sem jo zmotila pri delu. »Nekako 10.000 do 12.000 jih nakrmm vsak dan.« je dejala.

»Zelo lepe in težke piščance imate. Vzreja je gotovo zelo zahtevna.«

»Če človek delo pozna, mu gre hitro od rok in tudi uspeh se pokaže. Piščance hranimo samo z močnimi krmili. Za vsako obdobje imamo drugo vrsto krmil, drugačno za piščance do desetega dneva starosti, drugačno za piščance do starosti 6 tednov in spet drugo od 6. do 9. tedna. Po teh starostnih obdobjih jih razmeščamo ločeno v tri hale. Da bi bili pogoji za hitro rast čimbolj ugodni, je v vseh treh prostorih napeljana centralna kurjava. Za najmanjše kurimo tudi sredci polje.«

»Ali dobite naraščaj iz vaše valilnice?«

»Ne. Valilnico sicer imamo, vendar piščancev v njej ne valimo, ker so valilna jajca zelo draga. Piščance kupimo v Varaždinu po 150 dinarjev piščanec.«

»V katerem letnem obdobju jih največ prodaste?«

»Sezona zanje je v aprilu, maju in juniju, proti jeseni pa ni več toliko povpraševanja po njih.«

»Kam jih običajno prodajate?«

»Večje količine vozimo v Zagreb, Samobor in Brežice. Precej jih prodamo tudi na posestvu. Za trg nismo v zadregi.«

»Cena 650 din kilogram je zelo ugodna. Ali je sploh kaj dobčka?«

»Do sedaj je kar šlo. Potrošnikom smo zelo ustregli. Enkrat na teden jih vozimo tudi na trg, v Brežice in v

Samobor. V obeh krajih jih prodam vsakokrat po 300.« je povedala tovarišica Bercetova. Dopolnil jo je se upravniki posestva in pojasnil, da vzredijo na lebo okrog 36 ton piščancev. Do začetka septembra so jih prodali 28.214 kilogramov. Perutninarski obrat kmetijske zadruge Brežice v Mokricah torej dobro uspeva in z brojlerji se je uveljavil na tržišču pri nas in na Hrvaški na trg, v Brežice in v vaškem.

Dejanja so drugačna od besed!

10. oktobra so bile zaključne volitve v skupščino posavske skupnosti socialnega zavarovanja. V brežiški občini so volili člane v osmih volilnih enotah. Vanje so bile vključene skoraj vse delovne organizacije. Volitve so potekale bolj ali manj formalno. Zborov zavarovancev v večini delovnih organizacij ni bilo, čeprav bi ravno kolektivni morali razpravljati o gospodarjenju s sredstvi sklada za zdravstveno zavarovanje.

Pri kadrovskih pripravah za volitve je sodeloval tudi občinski sindikalni svet. Predsednik Ivan Živič je obsodil administrativno izvedbo volitev. Na vprašanje, zakaj ni bilo zborov, je takole odgovoril:

»Za dobro vsebinsko pripravo zborov ni bilo časa. Desetdnevni rok je za to veliko prekratek. Volilna komisija je šele 30. septembra izdala odločbo o volitvah članov skupščine SZ. Temeljite razprave o problemih zdravstvenega zavarovanja ni bilo mogoče pripraviti, čeprav smo nekaj zborov le spravili skupaj. Takšne administrativne volitve niso v skladu s krepitvijo samoupravljanja na tem področju. V sklad za zdravstveno zavarovanje občine Brežice se bo po predračunu letos nateklo 343 milijonov dinarjev, celotna posavska skupnost pa bo razpolagala z več kot milijardo dinarjev. Sredstva niso majhna in gospodarjenje z njimi pomeni veliko odgovornost. Zavarovanci tudi niso imeli možnosti pretehtati dela dosedanjih članov skupščine SZ, da bi na ta način najboljši še drugi volili.«

Tako torej pozabljamo na krepitev samoupravljanja, čeprav vsak dan govorimo o tem. Smisel takih besed potem res izzveni v prazno frazo, če so dejanja drugačna od besed.

Občinska skupščina sprejela priporočilo ObO SZDL za pomoč borcem-kmetom

Občinska skupščina Brežice je na seji 7. oktobra soglasno sprejela priporočilo izvršnega odbora občinskega odbora SZDL in predsedstva ZB NOV za pomoč borcem-kmetom. Odborniki so v razpravi opozorili na to, da je materialna pomoč samo ena izmed oblik priznanja nekdanjim borcem in da je potrebno predvsem več humanosti in človeškega razumevanja v odnosih s temi ljudmi.

družnice in krajevne organizacije SZDL omejila na vsebinske in organizacijsko-kadrovske probleme. Predstavniki krajevnih organizacij so vsi po vrsti poudarjali potre-

merih ne rodi pričakovanih uspehov, ker je Socialistična zveza pobudnik in hkrati izvrševalec nalog. Če so te gospodarskega značaja, potem je razumljivo, da to ni v nje-

Miroslav Kugler: ČATEŽ (1964)

V Cerkljah smo zvedeli

Stanovanjski blok za prosvetne delavce bo v kratkem dograjen. Obrtniki opravljajo v njem še zadnja dela. V novem bloku bo prostora za štiri družine. Za prosvetne delavce so poleg zdravstvenega doma odkupili tudi zasebno stanovanjsko hišo, v kateri nameravajo urediti tri stanovanja. Potem bo stanovanjska stiska prosvetnega kadra v glavnem odpravljena.

ciranih delavcev, ki so jih po rednem delovnem času le težko dobili. Tudi denarja bo še nekaj zmanjkalo. V zdravstvenem domu bo javna kopalnica za vse območje okoli Cerklja. Načrti predvidevajo vgraditev dveh kopalnih kadi in več tušev.

V zdravstvenem domu dokončujejo vodovodno inštalacijo. Računajo, da bo stavba preurejena do konca leta. Dela so se zavlekla predvsem zaradi pomanjkanja kvalifi-

Matičar Stane Prelogar nam je povedal, da število prebivalcev v Cerkljah in okoliških vaseh upada. Ljudje se selijo v industrijske kraje, kjer lahko najdejo zaposlitev. Letos so zabeležili 20 smrti in eno rojstvo. Pri bližno 23 otrok je bilo rojenih v brežiški bolnišnici.

Branko Stanjko je strugar v brežiškem obratu IMV. Pravkar ima vpeto jermenico za vodno črpalko; 15 minut obdeluje eno in kakšnih 30 jih naredi na dan. Na tem stroju dela že od leta 1956. Ulički, ki jih obdeluje, so iz črnomeljskega BELTA. Kaj več o »brežiški tovarni avtomobilov« pa preberite prihodnji teden v Dolenjskem listu!

močje občine Brežice spada v področje devete potresne jarkosti, zato je tu potrebna močnejša gradnja enonadstropnih in večnadstropnih stanovanjskih hiš. Vse to vpliva na podražitev. Za finančna sredstva bo spet težko in pomoč republike bi prišla zelo prav.

Stanovanjski sklad je v letni režiji zgradil dva 12-stanovanjska stolpca za trg. Letos gradi tretjega, ki bo vsehljv do prihodnjega maja. Zadnji bo veljal 60 milijonov dinarjev. Delavci in uslužbenci so to leto prejeli 25 milijonov dinarjev posojil za gradnjo novih stanovanjskih hiš, za borcem-kmete pa je občinska skupščina najela 3.500.000 dinarjev. Pet milijonov dinarjev so dobili delavci za popravila stanovanjskih hiš. Med graditelji s'a letos tudi bizezijska kmetijska zadruga in zdravilišče Čateška topliice. Kmetijska zadruga Bizezijsko je dobila za gradnjo stanovanjskega bloka na Bizezijskem 20.400.000 dinarjev, zdravilišče Čateška topliice pa za gradnjo 9-stanovanjskega bloka v Brežicah 46.887.000 dinarjev.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

Osnovno izhodišče: občan in njegove potrebe

Nadaljevanje s prve str.
rešuje, kar vpliva na splošno politično situacijo, saj je le-tos manj negotovan, kot jih je bilo prejšnja leta.

GROSUPLJE: preživni-ne je treba uskladiti

Novi ukrepi so pripomogli, da so se kolektivni bolj konkretno razmišljali o posameznih proizvodnih problemih, se vedno pa premalo pripravljajo o ekonomizaciji proizvodnje. Tudi splošno stanje v kolektivih je ugodnejše, saj so se osebni dohodki povečali za 39 odstotkov, vendar se vedno zaostajamo za drugimi občinami. S proračunom smo prvenstveno reševali šolstvo, zato tu ni bilo toliko kritičnih primerov zaradi nizkih osebnih dohodkov. Ostala pa je še vrsta odprtih vprašanj. Sem kaj sodijo predvsem socialne podpore, kmetje v višinskih predelih, priznavalne borcem itd. Treba bo uskladiti razmerja v izplačevanju preživnin iz skladov različnih teritorialnih enot. Komuna namreč zaradi prepričljivih sredstev ne morejo izplačevati preživnin v isti višini kot okraj ali republika, kar povzroča med borec v posameznih komunah precejšnje razlike, pa tudi politične težave.

Neugoden položaj je nastal tudi v kmetijstvu. Zlasti je prizadet Agrokombinat pri pitanju bekonov, zaradi močno naraslih cen močnim krmilom. Zasebniki so z novo lestvico občinske doklade prišli v nekoliko ugodnejši položaj, ki bi ga lahko še izboljšale kmetijske organizacije, če bi razširile obseg zares širokega sodelovanja z zasebniki.

KOČEVJE: KB naj bi upoštevala rentabilnost posameznih podjetij

Nadomestilo za zvišanje življenjskih stroškov zaposlenim so pri nas izplačevali od 1500 do 3000 dinarjev, tako da so bile stimulirane zlasti kategorije delavcev z nižjimi prejemki. To je najbolj pri-žadelo tekstilno industrijo, kmetijstvo in razne manjše delovne organizacije, ki ustvarjajo zelo malo skladov. Kljub temu, da so se osebni dohodki povečali za 26 odstotkov, je še okoli 9 odstotkov zaposlenih s prejemki pod 25.000 dinarjev na mesec. Ne-urejeno je zdravstveno varstvo in druge veje družbenih služb, saj imamo letos v proračunu za negospodarstvo 36 milijonov 600.000 dinarjev primanjkljaja. Os. doh. v javni upravi so še vedno med najnižjimi v dol. občinah. Nekateri gospodarske organizacije so se znašle v težavnem položaju še zaradi omejitve kreditov s strani ljubljanske KB. Njena politika je neumestna in nemogoča, saj so vsem trem podjetjem brez obrazložitve, povsem administrativno vzeli kredite: KGP v celoti za klavnico, Tekstilani v celoti in podjetju ITAS, ki je najbolj perspektivno podjetje tudi glede izvoza — 90 milijonov dinarjev. Banka naj bi se vsaj posvetovala s podjetji ter ugotovila in upoštevala rentabilnost posameznih kreditov, ne pa reševala le svojo likvidnost.

METLIKA: možnosti za povečanje izvoza

Zlasti ugodno je gibanje gospodarstva v občini. Čedalje bolj se krepi tudi izvoz. Kaže, da bomo plan izvoza letos presegli za okoli 30 odstotkov. Zlasti BETI si je odprla pot na svetovno tržišče, medtem ko je v LEPISU čutili težnjo po zmanjševanju izvoza zaradi naraščajočih cen surovinam. Ker zunanji trg ne prizna višjih cen, težijo po preusmeritvi na notranje tržišče. Investicijsko politiko smo pri nas usmerili predvsem v večje izkoriščanje obstoječih proizvodnih zmogljivosti, ne pa v razširitev. Z re-balansom proračuna smo sicer nekoliko izboljšali položaj šolstva, vendar še ni bilo mogoče kriti vseh potreb. Tu di v prihodnje ne bo moč zagotoviti potrebam šolske reforme. Odprto je tudi vpraša-

nje financiranja strokovnega šolstva. Zdjaj uvajamo zdravstveno zavarovanje kmečke mladine, treba pa bo misliti še na zavarovanje kmetov — borec, saj bi s tem rešili tudi socialno vprašanje v občini. Zaostale so še terciarne panoge, predvsem obrt. V belokranjskem področju so zelo boleče tudi investicije. Pri nas je treba nujno urediti vodo-vod, ki ga sami z lastnimi sredstvi ne zmremo.

NOVO MESTO: čim-prej je treba določiti merila za delitev dohodka

Računamo, da bomo letošnji družbeni plan presegli za okoli 10 odstotkov, zaostaja le izvoz. O investicijah smo veliko govorili, vendar smo dali vsi prioriteto izgradnji steklarne. Velja pa opozoriti, da se bliža konec leta, ko bo treba sprejemati nov družbeni plan in proračun občine za prihodnje leto, niso pa še zna-merila za delitev celotnega dohodka v prihodnjem letu. To lahko povzroči, da bomo spet šli pred občane prepozno, tako da bodo o njem le formalno seznanjeni, ne bo pa več časa in možnosti za poglobljene razprave z občani. V težkem položaju je kmetijstvo, ki je pri nas usmerjeno predvsem v živinorejsko proizvodnjo in nima dovolj krmne baze, cene krmilom pa občutno naraščajo. Razen tega kreditni pogoji za kmetijstvo ne ustrezajo. Premik smo zabeležili tudi na področju kadrovanja, vendar pa bo v prihodnje treba razen strokovnega izobraževanja bolj skrbeti tudi za funkcionalno izobraževanje, zlasti vodilnih ljudi v delovnih organizacijah.

RIBNICA: v težavah sta Inles in opekarna

Tudi pri nas so ukrepi podobno vplivali kot drugod, vendar smo z njimi premalo seznanili širši krog občanov, zato si ponekod njihov namen napačno tolmačijo. V investicijski potrošnji nimamo večjih težav. Podobno kot drugod je v težjem položaju kmetijstvo. Zaradi podražitve hlodovine se je znašlo v težkem položaju podjetje INLES. Ne vemo pa, kaj bi z Opekarno v Ribnici, ki je prizadeta zaradi podražitve premoga in ne more niti osebnih dohodkov zvišati. Verjetno jo bomo priključili h gradbenemu podjetju.

TREBNJE: kljub novi šoli še vedno dve izmeni

Najvažnejša je skrb za občana. Letos smo na tem področju precej naredili, tako v zdravstvu kot v šol. Z novo šolo pa bo še vedno odprto vprašanje druge izmene. Problem imamo tudi s kadri, ker so nizki osebni dohodki, razen tega pa nam primanjkuje stanovanj za učitelje. Težave so še okoli otroškega varstva in zadovoljevanja potreb borec. Upamo, da bomo planirane investicije lahko uresničili. Zaskrbljujoče pa je nenehno naraščanje cen pri novih pošiljkah raznega blaga v trgovini.

Ob vseh ukrepih moramo biti enotni

Sekretar okrajnega komiteja ZKS Ljubljana Mitja Ribičič je med drugim poudaril potrebo po enotnih stališčih političnega aktiva do že sprejetih in bodočih ukrepov za stabilizacijo gospodarstva ter do njihovega uresničevanja. Ti ukrepi so sprožili ogromen družbeni premik v našem gospodarstvu. Njihova smer je jasno začrtana že v smerni-

cah za VIII. kongres ZKJ, ki pravijo, da je nujen prehod iz ekstenzivnega v intenzivno gospodarjenje. Pred VIII. kongresom vidimo, da je na splošno porasel tudi interes samih proizvajalcev za naše gospodarstvo, zato moramo pred delovne kolektive širše razgrniti vse probleme in do skrajnosti aktivirati samoupravne mehanizme na vseh nivojih in jih skupno z delavci vključiti v napore za intenzivnejšo proizvodnjo, predvsem z lastnimi sredstvi. Samoupravni organi morajo tem problemom iti nasproti in poseči v demokratične razprave, ki bodo razjasnile, da napredek ni odvisen samo od novih naložb. Nujno je povečati splošno in osebno potrošnjo, kamor so usmerjeni tudi domala vsi zadnji ukrepi. Položaj tistih, ki ne bodo vzdržali ekonomskega sistema, bo treba reševati, nikakor pa ne moremo njim prilagajati celoten sistem gospodarskega

razvoja, zato bo treba razčistiti tudi položaj razvitih in nerazvitih. Naš komunalni sistem je treba nenehno razvijati in prilagoditi komunno ustavnim načelom ter novi delitvi sredstev. Seveda bo treba novim ustavnim odnosom prilagoditi tudi celoten zakonodajni mehanizem, ki deluje še na starih načelih. Pri tem nam mora biti jasna osnova: občan in njegov interes! Zato moramo njemu prilagajati ves družbeni sistem.

Prednost kmetijstvu, turizmu in negospodarskim dejavnostim

Predsednik okrajne skupščine ing. Marko Bulc je med drugim dejal, da bo treba v prihodnje gospodariti predvsem z lastnimi sredstvi in le na njih mora temeljiti ves poslovni sklad podjetja. Pri investicijah bo treba napravi-

ti ne samo kvantitativne, temveč tudi kvalitativne analize, da bomo ugotovili, koliko so dosedanje naložbe dale efekta. Sele potem bomo zares lahko ugotovili, katere delovne organizacije zaslužijo prioriteto. Vsekakor pa bo treba dati prednost kmetijstvu, turizmu in negospodarskim dejavnostim. Vsaka komuna mora imeti konkretno politiko glede investicij, pri kateri morajo dati prednost negospodarskim naložbam. Prve so šole, tem potrebam pa je treba prilagajati ostale naložbe. V gospodarstvu je treba dati prednost turističnim objektom, pa tudi industrijskim objektom, kolikor gre za dokončanje neaktiviranih naložb. Videti moramo tudi, kakšen je položaj vseh tistih terciarnih panog, ki preskrbujejo občana (obrt, trgovina, gostinstvo itd.). Domala v vseh občinah so težnje po jemanju sredstev gospodarskim organizacijam za

komunalne potrebe in podobno, ki ponekod ustvarjajo težaven položaj pri krepitvi osebnih dohodkov v delovni organizaciji. Zato moramo voditi tako občinsko politiko, da sredstva, ki se formirajo v delovnih organizacijah, pustimo njim. Za prihodnje leto je treba predvideti tudi popolno zdravstveno zavarovanje kmečkega prebivalstva. Kar zadeva omejevanje investicijske potrošnje, pa mislim, da je bolje, če te probleme rešuje banka, ki si morajo najprej zagotoviti svojo likvidnost, kot pa da mi politično posegamo v to področje.

Predsednica okrajnega odbora SZDL Ljubljana Francka Stirmole je ob koncu posveto-vanja naglasila, da je treba te ukrepe pravilno pojasnjevati čim širšemu krogu občanov. Zlasti je treba skrbeti za obveščanje proizvajalcev in krepitev nove vloge — osvobajanja mezdne miselnosti proizvajalcev.

Sistematično obnavljanje vodilnih organov

V razgovoru z ljudmi na terenu smo ponovno naleteli tudi na vprašanje, kako pri nas uresničujemo ustavno načelo rotacije in kakšni problemi se pri tem porajajo. Neredko je slišati tudi mnenje, češ da uresničevanje tega načela ni dosledno. Ti ljudje pozabljajo, da smo komaj uvedli to ustavno načelo in da je potreben določen čas, preden bo zaživelo v zavesti ljudi. Drugi spet opozarjajo, da je ponekod kadrovske obnavljanje različnih organov preveč mehanično, ko je predvsem važno, da pride do zamenjave ljudi, pri čemer pa se premalo gleda na kvalitete kadrov.

Ob uvedbi ustavnega načela rotacije si ni nihče delal utvar, da bo šlo vse gladko in da sploh ne bo težav. Uvajanje tega načela je proces, ne pa nekaj, kar je mogoče uresničiti čez noč. To pa ne samo zato, ker je težko v vseh glavih naenkrat prelomiti s staro miselnostjo, temveč tudi zato, ker niso v vseh občinah ustvarjeni enaki pogoji. Tudi se ni nihče slepil z misljo, da z uvedbo rotacije odpade vsakršno kadrovanje in da se izbor kadrov za posamezne vodilne organe prepušča zgolj naključju.

Pri uresničevanju načela rotacije je opaziti ponekod še največ ostankov starega načina kadrovanja v premajhni informiranosti javnosti. Torej ni toliko pripomb glede tega, da se prepočasno kadrovske obnavljajo vodilni organi, ampak več zaradi tega, ker se o selekciji in razporejanju kadrov še zmeraj razpravlja — seveda ne povsod — v ozkem krogu ljudi. Včasih se je težko znebiti občutka, da je vse odločeno nekje drugje in da je potrjevanje kandidatnih list v širšem krogu bolj ali manj formalnost. Se

že sam preudaril, če bo le vedel, da bo predlagani kandidat aktivno delal v delavskem svetu, vsaj so

mora tedaj, kakšne sposobnosti, stališča, poglede na razvoj podjetja itd. ima predlagani kandidat. Pri tem niso potrebne nobene sugestije, češ tega je treba izbrati. Kolektiv bo lahko

ODKRIT RAZGOVOR

že sam preudaril, če bo le vedel, da bo predlagani kandidat aktivno delal v delavskem svetu, vsaj so

... Pri obravnavanju teh problemov je zelo pomembno, da ubere Socialistična zveza ostrejšo smer proti fetišizaciji javnih funkcij, proti nazorom, da je družbeni ugled človeka odvisen od njegove funkcije in članstva v kakšnem forumu. Če je naša usmeritev takšna, da si ustvarja človek družbeni ugled na podlagi svojega dela, potem ne bo problemov v zvezi z rotacijo, ker bo družbeni ugled odvisen od njegovega dela in ne bo v zvezi s funkcijo v kakšnem forumu in ne v zvezi z opravljanjem javne funkcije.

V težah je poudarjeno načelo, da je opravljanje javnih funkcij samo nadaljevanje ustreznega dela in da se mora po končanem obdobju javne funkcije ta človek normalno vrniti k tistemu delu, ki ga je prej opravljal, oziroma v svojo delovno organizacijo...

JOŽE SMOLE

(Iz govora na VI. plenarnu zveznega odbora SZDL)

Plenum ObSS Brežice

Minuli petek je bila v Brežicah razširjena seja občinskega sindikalnega sveta pod naslovom »Ukrepi v gospodarstvu — krepitev samoupravljanja«. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskega odbora sindikata družbenih dejavnosti in predstavniki občinskega odbora stori-tvenih dejavnosti. Precej va-bljenih je izostalo, med drugim tudi zastopniki občinske skupščine. Referat predsednika ObSS Ivana Živčiča in kritična, deloma polemična razprava sta osvetlila vrsto problemov v zvezi z izvozom, delitvijo osebnega dohodka, investiranjem in kadrovskimi problemi. Prisotni so se pomenili tudi o bodočih naložbah sindikalnih organizacij, ki so dostoj pre malo soddoločale pri gospodarjenju podjetij.

Peter Janeza), ko kvalitete ljudi ne bi igrale najpomembnejše vloge.

Vsak član kolektiva bi moral imeti enako možnost, da pride na kandidatno listo, če le uži-va potreben ugled pri članih kolektiva. Izbor ne sme biti prepuščen samovolji posameznikov. Odločilna mora biti volja vsega kolektiva. Ta pa bo lahko zares objektivno presojal, kdo ima potrebne pogoje za delo v samoupravnem organu, če bo dobro informiran o kvalitetah ljudi. Vedeti

deč po njegovi dotedanji aktivnosti in stališčih, za katera se je zavzemal.

Član delavskega sveta ali občinske skupščine, ki ne uži-va potrebnega ugleda, ne bo mogel uspešno delati, ker ne bo imel prist-nih stikov z ljudmi, da bi

V tem pomenku o uresničevanju načela rotacije najbrž nismo povedali vsega, kar bi bilo treba povedati o tem. V takem sestavku je tudi težko opisati vse probleme in težave, ki se pojavljajo v zvezi z uresničevanjem tega načela. Navedli smo jih le nekaj, v upanju, da smo s tem vsaj deloma ustregli željam naših bralcev.

ALI ŠE NAPREJ (MED) OBČINSKA SIROTA?

Čedalje bolj postaja tudi tisk sredstvo družbenega samoupravljanja. To misel smo podčrtali pretekli teden v našem notranjem političnem pregledu, ko smo poročali o proslavi 30-letnice »Ljudske pravice« in o tem, da je na tej proslavi govoril član izvršnega komiteja CK ZKS Stane Kavčič. S posebnim namenom smo iz njegovega govora – v celoti ga je objavilo DELO 6. oktobra in je imel velik odmev pri vseh naših ljudeh – ponatisnili tudi tisti odlomek, kjer je tovariš Kavčič poudaril, da sredstev množičnega obveščanja ne moremo prepustiti tržnim zakonom. Prav zato, ker postajajo ta sredstva čedalje bolj tudi sredstvo družbenega samoupravljanja in graditve socialističnih odnosov, v njih ne smemo gledati tržnega blaga, njihovega razvoja pa prav tako ne smemo prepustiti tržnim zakonom. Tako prepričanje nam hkrati nalaga dolžnost, da neprestano skrbimo in krepimo njihovo materialno osnovo z zavestnimi akti in posegi družbe. Tovariš Kavčič je na slavnostni seji delavskih svetov Ljudske pravice in Dela še opozoril, da bo šel naš razvoj v taki smeri, da bo razvitejša socialistična družba sredstva množičnega obveščanja (tisk, radio, televizija itd.), založniško dejavnost, šolske knjige in podobno vse manj kot do sedaj prepuščala tržnim zakonitostim.

Ob proslavi Ljudske pravice in Dela je bilo tudi navedeno, da smo Jugoslovani na sramotno nizkem mestu na evropski lestvici »potrošnje« časnikov in da tudi pri Slovencih položaj ni kaj prida boljši, saj odpade na 1000 prebivalcev v Sloveniji komaj 95 izvodov dnevnikov, v Angliji pa na primer kar 506. Gmotna osnova naših časnikov zares ni rožnata, saj večina listov prodaja svoje izvide daleč pod ekonomsko ceno. Obeta se še podražitev časopisnega papirja, električna energija pa se je že podražila.

»Občnske in med-občinske sirote...«

S temi besedami je glavni urednik enega izmed naših dnevnikov pred kratkim na konferenci vseh urednikov v Ljubljani imenoval tiste med-občinske ali občinske časnike, ki živijo iz rok v usta od dotacij svojih ustanoviteljev. No, pa smo tu: sem sodi tudi naš pokrajinski tisk, glasilo 8 občin Dolenjske in Spodnjega Posavja. Februarja prihodnje leto bo poteklo že 15 koledarskih let, kar so potrebe naše pokrajine poklicale v življenje Dolenjski list. Ze od prvega dneva svojega obstoja je bil Dolenjski list pravzaprav medobčinsko glasilo SZDL v naši pokrajini. Od skromnih začetnih 3000 izvodov se je v poldrugem desetletju povzpел k redni tedenski nakladi 21.000 izvodov in je zdaj trdno zasidran med

našimi ljudmi, saj ga prebira vsak teden nekaj nad 85.000 prebivalcev. Potrebe časa, vedno večje naloge v samoupravljanju in graditvi socialističnih odnosov, večje število naročnikov in razširjeno področje, za katerega list izhaja – vse to pa je lani in letos že preraslo dosednji obseg tednika.

12 ali 16 nj 24!

Kakor smo lahko zadovoljni z dosedanjim razvojem našega pokrajinskega glasnika Socialistične zveze – kljub vsem težavam in različnim pomanjkljivostim je vendarle vedno hotel in tudi korakal naprej! – pa skupaj z lastniki in izdajatelji lista ter z bralci v uredništvu ugotovljamo:

skoraj vse pomanjkljivosti v obveščanju naših občanov imajo pri Dolenjskem listu svoj skupni imenovalac: PREMAJHEN OBSEG TEDNIKA, ki zdaj zares več ne zadošča vsem potrebam naših 8 občin. Samo zaradi pomanjkanja sredstev smo tudi letos omejili obseg lista na 16, 12 ali celo 8 strani. Hkrati nam vsak teden ostane neobjavljena gradiva za vsaj četr, včasih pa tudi polovico nove številke časnika! Zato prihaja do nezadovoljstva lastnikov lista, bralci dobijo premalo branja, vsi skupaj pa se jezimo nad skromnim obsegom domačega tednika. Tudi Dolenjski list bi lahko še z veliko večjimi uspehi sledil našemu družbenemu razvoju in

v njem še bolj ustvarjalno sodeloval – s tem bi hitro postal še boljši in pestrejši v vsej svoji informativni službi

– vendar je njegova sedanja materialna osnova prešibka!

Zato smo pred dnevi predlagali predsednikom vseh občinskih skupščin našega področja in vsem občinskim odborom SZDL, izdajateljem in lastnikom lista torej, da se zdaj odločijo za temeljito preloščilo:

- občinska skupščina in vodstva političnih organizacij v vsaki občini naj bi se odločila, koliko je treba v bodoče vlagati v naše medobčinsko glasilo
- SZDL, ki je na Dolenjskem najbolj množičen obveščevalec občanov, hkrati pa marsikje tudi

- edino sredstvo politično idejne vzgoje na našem podeželju.

Predlagali smo, da bi list po novem letu stalno izhajal na 24 in 16 straneh. S povečanim obsegom pokrajinskega glasila SZDL bi uredništvu lista kot vsem naročnikom in bralcem omogočili, da bi v resnici lahko razvili domači časnik v javno tribuno. Lahko bi objavljali vse prispevke dopisnikov, predloge občanov in povabili k sodelovanju vse družbene delavce na našem področju, ki v resnici vedno bolj čutiljo potrebo in pomembnost sredstev javnega obveščanja. List bi tako lahko na široko odprl vrata za sodelovanje, uredništvo pa bi se kot organizator domačega tiska odločneje usmerilo v pridobivanje sodelavcev prav iz vrst neposrednih upraviteljev, občanov in družbenih delavcev.

- Zato pa potrebuje Dolenjski list več prostora!

Ne dotiranje, temveč plačevanje delovnega programa!

Občinskim skupščinam smo hkrati predlagali, da bi si vsaka občina v prihodnjem letu sama izbrala, kolikšen obseg naj ima njena stalna komunska priloga v Dolenjskem listu. Na voljo imajo vsak teden eno stran, stran in pol, dve ali celo tri strani v Dolenjskem listu. Dosedanje dotacije bi lahko v celoti odpadle, vsaka občina pa bi plačala upravljalne stroške, ki jih tiskanje stalne komunske priloge v listu zahteva. Konkretne predloge in številke imajo zdaj v rokah vse občinske skupščine in občinski odbori SZDL, v njihovih rokah je torej rešitev: obseg Dolenjskega lista v letu 1965 (in naprej) bo odvisen od čvrstih pogodb med občinami in Dolenjskim listom.

Medobčinsko sodelovanje je trajen družbeni pojav

Ze skoraj 15 let imamo med dolenjskimi občinami medob-

činsko sodelovanje na področju politične agitacije in propagande. Nova ustavna načela so lani in letos dala medobčinskemu sodelovanju močan nadaljnji vzpon, ki se kaže predvsem v čedalje uspešnejših medobčinskih službah (skupne inšpekcije, medobčinski zavodi za prosvetno-pedagoško službo itd.). Praksa kaže, da bomo po tej poti in v komunalnem razvoju lahko šli še uspešno naprej. Praksa tudi potrjuje, da bi cepljenje sil v sedanjih razmerah naših občin glede lokalnega tiska lahko pomenilo najbrže samo dezinformiranje občanov. Gre torej za učvrstitev nadaljnje solidarnosti naših občinskih skupščin. Čvrsto pogodbeno sodelovanje naj bi Dolenjskemu listu dalo tako materialno podlago, da bi odpadlo dosedanje prosjačenje za dotacije in za drugo pomoč. Listu bi s tem omogočili boljše uresničevanje njegovega političnega in kulturnega poslanstva, s katerim povezuje prebivalce naših občin v regionalno samoupravno družbeno skupnost. Hkrati s tem bi list lahko še uspešneje odpravil nepotrebne meje in bil uspešnejši v prizadevanjih proti škodljivemu provincializmu, nezdravemu lokalizmu in proti vsem pojavom partikularizma.

Dober list – dotacija občanom

Pri tem si ne bi smeli zatiskati oči še pred temle dejstvom: denarna pomoč za izhajanje Dolenjskega lista je pravzaprav dotacija občanom

naših 8 občin. Radi bi imeli močno informativno glasilo, ki bi tudi s svojim obsegom zadovoljilo vse potrebe našega področja in ki bi kar se le da okrepilo medobčinsko sodelovanje, ki ga ne moremo izločiti iz komunalnega sistema.

S tem bomo tudi v praksi uresničili 89. člen Ustave SR Slovenije, da občine pri uresničevanju svojih nalog med seboj sodelujejo in v ta namen ustanavljajo skupne organe in organizacije, združujejo sredstva, izmenjavajo izkušnje, organizirajo skupne akcije in druge oblike medsebojne pomoči in sodelovanja. Samostojnost in samoupravnost občin je lahko z dobro urejenimi, stalnimi komunskimi prilogami vseh občin v medobčinskem Dolenjskem listu samo še večja in boljša.

Hkrati pa bi družbeni delavci in aktivisti v naših občinah, ki bi imeli marsikaj povedati o svojem delu in ki o marsičem tudi razmišljajo, toda se ob vsem tem hudujejo na tisk, češ da je slab in da ni pravi odraz življenja (Stane Kavčič) tudi morali premagati svoj odpor do pisanja, saj bo naš tisk postal javna tribuna vseh občanov zares šele takrat, ko bodo v njem spregovorili pred vsem občanom – družbeni delavci.

V imenu Sveta delovne skupnosti Dolenjskega lista: TONE GOSNIK

V vsako hišo Bele krajine, Dolenjske in Spodnjega Posavja:

DOLENJSKI LIST!

Težave in uspehi šole v Prevolah

Šolsko poslopje v Prevolah v Suhji krajini je večje kot bi bilo treba, pouk pa zato ni nič lažji. Šola se tod bori z enakimi, pravzaprav še z večjimi težavami kot drugod: ni dovolj učiteljev, pa tudi otrok ni dovolj. 132 otrok obiskuje pouk v 6 in pol oddelkih (7 in 8. razred sta delno samostojna, delno pa kombinirana). Na šoli bi moralo poučevati 8 učiteljev, pa jih po-

učuje samo 6. Da položaja osemletke ne bi okrnili, se tovarišica, ki poučuje nemščino, vozi enkrat na teden iz Novega mesta. V višjih razredih je pouk tujega jezika obvezen, samostojnega dela za predmetnega učitelja nemščine je premalo in tudi dobiti bi ga bilo težko v prevolski konec; zato so si pomagali tako, da se vozi iz Novega mesta. Stalni učitelji iz Prevol so bodisi

z rednimi urami pouka, bodisi s temi, ki jih morajo opravljati izredno, (ker ni dovolj učiteljev) tako zaposleni, da jim kljub puščobi ni dolgčas. Izvenšolska dejavnost je v Prevolah dobro zastavljena, čeprav pogoji niso najboljši. Na šoli delujejo šahovski, strelski, dramatski in foto krožek. Slednji zelo pogreša povečevalca, brez katerega se delo nikakor ne more razviti.

Vsem otrokom, ki teže dojemajo učno snov, nudijo učitelji dodatno pomoč.

Podružnica prevolske šole je v Selah-Hinjah, kjer gostuje v zasebni stavbi, v kateri ni niti elektrike. Okoličani po svojih močeh sodelujejo pri šolskem delu. Radi obiskujejo televizijske oddaje in vse šolske prireditve, ki so edino razvedrilo v tem sicer odročnem kraju. Televizor je last šole in področne krajevne organizacije SZDL. Lani na jesen so začeli otroci z veliko

vzorno graditi šolsko igrišče. Ker je teren zelo težak in bo treba razstreljevati skale, so starši obljubili pomoč. Opravila bodo težaška dela. Starši pa tudi sicer, kot so povedali

na šoli, kažejo zadnje čase več zanimanja za šolsko delo in za vzgojo otrok. Letos je opaziti pravi prelom z neizdarnjo, staro miselnostjo o vzgoji.

Statute šol bo treba še dopolniti

Predsednik komisije za pregled statutov delovnih organizacij občine Brežice Zvonimir Gaberšek je predložil sredo na seji občinske skupščine predlagal potrditev statutov šolskih zavodov. Večina šol je statute pripravila drugič in v njih upoštevala pripombe in navodila komisije. Ta je ugotovila, da so bili statuti tudi tokrat premalo skrbno sestavljeni. Zelo podrobno,

vsih celo preveč, je obdelana v njih organizacija šol, manj pa vzgojno izobraževalne naloge, pogostje za delitev osebnega dohodka goji za delovni skupnosti in vие med delovnimi skupnostmi in predstavniki javnosti. Skupščina je statute potrdila, hkrati pa sprejela priporočila za njihovo izboljšavo.

Spremenjene želje bralcev

Za občinski praznik v novih prostorih

Osemnajsto leto mineva od prvih začetkov knjižnice v Brežicah in prav toliko let že ureja knjige na njenih policah tovarišica Savica Zorko. V ozkem in tesnem prostoru, mnogo preskromnem za tolikšno knjižno bogastvo, se je medtem nabralo 6500 knjig. Njihovo število se sproti povečuje, saj je knjižnica naro-

čena na leposlovne in poljudnoznanstvene zbirke pri vseh slovenskih založbah. V raznih krajih občine je še približno 20 knjižnic, ki poslujejo v okviru občinske matične knjižnice. Zanimalo me je, koliko je tistih, ki te knjige prebirajo.

»3227 jih je v vsej občini,« je pojasnila upravnica tovari-

šica Zorkova. »Knjižnico so obiskali 17.315-krat. V sezoni pride samo semkaj do 100 ljudi dnevno.«

»In kdo so najpogostejši obiskovalci?«

»Največ je mladine, predvsem tiste iz šolskih klopi.«

»Vrsto let že spoznavate bralce. Ste medtem sledili tudi njihovo duhovno rast?«

»Ves čas jih spremljam. Napredek, ki ga opažam, je v tem, da vedno bolj segajo po poljudnoznanstvenih knjigah. To velja za mladino in odrasle. Nekateri se celo specializirajo na posamezna področja. Čas spreminja želje bralcev. Zdaj na primer skoraj vsi iščejo partizansko literaturo in sploh literaturo, ki osvetljuje dogodke v zadnji vojni. Prva leta po vojni so bralci izbirali raje drugačne knjige, ker je bil spomin na težke čase še preveč boleč.«

»Ali kaj vplivate na bralce?«

»Skušam jim svetovati. Posebno mladi obiskovalci knjižnice so dovzetni za to. Nekaj je celo takih, ki mi vedno prepustijo izbor.«

»Kakšne vrste bralcev pogrešate v knjižnicah?«

»Premalo je kmečkih ljudi. Kmet sam redkokdaj pride po knjigo. Navadno pošlje otroka, potem pa prebira te knjige vsa družina. Odstotek kmečkih bralcev je zato v resnici višji, kot ga ugotavlja statistika.«

Pogovor je nanesel tudi na preselitev knjižnice v Prosvetni dom. Vse kaže, da bo prizadevna in vestna knjižničarka Savica Zorko za občinski praznik vendarle dočkala, da bodo knjige razmeščene v lepšem okolju. Obiskovalci bodo imeli v Prosvetnem domu prost pristop do njih. —ej

Knjižničarka Savica Zorko in Marija Kranjc iz Brežic

Miroslav Kugler: VRBINA PRI BREŽICAH (1964)

POMENEK OB ŠOLSKI TABLI V PREDGRADU

„Šola in še kaj drugega...“

»Ker sem z vasi doma, se najbolje počutim na vasi,« mi je pred dnevi pripovedoval France Pajnič, učitelj v Predgradu. »Biti učitelj na vasi je nekaj popolnoma drugega kot poučevati v mestu ali večjem kraju, ne tako daleč od sveta, kakor je Predgrad. Tako pa učitelj ni le učitelj, porabijo ga za vse mogoče. Razen šole imam na skrbi še kino, katerega upravnik sem, sem predsednik Rdečega križa, član odbora SZDL, predsednik krajevne organizacije ZROP in in še in še. Jasno, da človek ne more delati s posebnim uspehom v vseh organizacijah; napravimo pa kar zmoremo, to pa v glavnem le v zimskem času, saj imajo ljudje čez vse leto preveč dela na polju. In še to je: kakor v mnogih drugih krajih, tudi od nas odhajajo mladi ljudje, stari pa ne zmorejo več vsega...«

— Kako pa kaj s šolstvom v teh krajih? Šola v Lazih bodo menda ukinitli, kam pa z otroci? In kaj meniš o razdvojeni Poljanski dolini? Kako se odraža to na šolstvu? sem mu nasul vprašanj.

»Ker je v Lazih premalo otrok, bodo šolo res ukinitli, hodili bodo k nam, v Predgrad. Starejši bodo nekateri odšli v Kočevje, drugi pa v Stari trg v črnomaljski občini, kjer je osemletka. Na naši šoli moramo urediti še en razred, ker bova potem učila dva učitelja. Učitelj iz Laz bo vozil otroke z avtomobilom v šolo (osem kilometrov).«

Artiški pevci pridno vadijo

Pevski zbori v Artičah imajo že dolgoletno tradicijo in so na tekmovalnih in nastopih, katerih so se udeležili, poželi že nemalo priznanj. Zdaj, ko je sezona kmečkih del mimo, so že začeli z rednimi vajami. Kot smo zvedeli, zelo pridno vadijo pevci moškega pevskega zbora, za njimi pa prav nič ne zaostajata mladinski in pionirski pevski zbor.

Včasih se je politično-teritorialna razdeljenost doline resda odražala v šolstvu, saj so np. učenci iz črnomaljske občine hodili mimo naše šole v tri kilometre oddaljeni Stari trg. Sedaj je zadeva rešena; otroci hodijo v nižje razrede v Predgrad, v višje pa v Stari trg. In to je edino pravilno.

Z učenec iz Laz bomo imeli na šoli okrog 51 otrok; upam, da bo učni uspeh prav tako

dober kot lani. Večinoma se starši precej zanimajo za otrokovo delo in redno hodijo na govorilne ure...«

— Kaj pa svobodne aktivnosti?

»Začeli smo s krožkom prometne vzgoje, s katerim nadaljujemo lani začeto delo. PRK bo imel več predavanj o prvi pomoči, posebno veselje pa imajo otroci do šaha.«

F. GRIVEC

Franceta Pajniča, predgrajskega učitelja smo dobili pri delu z učenci. Kljub težavam mu ne zmanjka dobre volje in razumevanja za številne tegobe svojih varovancev

ARTIČE: prosvetni dom pride na vrsto pomladi

V Artičah bodo na pomlad začeli dozidavati prosvetni dom. Načrte čakajo in jih bodo v kratkem dobili. Prizidek bo imel klubsko sobo, priročni bife in konferenčno sobo. Dograditev bo veljala 20 milijonov dinarjev. Tri milijone bodo prebivalci sami prispevali v dveh letih. Dom bodo delali v lastni režiji, da bo gradnja čimbolj poceni.

Do leta 1970 bodo povečali tudi osnovno šolo. Obiskuje jo 300 otrok, ki imajo pouk v dveh izmenah, ker je učilnic samo šest. Mlečno kuhinjo imajo zdaj v garderobi prosvetnega doma. To je le zasilna rešitev, saj se malica pozimi spotoma že vsa ohladi pri prenašanju. Novi šolski trakt bo omogočil pouk v eni izmeni. V njem bosta dve učilnici, prostori za tehnični pouk, zbornica, telovadnica, kabineti, mlečna kuhinja in jedilnica. Občani želijo, da bi prišli za dograditev šole čimprej na vrsto, saj bo v novih pogojih pouk lahko mnogo bolj kvaliteten.

Občni zbor PD v Artičah

V soboto, 24. oktobra, bo v Artičah občini zbor prosvetnega društva. Na zboru bodo

razpravljali o problemih društva in programu dela v prihodnji sezoni. V načrtu imajo uprizoritev spevoigrave avtorjev Metke in Danila Bučarja »Na Trški gori«. Dogovorili se bodo tudi za ponovitev lani nastudiranega dela Borisa Grabnarja »Mimo načrta«. S tem delom, ki so ga lani predvajali zelo uspešno, bi se lahko na spomlad 1965 predstavili na medobčinski kulturni reviji v Brežicah.

Dom v Veliki Dolini potrebuje več pomoči

Prebivalci Velike doline so z nemajhnimi lastnimi naporin s pomočjo občinske skupščine Brežice zgradili prosvetni dom do strehe. Zdaj so potrebna še mizararska dela, za katera bi potrebovali več sredstev, kot se jih je dozdaj steklo s krajevnim samopripravkom. Ker dom zelo potrebujejo, saj ni v Veliki dolini nobenega prostora za kulturne in družbeno politične prireditve, pričakujejo, da jim bo občinska skupščina iz Brežic pomagala s sredstvi. To pomoč bi vzeli kot posojilo, ki bi ga čez tri leta, ko bi se s krajevnim samopripravkom sredstva zbrala, občinski skupščini vrnil.

Še o »Vojaku z zlatimi gumbi«

Ko sem dobil sredi letošnjega julija v roke knjižico »Vojak z zlatimi gumbi«, sem spoznal v mladi pisateljici Miriam Steinerjevi nekdanjo malo deklico Bibico, ki smo jo Trebanjci prav dobro poznali, posebno prebivalci gradu. Pred očmi mi je vstal prizor, ki ga opisuje v tej knjigi ob odhodu iz Trebnjega v pregnanstvo.

Ceravno je od tistega dne minilo že 13 let, mi je ostal v spominu kot da bi se do-

godil včeraj... Bila je lepa poletna nedelja, ko so se po Trebnjem že junčili italijanski jašisti in jeli kazati zobe. Kot strela z jasnega pa je pretresla vse prebivalce gradu in Trebnjega tisto popoldne vest, da so Italijani prišli po Steinerjeve in jih kot Zide odgnali v pregnanstvo. Zbrali smo se pred gradom in slovo je bilo težko. Steinerjeve smo dobro poznali, saj je Bibin očka, lekarnar Bela Steiner, bil znan tudi

kot dober kulturno-prosvetni delavec. Ob izgonu je bilo Bibici pet let. Vse ostalo nam je Miriam zelo lepo in pretresljivo napisala v svoji knjižici. Prav bi bilo, da bi to knjigo vključili v program obveznega čtiva na naših šolah, da bi mladina spoznala, kaj vse so morali prelati otroci med vojno. Književnik Mitja Mejak je v svoji recenziji napisal resnico, da je ta knjiga težka izpoved slovenske Ane Frank, židovske deklice.

Mlada slovenska pisateljica Miriam Steiner je Dolenjka, po poklicu pa pedagoški vodja v Savskem naselju v Ljubljani. Pred kratkim se je vrnila iz Izraela, kjer je obiskovala univerzo, zdaj pa dopolnjuje študij še v Parizu. Kmalu se bo vrnila med nas in spet bo prevzela svoje delo v Ljubljani. Bibin oče živi sedaj v Zagrebu in še vedno rad obuja spomine iz Dolenjske. V pismu mi je tudi zapel, da namerava Miriam napisati še daljše delo iz svoje mladosti in da še ni vsega povedala iz tistih težkih dni...

MARIJAN TRATAR

Kvaliteta se maščuje?

V kinu Krka so 29. in 30. septembra vrteli italijanski film »Zaposlitev« režiserja Ermanna Olmija, ki pripada novemu valu filmskih ustvarjalcev. Film je po mnenju kritikov posrečena sinteza dokumentarne in poetične tematike in zelo kvaliteten, vendar je bilo to premalo, da bi zamikal novomeško občinstvo. Kajti namesto štirih predstav je bila ona sama in še ta je imela najmanj dvajsetkrat manj obiskovalcev kot pod-

dvomljive vrednosti, ki so ga hkrati vrteli v kinu doma JLA. Seveda je to zbudilo predstavniki kina »Krka«, da so začeli razmišljati o usklajevanju filmskih programov v obeh novomeških kinematografih, pa tudi o svojem programu.

FRANCE SEGEDIN, vodja kino enote pri Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu, je v zvezi s tem dejal:

»Ko smo sprejemali program, je programski svet menil, da bi bil filmski spored tem bolj pester, če bi v kinu vrteli kvalitetne resne filme in filme lahkih žanrov. To pa se maščuje in že zdaj se bojim za obisk v zadnjem letošnjem četrtletju, ko bodo na sporedu kvalitetni in nagradjeni filmi. Novomeščani ne marajo filmov iz vzhodnih držav, kakor tudi ne realističnih filmskih zgodb iz Italije in Francije. Mislim pa, da je novomeško občinstvo večkrat nezrelo, da bi lahko pravilno ocenilo resne filme. V dokaz je prazna dvorana, kadar so taki filmi na sporedu. Na naše prizadevanje, naj bi šole organizirale obisk posameznih filmov, sta doslej odgovorili le ekonomska srednja in valjenska šola. Druge šole molče, kar spet govori o slabi skrbi za filmsko vzgojo mladine.«

»Bojimo se za obisk v zadnjem četrtletju...« (Franc Segedin, vodja kino enote)

Povprečna kavbojka ali kakšen sentimentalni spektakel. Da je bil obisk Olmijeve »Zaposlitev« še bolj porazen, gre malce na račun nekoga filma

Vsako leto en otrok manj...

V lepo urejeni šolski stavbi v Banji loki je 21 učencev. Učiteljica AGATA PIRŠIČ, ki polni otroške glavnice s prvo učenostjo, je povedala:

— Letos so šolo nameravali ukiniti in urediti prevoz otrok v šolo v Fari, kamor že hodijo tukajšnji otroci iz višjih razredov. Starši so nasprotovali, ker stanujejo otroci predaleč od avtobusne postaje. Pozimi se pouk konča popoldne ob petih, avtobus bi otroke pripeljal sem v trdi temi, nato pa še pol ure ali uro peš po snegu, res ne gre. Dva razreda imata pouk dopoldne, dva pa popoldne. Dolgo življenje pa naši šoli kljub vsemu ni usojeno. Kakšna tri leta bo še živel, ker je vsako leto pri vpisu v prvi razred vsaj 1 otrok manj! Na prirastek ni računati, ker so okoliške vasi prazne, vsi prebivalci pa starejši ljudje.

ISKRA, ki razsvetljuje Semič

Tik pod Semiško goro — na Vrtači — je zrasla nova, pravcata tovarna kondenzatorjev, ki bo še letos močno izboljšala delovne pogoje zaposlenim v tej ISKRINI tovarni. — Ko govorimo o novi tovarni, ki je plod dolgoletnih prizadevanj in naporov celotnega kolektiva semiške ISKRE, ne bo napak, če se spomnimo tudi njenih skromnih začetkov ob rojstvu prvih belokranjskih kondenzatorjev. Prav je, da se spomnimo peščice delavk, zbranih iz naselij na Semiški gori, ki so v lesenih provizorijih, nevajene preciznega dela z nepopolno opremo, začele izdelovati prve elektronske izdelke. Takrat smo pisali leto 1951. Potem so si obrat podajali iz rok v roke. Od inštituta za elektrozveze v Ljubljani, prek Telekomunikacij in Industrije za elektrozveze se je končno pridružil ISKRI v Kranju in naposled leta 1962 postal samostojna tovarna kondenzatorjev pri ISKRI.

Tovarna je v teh letih vzlic temu, da je pogosto menjavala firmo, dosegla zavidljive uspehe, ki jih z njenim rojstnim letom danes skorajda ni moč primerjati. Zato dovolite, da zabeležimo le napredek zadnjih štirih let. Od leta 1960 do danes se je skoraj 3-krat povečalo število zaposlenih, družbeni bruto produkt pa je od nekaj začetnih sto milijonov dinarjev narasel letos že na dobri dve milijardi dinarjev. Tako je vrednost proizvodnje na enega zaposlenega, brez večjih naložb, narasla od 2.300.000 dinarjev v letu 1960 na preko 5 milijonov dinarjev v letošnjem letu. Hkrati je treba pripomniti, da cene izdelkov od leta 1955 dalje niso naraščale, pač pa so se celo nekoliko znižale.

Semiška ISKRA v Indiji

Tovarna ima lasten razvoj v sklopu Zavoda za avtomatizacijo v Ljubljani, zato so bili vsi njeni proizvodi razviti doma, brez licenc. Domača pa je tudi domala vsa proizvodna oprema. Trenutno pripravljajo semiška tovarna kondenzatorjev kompletno opremo za neko tovarno kondenzatorjev blizu Bombaya v Indiji. Tej tovarni so prodali kompletni inženiring, ki zajema del proizvodnje semiške tovarne. V Semiču bodo izdelali zanjo tudi kompletno opremo. Domači strokovnjaki bodo še vpeljali proizvodnjo v njihovi tovarni, v Semiču pa že usposabljuje strokovne kadre iz Indije, ki bodo potem vodili njihovo tovarno.

Leta 1967: trikrat večja proizvodnja

Lani je tovarna kondenzatorjev v Semiču začela rekonstrukcijo, ki bo končana še pred koncem letošnjega leta. Le-ta bo omogočila preselitev v nove, sodobnejše delovne prostore s sodobnejšo opremo in delno avtomatizacijo proizvodnje. Razen boljših delovnih pogojev in svetlejših prostorov bo rekonstrukcija omogočila tudi postopno naraščanje proizvodnje. Tako računajo, da bodo uspeli sedanjo proizvodnjo do 1967. leta povečati najmanj za trikrat. Čeprav je skorajda odveč, pa vseeno velja zapisati, da za uresničitev tega načrta ne bodo potrebovali novih delavcev, ker bodo proizvodnjo čedalje bolj avtomatizirali. To pomeni, da se bo za nekajkrat povečala tudi produktivnost. Hitreje bodo zato naraščali tudi osebni dohodki in nastajali pogoji za uveljavitev ustavnega načela o značajnem delovnem tednu ter izboljšanje družbenega standarda zaposlenih.

Hkrati bo rekonstrukcija dala nova možnosti za uveljavitev na svetovnem tržišču. V tovarni se že

Komunisti o kmetijstvu

V novomeški sindikalni dvorani se je v ponedeljek popoldne zbral aktiv komunistov s področja kmetijstva novomeške komune. Komunisti so v okviru predkongresne dejavnosti razčlenili vrsto problemov s področja kmetijstva. V razpravi po referatu sekretarja aktivna ZK Jožeta Pelka so se pomenili klasi o položaju kmetijstva v novomeški občini po ukrepih za stabilizacijo gospodarstva, o odnosih v pogodbenem sodelovanju z zasebnimi kmetovalci, odgovornosti komunistov do dobrega gospodarstva, notranji organizacijski krepitvi osnovnih organizacij ZK in drugem.

zda trudijo, da bi prodali s svojimi izdelki na svetovni trg. V nekatere zahodne dežele izvažajo že danes in računajo, da se bo letos izvoz toliko utrdil, da bodo že v prihodnjem letu lahko izvozili za nekaj sto tisoč dolarjev svojih proizvodov. S tem si želijo ustvariti lastna sredstva za nabavo najnovejšega reprodukcijskega materiala iz uvoza. Prav to jim namreč letos zaradi pomanjkanja deviz dela največ preglavice.

Kljub težavam presežen plan

Navzlic vsem težavam in rekonstrukciji pa so devetmesečni proizvodni načrt celo presežili za dober odstotek. Osebni dohodki so se povečali za okoli 30 odstotkov. Tako zdaj v tovarni, razen novo zaposlenih, ki se v proizvodnji šele priučujejo, že ni več človeka, ki bi zaslužil manj kot 28.000 dinarjev na mesec. So pa primeri, da se posamezniki v tovarni nikakor ne morejo privaditi preciznega dela in ne dosejajo normalnega učinka. Takim skušajo v tovarni pomagati s predstavitvijo na druga delovna mesta. Kljub temu je za nekatere delo le prezahtevno in mu nikakor niso kos. Tem bo pač treba najti primernejšo zaposlitev kje drugje, kjer ni potrebna tolikšna natančnost in spretnost pri delu.

V prihodnje več kadrov

Obseg proizvodnje se je v tovarni hitro večal, tako da niso uspeli sproti skrbeti za

potrebni strokovni kadri. Ljudi v proizvodnji so sicer priučevali na delovnih mestih, premalo pa so viagali v izobraževanje potrebnega strokovnega kadra. Da bi zamujeno nadoknadili, štipendirajo letos na visokih, srednjih in strokovnih šolah okoli 60 ljudi, predvsem domačinov iz Bele krajine.

Prosta sobota

Se ta mesec bodo začeli postopoma uvajati tudi skrajšan delovni teden. Nagel prehod na 42-urni delovni teden seve ni mogoč, saj bi povzročil vrsto težav tako v proizvodnji kot v organizaciji. Zato so se za zdaj odločili za prosto vsako prvo soboto v mesecu. V prvih mesecih prihodnjega leta bodo uvedli dve, sredi leta pa že tri sobote v mesecu. Za proste sobote so se odločili zategadelj, ker je v tovarni zaposlena pretežna večina žensk, ki so doslej nedelje v glavnem porabile za domače delo. Poslej bodo ta dela lahko opravile v soboto, nedelja pa bo zares prosta in namenjena oddihu.

x x x

V teh jesenskih dneh, ko rjavkasto-rdeče trtno listje prekriva pobočje Semiške gore, je okoli nove tovarne še polno blata in zemlje. Toda že čez mesec dni — ob otvoritvi nove tovarne — tu ne bo več blata. Umaknil se bo lepo urejenemu okolju, zakaj okoli tovarne bodo uredili tako, da bo tudi zunanja podoba dostojna tovarne, v kateri nastajajo milijarde vredni izdelki in nosijo ime semiške ISKRE tudi že daleč onkraj naših meja.

Pred meseci je z bratci na železniških vagonih odpotoval čez mejo, da bi ob spodnjem robu maske poneseš značko IMV tudi na tuje, zadnjič pa je bil na obisku v svojem rojstnem kraju: tale kombi IMV Donau 1000 z avstrijsko registrsko tablico namreč. Kupil ga je »Vaš mizar« Felix Pleschek. Donau 1000 je dal takole izjavo za naš list: »S Felixom se dobro razumeva. Pa tudi avstrijske ceste so mi še kar všeč...« Sliko smo pred dnevi posneli na novo-meškem trgu.

Deževje je zavrlo jesensko setev

Deževje v minulem tednu je močno zavrlo setev ozimnih žit na Dolenjskem in v Beli krajini. Tako v družbenemu kot v zasebnem sektorju so do 10. oktobra, ko je začelo deževati, zasejali z žitaricami manj kot polovico predvidenih površin. Novomeška kmetijska zadruga je do takrat na lastnih površinah posejala okoli 40 odst. predvidenih površin, čeprav so vsa zemljišča že priprav-

ljena za setev. V zadrugi zatrjujejo, da bi bila setev v glavnem že končana, če bi imeli pravočasno na voljo potrebna semena. Na Dolenjskem se je namreč zadnja leta lepo uveljavila italijanska sorta pšenice san pastore, ki je letos ni moč dobiti. Deset ton so jo uspeli dobiti v Banatu, vendar je cena te pšenice kar za 23 dinarjev pri kilogramu višja kot bi bila sicer! Zadruga je pri semenski službi v Ljubljani pravočasno naročila semena, vendar še zdaj čaka na dobavo obljubljenih 5 ton semenske pšenice san pastore, ki bi jo posejali na obratu v Sentjerneju in Škocjanu. Ker te površine pogosto poplavlja tudi Krka, so v zadrugi izrazili bojazen, da setve ne bo mogoče pravočasno opraviti, če dež ne bo ponehal. Zaradi pomanjkanja omenjene sorte semena pa ima zadruga težave tudi pri zamenjavi semena in sklepanju pogodb z zasebnimi kmetovalci. Le-ta v novomeški občini zasejejo s

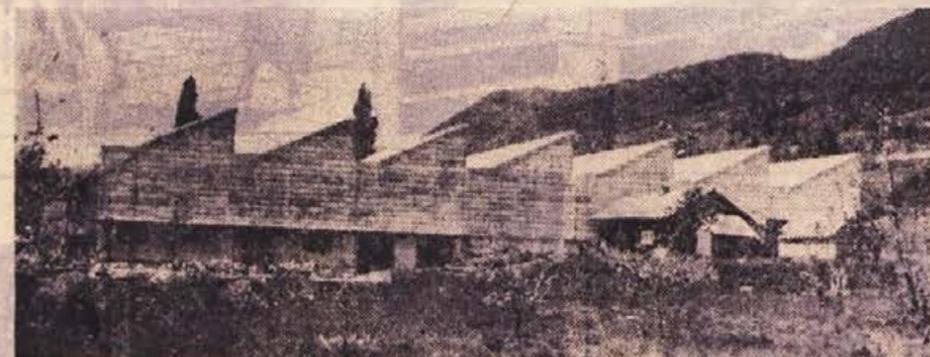
pšenico okoli 1200 ha. Zasebniki se namreč branijo semena sort lenardo hebecorn, francoske pšenice, ruske bezostaje in drugih, ki jih še ne poznajo. Zato računajo, da bodo uspeli zajeti v kooperaciji le kakih 500 ha posevkov.

Podobno je stanje okoli jesenske setve v Beli krajini. Kmetijska zadruga Črnomelj je večji del lastnih površin že zasejala, zasebniki pa so doslej posejali le tretjino predvidenih površin. Tudi v Beli krajini je boleče vprašanje semena. Tu se je predvsem uveljavila italijanska sorta pšenice salto, ki je prav tako ni moč dobiti. Plan pogodbene proizvodnje predvideva v občini Črnomelj za jesensko setev 400 ha, zaradi nezaupanja proizvajalcev do novih sort pšenice pa so do 10. oktobra uspeli skleniti le za 264 ha pogodb. Tako so na primer na Vinici in v Dragatušu s kmetovalci že imeli sklenjene fiksne pogodbe, ki jih zaradi druge sorte semena ni bilo moč uresničiti. Poleg semena zadruga tudi ni uspela dobiti pravih umetnih gnojil. Nitrofoskal mešanica v razmerju 10:10:10 pšenici namreč ne ustreza povsem, zato morajo zdaj tej mešanici dodajati še razna druga gnojila. Vse to otežkoča sklepanje kooperacijskih pogodb in izvajanje občinskega odloka o agrominimumu. Kmetijski sklad Črnomelj je zadnje deževje otežkočilo tudi spravilo sladne koruze, ki so jo imeli sredi minulega tedna na polju še okoli 20 ha.

Da bo manj nezgod!

Kljub opozorjanju je po naših podjetjih še vedno vse preveč nezgod pri delu. Vzrok je največkrat nepazljivost pri delu in podobno. Da bi število nezgod čimbolj omejili in da bi se delavci seznanili z nevarnostmi, ki jim pretijo na delovnem mestu, je delavska univerza v Ribnici organizirala predavanja, potem pa izpite za odgovorne ljudi v podjetjih (obratovodje in druge) iz higiensko tehnične varnosti. Zadnji so delali izpite šefi servisov stanovanjske skupnosti ter iz »Komunale« in »Opekarnes«. Vsi kandidati so izpite uspešno opravili.

Inž. Olga Kopinč

Zunanja podoba novih ISKRINIH obratov na semiški Vrtači

Kaj se lahko naučimo v Dubravici

Še pred dvema letoma je imela KZ Dubravica komaj 95 kooperantov, zdaj jih ima že 386 — Kmetje redijo tudi že po deset plemenskih svinj, vsa prodaja plemenskih pujskov in mesnatih svinj pa je za več let vnaprej že pogodbeno zagotovljena! — Kaj lahko dosežemo z načrtno organizirano svinjerejo — Neizkoriščene možnosti v brežiški občini, ki po nepotrebnem zaostaja v proizvodnji pujskov in mesnatih svinj

4. oktobra je bila v Dubravici na Hrvaškem razstava plemenskih svinj in pujskov. Dubravica je 20 km oddaljena od Brežic in leži ob Sotli. Razstavljal so samo zasebni proizvajalci, kajti tam je svinjerejska proizvodnja organizirana na podlagi kooperacije med kmetijsko zadrugo in posamezniki, ki so se specializirali za to vrsto proizvodnje.

S to kooperacijo so začeli pred dvanajstimi leti, ko je Kmetijska zadruga Dubravica uvozila 125 nemških oplemenjenih svinj in se je ta sorta razširila na tem območju. Pozneje so uvozili holandsko landrace in pred dvema leti še švedsko landrace pasmo. Proizvajajo predvsem pujske za pitanje in so v tem dosegli odlične uspehe. Pujski proiz-

vedeni na področju Dubravice, so zelo lepi in odporni, to pa je rezultat večletnega truda. Prehrana pujskov in plemenskih svinj temelji na sodobnih načelih prehrane, uporabljajo se predstaterji in starterji. Kmetje imajo precejšnje površine zasejane z deteljami, predvsem z lucerno, in tudi sami pripravljajo krmila, ki sestojijo iz drobljene lucerne, otrobov in mletih klasov koruze.

Da je specializirana proizvodnja zanimiva in koristna, je razvidno iz povečanega števila kooperantov. Leta 1962 jih je bilo 95, sedaj pa jih je 386. V odnosu na leto 1961 se je število prodanih pujskov povečalo kar za osemkrat. Obtem se zmanjšuje število kooperantov, ki imajo po eno plemensko svinjo in vse več je tistih, ki

imajo po 10, pa tudi več plemenskih svinj.

Do pred nekaj leti je bila proizvodnja pujskov prepovedana samim proizvajalcem, ker se ni niti ena gospodarska organizacija vezala na planski odkup za daljše obdobje. Zaradi tega proizvodnja ni bila načrtna. Sedaj pa so rejci prek svoje zadruge sklenili dolgoročne pogodbe in vprašanje prodaje je rešeno.

Brežiško področje ima vsaj take, če ne še celo boljše pogoje za svinjerejo kot sosednja Dubravica. Toda tu se zadruge niso potrudile, da bi na podlagi kooperacije zainteresirale zasebnega proizvajalca za naprednejše oblike svinjereje. Švedski pasmi landrace očitajo, da ne da dovolj slanine, da ni primerna za za-

sebnika. To pa nikakor ne drži! Na tej razstavi so privatni proizvajalci pokazali, kaj se lahko dobi od dobre pasme. Saj je ravno za to pasmo značilno, da da dobro potomstvo z dobrimi lastnostmi: veliko plodnost, hitro rast in dolgi trup. Mesna industrija je glede debeline slanine in randmana zelo zadovoljna s to pasmo.

Seveda pa je tu spremenjen način prehrane. Namesto da bi sadili nekvalitetno peso in podobno, so površine zasejali z deteljo in žitaricami, predvsem s koruzo in večji del hrane pripravljajo kmetje sami iz doma pridelanih surovin.

V brežiški občini je skrajni čas, da začnemo razmišljati o ukrepih za specializirano svinjerejo: proizvodnjo pujskov in mesnatih svinj. Toda zasebni proizvajalec se bo sam, brez pomoči kmetijske zadruge, ki mu lahko nudi strokovno pomoč, nabavlja krmila in podobno, težko preorientiral. Moramo mu pomagati. Pri tem je primer kmetijske zadruge v Dubravici iz sosednje republike za nas zelo poučen, hkrati pa tudi spodbuden.

RAZMIŠLJANJA POD SEMIŠKO GORO

Pozdrav iz vinorodnega Semiča

Ljudje smo pač taki, da se radi zazremo v dosežene uspehe med dvema praznikoma, ali kar celim obdobjem naše praznovanja. Ko človek v teh jesenskih dneh koledarati med praznimi vinogradi pod Semiško goro, ki so kljub častitljivi starosti, letos tpet do vrha napolnili sode, se nehote zamisli, koliko je ta prijetna dolinca, polna prijaznih ljudi, napredovala od takrat, ko se je na Smuku porodila prva belokranjska četa,

lovnih prostorih Obrtnega servisa, preurejenem domu Partizana, pa na novem stanovanjskem bloku, ki bo še letos dobil streho, pod njo pa prihajajo leto nove prostore tudi pošta z avtomatsko telefonsko centralo in postaja Ljudske milice. V opazovanju nas zmoti »Opel — Rekord« domačina. Da, leta 1957 je bilo tod okoli le pet motornih vozil, letos pa jih je že preko 200. Na strehah tudi povsem preprostih domačij že lahko uzremo televizijsko anteno, medtem ko brez radijskega sprejemnika skorajda že ni več nobene hiše. Skratka, napredek povsod. Priznati je treba, da se tega tudi sami zavedajo in nemalokrat radi priskočijo na pomoč bodisi s samopriskevkom, bodisi s prostovoljnim delom, če gre pri ureditvi kakšnega domačega problema bolj trda za denar. Prav zdaj so spet priskočili na pomoč pri urejanju pločnikov v samem Semiču in pešpoti pri Stefanu.

In reči je treba, da to ni bilo prvič!

Prav zavoljo vsega tega pa se človek sam pri sebi še toliko bolj zamisli ob pripovedovanju domačinov, da v semiškem bifeju ob polnih zidanicah pristne domače kapljice točijo hrvaško vino; da je letos pod Semiško goro zgnilo veliko breskev, ker jih zadržuga ni odkupila; da so Semičani vedno prizadeti, češ, če je letina slaba, nimamo, če je dobra, pa prodati ne moremo; da morajo domačini z recepti, ki jih napiše zdravnik v Semiču, po zdravila v Črnomelju, ker doma nimajo lekarne; da so imeli včasih tod okoli na izbiri kar šest gostiln, danes pa lahko popelejo prijatelja ali znanca le v bife na silce žganega (dobre kapljice pa tako nima), da kljub »belokranjski magistratu« v Semiču z motornim kolesom ne moreš drugače kot po prašnih in jamastih cestah; da kljub sicer lepo ure-

jeni trgovini v njej ni kaj prida izbire itd., itd...

Kar preveč bi bilo tega, pravijo domačini, če bi hotel človek vse nasteti. Zal je tako: hoteli ali ne — moramo jim verjeti. Potemtakem niti ni čudno, če včasih ti in taki problemi (večino bi jih bilo moč rešiti z majčkeno dobre volje odgovornih!) zasenčijo vse tisto, kar smo zapisali na začetku našega razmišljanja...

R. S.

SEMIČ ZA SVOJ PRAZNIK

V NEDELJO — 25. OKTOBRA: ob 9. uri dopoldne bo gostovalo v dvorani kina ljubljanskega Mestnega gledališča s satiričnim kabaretom »Mala žehnta« — režija Jože Gale.

SREDA — 28. OKTOBER: ob 9. uri v dvorani kina v Semiču slovesna proslava krajevnega praznika, na kateri bo govoril predsednik občinske skupščine inž. Rado Dvoršak. Nastop belokranjskih folklornih skupin, po proslavi veselo srečanje.

NEKOGA MANJKA...

V Portorožu, Kranju, Novem mestu, Ljubljani in še drugje lahko v izložbah vidite belokranjske spominke, po katerih so tuji tako radi segali — Slamnat cekarček z vezim prtičem in pisano bo v londonskem stanovanju predstavljal Jugoslavijo — Pa tudi številnim belokranjskim izseljencem v Ameriki ne morete ustreči bolj kot s spominkom iz domačih krajev, vezim prtičem, kakršne so delali sami, predno jih je pot zanesla čez veliko lužo — Kako je poletni v trgovinah završalo, ko tega blaga ni bilo več — Dobavitelj ni zmogel naročiti!

drugo, kupci pa jih pridejo tja iskat.

— Ali je to delo stalno? — Prav to ni urejeno! Poletje je minilo in ker ni več tolikšnega povpraševanja, kupcev za to sezono ni več. Zene pa vsak dan hodijo spraševati, ali naj še delajo ali ne. Poleti, ko je bila zetek, so pozno v noč vezle, zdaj,

ti prodale izdelane spominke?

— Poleti ni bilo dneva, da ne bi v vas prišel kamion ali avtomobil. Kupci so kar sami prihajali. In ne samo tisti, ki so blago naročili. Tudi od drugih podjetij so prišli in vsak je hotel imeti na kupe spominkov. »Saj nismo industrija«, sem pojasnjevala. Vsakemu smo dali le nekaj blaga, toliko da niso jezni odšli.

— Kateri izdelki so šli najbolj v promet?

— Prav vsi: cekarčki s prtičkom in pisano, razni vezni prtički, garniture, pisane in sploh vse, kar smo delale, smo lahko prodale.

— Koliko žen se s tem delom ukvarja in ali so zadovoljne?

— Zdaj je v vasi že 100 žena vključenih v to delo. Če so zadovoljne? Seveda so! Tu smo daleč od industrije in od možnosti za zaslužek, zato so žene vselej vsakega denarja. Zemlja je skopa in kruha ni na pretek.

— Kdo vam je našel tržišče?

— Zavod za pospeševanje gospodinjstva in Dolenjska turistična zveza v Novem mestu sta nam zelo pomagala. Zene prinesejo izdelke v za-

»Pozimi, ko imamo največ časa, bi najraje delale — pa smo v veliki zadregi, kdo bi to odkupil...« je med drugim v imenu adlešičkih žena dejala tovarišica Cvitkovičeva

ko imajo čas, ne vedo, kaj bi. Cez zimo bi lahko dosti naredile, samo nekdo bi moral te stvari odkupiti in zanje založiti denar do nove turistične sezone. Zastonj žene ne bodo delale in tudi do poletja ne morejo čakati na denar. Ta

Je še tako, da običajno ne gre brez števil, zato se jih bomo zdajle poslužili tudi za prikaz naglega vzpona semiškega obrtnega servisa. Prvo leto so ustvarili pol milijona bruto produkta, drugo leto že 12 milijonov, lani 55 milijonov in letos do konca septembra že 65 milijonov dinarjev bruto produkta. Letošnji plan je 80 milijonov. Pa tudi vrednost osnovnih sredstev je iz nič narasla na 26 in pol milijona dinarjev. Od začetnih treh so danes prišli že na 43 zaposlenih. Pomembna za delo v servisu imajo precej, vendar žal mnogim ne morejo ugoditi, ker potrebujejo predvsem kvalificirane delavce. Močno bi potrebovali strugarja, vendar ga ni moč dobiti. Skrbje tudi za kader, saj vzgajajo kar 13 vajencev, 6 delavcev pa se vozijo v ko-

krat bodo naši izdelki spet zelo iskano blago, pa ga ne bo toliko, kot bi ga lahko prodali. V tem začaranem krogu se vrtimo. Zadruga nam denarja, da bi založila. Kdo bi ga lahko založil, je vprašanje, ki nas najbolj zanima.

— Torej manjka nekdo, ki bi organizirano odkupoval vaše spominke vse leto?

— Tako je. Če bi lahko delale tudi pozimi, ko je največ časa, bi bila kvaliteta boljša, pa tudi nove izdelke in vzorce smo nameravale poslati na trg. Trenutno smo v veliki zadregi in ne vemo, kam naj se obrnemo po pomoč. RIA BACER

vinarsko šolo v Novo mesto, v kateri si bodo pridobili kvalifikacijo. Zapisati velja, da so letos za 30 odstotkov narasli tudi osebni dohodi in danes, razen vajencev, že ni nobenega več, ki bi zaslužil pod 30.000 dinarjev na mesec. Da bi zaposlenim kaj več nudili s področja družbenega standarda, za zdaj seveda še ni mogoče misliti. Delavci dobe le topla malico v obratu družbene prehrane, ki ga ima sosednja Mizarška delavnica.

Kljub temu, da je Obrtni servis komajda shodil, se je kolektiv že lotil skrbi za lastno streho. Tako so v glavni in lastni sredstvi zgradili nove delovne prostore, ki jih bodo v sredo — ob njihovem prazniku — ponosno izročili namenu. Ceravno so novi prostori še dograjeni, pa so že premajhni, saj imajo že toliko naročil, da jih morajo celo odklanjati. Vse kaže, da ima semiški Obrtni servis lepa perspektiva, zato bo nedvomno treba slej še prej misliti zlasti na zamenjavo že kar preveč iztrošenega strojnega parka, pa tudi na večje delovne prostore. Ta misel nenehno prevzema tudi njih same, toda kaj, če je pa stvar s krediti takšna...

No, kolektiv Obrtnega servisa v Semiču se bori še z nečim, o čemer neradi govorimo in so tudi meni zaradi skromnosti samo zašepetali v uho in dodali, da to ni treba zapisati. Pa vendar mislimo,

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

da ni lepo od nekaterih avlelikih, ki dolgujejo Obrtnemu servisu ob koncu septembra kar 18 milijonov dinarjev za neplačane račune. Leti najbrž ne vedo, da skromni kolektiv prav zaradi njih v soboto, 17. oktobra, še ni dobil zasluženih osebnih prejemkov za september! Resda tu tišta znana: »Velika riba majhno...« ne pride v poštev, pa vendar bi bilo lepo, če bi veliki kdaj pa kdaj pomislili na to, da morajo tudi majhni od nečesa živeti... R. S.

V namiznem tenisu: METLIKA

V troboju namizno-teniških reprezentance Metlika, Črnomlja in Čestnega podjetja iz Novega mesta, ki je bil 13. oktobra v Metliki, so bili doseženi naslednji rezultati: Metlika - Črnomelj 4:0, Čest. pod. Novo mesto - Črnomelj 3:1, Metlika - Čest. pod. N. m. 4:0. Ekipa Metlike v postavi Hrnjak - Prevorsek je pokazala najboljšo igro in premagala oba nasprotnika s 4:0. Tekmovanje za otvoritev okvira praznovanja za otvoritev modernizirane ceste Metlika - Črnomelj.

V odbojki: ČRNOMELJ

15. oktobra je bilo v Črnomlju odigrano srečanje med odbojkarji Črnomlja, Metlike in Čest. pod. iz N. m. Prvo mesto je zaslužno osvojila ekipa Črnomlja v postavi: S. Zumič, Satovšek, J. Zumič, Weiss, Logar in Papčič. Tehnični rezultati: Črnomelj - Metlika 2:0 (15:6, 15:8), Črnomelj - Č. p. Novo mesto 2:0 (15:6, 15:1), Č. P. N. m. - Metlika 1:2 (9:15, 15:10, 13:15).

Zelo dramatičen je bil boj za drugo mesto, v katerem je naposled zmagala Metlika. Med Metličani so bili najboljši Prevorsek in Hrnjak, med igralci Č. P. N. m. pa Florijančič in Pavličič. Sodnik Moljk je sodil zelo dobro.

V šahu: ČRNOMELJ

Zadnje srečanje šahistov je bilo v nedeljo, 18. oktobra, v Metliki. Pomerili sta se reprezentanci Metlike in Črnomlja, proti vsem pričakovanjem pa so zmagali Črnomaljšani. Ekipa Čestnega podjetja iz Novega mesta je premagala Metliko s 3:2, dočim so Črnomaljšani premagali igralce Čestnega podjetja iz Novega mesta s 4:1. M. K.

Zakaj v svojo škodo?

Vinogradniki v Beli krajini so tudi letos začeli trgati grozdje že doli pred določenim rokom. Bivši Občinski ljudski odbor v Črnomlju je že 18. avgusta 1960 leta sprejel odredbo o trgatvi grozdja za predelavo v vino, po kateri trgave na področju občine Črnomelj ni dovoljena pred 10. oktobrom. Pred tem rokom je dopustna le s privolitvijo posebne strokovne komisije. Za kršilce te odredbe je bila predvidena denarna kazen do 20.000 dinarjev. Doslej vinogradniki te odredbe niso kaj prida spoštovali, občinski organi pa tudi niso izvajali sankcij. Letos je posebna komisija določila za začetek trgatve 3. oktober. Kljub temu so začeli ponekod trgati že 24. in 25. septembra. Med prvimi so začeli trgati v Ručetni vasi pri Semiču, kjer so hoteli sklicati celo zbor volivcev, na katerem naj bi sklenili, da lahko predčasno prično s trgatvijo. Ker zgledi večjeje, službe kot pa v pristojnost Ljudske milice. Beseda o tem so začeli ponekod trgati že 24. in 25. septembra. Med prvizadeva bolj sodila v pristojnost kmetijske inšpekcijske službe, kot pa v pristojnost Ljudske milice. Beseda o tem ali naj kršitelje odredbe kaznujejo ali ne, je stekla že na zadnji seji občinske skupščine, odločitev pa so odborniki — med kršitelji odredbe je bilo tudi nekaj odbornikov! — prepustili svetu za kmetijstvo. Ta je na seji 10. oktobra sklenil dati v postopek občinskemu sodniku za prekrške vse tiste, ki so trgali pred 28. septembrom. Teh je okoli 40. Hkrati je priporočil, naj kazni ne bi bile višje od 5.000 dinarjev. Takšen je torej epilog prezgodnje trgatve v Črnomlju.

Ob tem pa se nehote vprašamo, čemu velja odredba iz leta 1960, če je ne izvajamo, oziroma rešujemo sporne zadeve po omenjeni odredbi na tak kompromisen način. S to odločitvijo je svet negiral tudi sklep posebne strokovne komisije, ki je določila za trgatve 3. oktober. Čemu torej kaznovati le tiste, ki so trgali pred 28. septembrom? Kršitelji so vsi! Torej bi bilo pravičnejše kaznovati vse, čeprav jih je več kot 300 — ali pa nobenega.

Kaže pa, da tudi z odredbo ni vse v redu. Vprašanje je namreč, če je upravičeno njena določila izvajati v vseh področjih obsežne občine enak, pa tudi sam rok — 10. oktober — za začetek trgatve je že malo pozen. Zato bo odredbo verjetno treba ukiniti ali pa spremeniti. Člani sveta so menili, da je odredba, ki je nihče ne upošteva, brez pomena in so priporočili občinski skupščini, da o njej razpravljajo. Menili so, da bi vinogradniki na nezamernih področjih sami določili rok trgatve, ki pa bi ga seve potem morali tudi spoštovati.

Novi bloki in urejena okolica v Črnomlju, lahko pa bi tudi rekli: IGRA SONCA IN SENC (Foto: Polde Grahek)

Uspešnih 9 mesecev proizvodnje

Vrednost proizvodnje industrijskih podjetij v kočevski občini je v septembru porasla v primerjavi z lanskim septembrom za 10,6 odstotka, kumulativna pa za 25,2 odstotka. Vrednost proizvodnje se je dvignila najbolj pri Itasu (za 58 odstotkov), pri Inkopu za 27,6 odst. itd.

V redu je potekala tudi prodaja proizvodov, tako da je fakturirana realizacija preseгла lansko devetmesečno za 21,2 odstotka. Najboljšo fakturirano realizacijo je spet izkazal Itas, kjer so lansko presešli za 48,7 odst., v Tekstilani za 44,9 odst. in v Inkopu za 27,4 odstotka. Po planu poteka tudi plačevanje faktur. Lanskoletno devet-

mesečno vnovčeno realizacijo so podjetja presešla za 15,1 odstotka. Tudi v tem je najboljši Itas, kjer so do konca septembra dosegli že 93,1 odstotka plana.

Slabše rezultate dosegajo kolektivni v izvozu, saj so v devetih mesecih dosegli izvojni plan le s 60,3 odstotka, kar je 14,7 odst. pod planom. Industrija sama je dosegla le 56,1 odst. izvoznega plana. Kljub temu pa so v primerjavi s preteklim

letom zabeleženi do konca septembra lepi izvojni rezultati, saj je lanskoletni devetmesečni izvoz presežen za 40,9 odst., industrija pa ga je

KOČEVSKÉ NOVICE

presešla za 66,4 odst. Vse to pove, da so bile izvozne obveznosti postavljene nerealno in jih ne bo mogoče doseči.

Rad bi bil trgovec...

Knežja lipa, Puščobna vasica sredi odmaknjene kraške pokrajine. Hlevi KGP, gozdovi in šola v razmajani stavbi.

Se bo Stanetu Rozmanu uresničila življenjska želja?

Toplo jesensko sonce in trije dečki. Kuštrava glavica in roke globoko v žepih. To je mali STANE ROZMAN, učenec osmega razreda osnovne šole. Pravkar je minil dopoldanski pouk. Tovarišica ima šolo tudi popoldne.

Ni sam. Pri hiši je sedem otrok in sama mamica, ki dela na kmetijskem obratu. »Pa ji kaj pomagaš Stane?« »Vsak dan, jutraj in popoldne, saj mamica ne zmora vsega sama. Potem se pa učim...«

Rad bi se šolal, pa ne bo nič. Mamica nima denarja; doma hodimo v šolo štrije, ena sestra v Ljubljani, to veliko stane... Rad bi bil trgovec, lep poklic je to, pa tudi ne vem,

Pravi ljudski zdravnik

Malo je takih, ki bi jim lahko zares še rekli »ljudski«. Zdravnikov namreč. Takih, ki bi se z dušo in telesom spojili z ljudmi in krajem, v katerem žive. Ki bi utripali, dihali in živeli s svojo okolico. In vendar jih je še; mednje prav lahko prištejemo mladega doktorja Antona Šmalca v Loškem potoku, kjer leži vse vrste bolezni že skoro tri leta. Sicer je Ribničan, doma iz Otavice, tam, kjer znajo delati tako lepe grablje.

Pacientov trenutno ni bilo veliko, pa sva si vzela malo

časa in poklepetala kakor stara znanca. Nerač je govoril o sebi, ko je zagledal beležnico, toliko bolj pa o zdravstvu, o zdravstvenih problemih v Loškem potoku, kraju, ki je pred nekaj leti dobil lepo, moderno opremljeno zdravstveno postajo, in ki nikdar prej ni imel svojega »dohtarja«. Oči so mu zamisljeno zle skozi okno v sončen jesenski poldan.

Dr. Anton Šmalc iz Loškega potoka

— Največ problemov imamo tu z alkoholizmom in s

V Kočevje je predalec in predrago

V Osilnici imajo lepo urejeno ambulanto, v kateri je oktobra po dolgih letih začel redno ordinirati zdravnik iz Fare. Doselej je hodil zdravnik enkrat na teden iz Kočevja. Posebno hudo je bilo pozimi, ko so bile ceste zametene, spominjam pa se tudi dogodka spomladi, ko so ženske prirlesle bolno sosedo iz več kot uro oddaljene hrvaške vasi v Osilnico, zdravnika pa od nikoder. Po dolgem čakalnju jih je rešil zdravnik iz Cabra. Medtem je ženska ležala na prostem, na soncu...

Zdaj bo bolje, pravijo Osilničani. Radi bi le še, da bi vsaj enkrat na teden prihajal k nam zobozdravnik iz Kočevja. Hoditi k zobozdravniku v Kočevje je predalec in predrago...

Matični urad Kočevje

V času od 11. septembra do 8. oktobra so doma rodile: Ana Sever iz Kočevja — dečka, Marija Majerle iz Starega trga — deklco, Kosa Marinović iz Vrbovca — dečka, Elizabeta Klarič iz Kočevja — dečka, Gabrijele Pavšič iz Novih Lazev — dečka, Ljubica Božič iz Kočevske Reke — dečka, Sonja Letonja iz Mlake pri Kočevju — dečka.

V Ljubljani so rodile: Leopoldina Grisar iz Salke vasi — dečka, Jožica Simončič iz Mozolja — deklco, Zinka Kugler iz Salke vasi — deklco, Justina Možina iz Salke vasi — dečka, in Elizabeta Strukelj iz Rajndola — deklco.

Poročili so se: Branislav Turk, delavec iz Solke vasi, in Marija Majerle, frizerska pomočnica iz Kočevja; Franc Vrhovšek, električar, in Nada Radojčić, kuhinjska pomočnica, oba iz Kočevja; Jože Vidmar, kovinostrojar iz Kočevja, in Nada Klarič, poštna uslužbenka iz Potoka; Anton Jurkovič, kmetovalec iz Srednjega potoka, in Neža Curi, poljedelka iz Ograje.

V Ljubljani so se poročili: Ivan Skof, šofer iz Kočevja, in Justina Tancek, boliška strežnica iz Ljubljane; Mihael Brišič, strojni inž., in Ana Gregorič, tekstilni tehnik, oba iz Kočevja; Jože Grče, trgovski pomočnik, in Erna Šterk, trgovska pomočnica, oba iz Kočevja.

V Zagrebu sta se poročila: Vladimir Stimac in Neža Beljan, trgovska pomočnica, oba iz Kočevja.

Umrli so: Janez Malešič, upokojenec iz Kočevja, 63 let; Marija Gabrovec, upokojenka iz Kočevja, 66 let; Jožefa Majer, invalidka upokojenka iz Zeljn, 83 let; Ljudvik Kranjc, uslužbenec iz Kočevske Reke, 59 let; Jožefa Poznič, upokojenka iz Mahovnika, 86 let; Jakob Hudorovič, socialni podpiranec iz Zeljn — baraka, 59 let; Marija Potisek, gospodinja iz Salke vasi, 81 let.

V Ljubljani so umrli: Ivan Poje, delavec iz Mlake pri Kočevski Reki, 59 let; Franc Reberssek, upokojenec iz Kočevja, 59 let.

V Banji Loki imajo lep spomenik padlim

Lani v pozni jeseni so v Banji Loki odkrili spomenik padlim v NOB, letos pa so prebivalci pod vodstvom krajevne organizacije ZB in krajevne organizacije SZDL s prostovoljnimi delom uredili okolje spomenika. Vsakdo, ki ga zanese pot v Banjo loko, je prijetno presenečen nad lepo urejenim okoljem spomenika, kjer je po gredicah med klopni, ob z belim peskom posuti ploščadi, zasajena toliko cvetja.

AVTOBUS JE ODPELJAL

Od Osilnice — dobrih 30 kilometrov — pa do Banja loka se vozijo otroci višjih, pa tudi nižjih razredov v osemletno šolo v Faro. Dolga pot, posebno če računamo, da imajo nekateri do avtobusa tudi po trideset ure peš. Hodijo iz daljnih hrbovskih vasi, poleti in pozimi. Pot tedaj ni ravno lahka niti varna; namalokrat značne divjad solarjem strah v kosti in najbolj varni se počutijo v spremstvu staršev. V Osilnici pravijo ljudje, da bo treba letos bolj organizirati plazenje ceste, čeprav Hrvatje (cesta gre pa njihovi strani) nočejo nič slišati o tem. Minulo zimo so dejali: narava ga je dala in narava ga bo vzela...

NA SLIKI: ob petih popoldne je šolski avtobus odpeljal iz Fare otroke domov proti Banji Loki. Za nemolen prevoz mladih v šolo skrbita šofer Peter Katern in sprevoznik Slavko Ferberjar.

TE DNI V KOČEVJU

■ Poživitev kulturne dejavnosti. Kočevska Svoboda stopa v novo sezono z veliko voljo, poživiti kulturno dejavnost. K sodelovanju so povabili vse ljubitelje dramske umetnosti in imeli z njimi še sestanke, na katerem so se dogovorili, da je treba postaviti dramatsko dejavnost na bolj organizirano osnovo. Za igranje bodo verjetno sprejeli tudi poseben pravilnik. Ker se bo za sodelovanje prijavilo precej novih, bodo pripravili dramatski tečaj, pri čemer jim bo pomagal tudi okrajni svet Svobod. Tečaj bo trikrat na teden ob večerih, vzporedno s tem pa bodo še pripravljali Jurčičevega Jurija Kozjaka in posebno delo za mladino.

■ Prihodnji sestanki članov Svobode bo v petek, to je jutri, 23. oktobra ob 18. uri v Šolskem domu. Društvo vabi na sestanke prav vse ljubitelje dramske umetnosti, posebno pa mladino. Z dramskim tečajem bo Svoboda pričela že prihodnji teden.

■ Posvet o krajevni skupnosti. V ponedeljek je bil pri predsedniku obč. odbora SZDL posvet o formiranju in organizaciji krajevnih skupnosti v mestu in na Rudniku. Sestanek so se med drugim udeležili tudi predstavniki obeh stanovarskih skupnosti, krajevne organizacije SZDL itd. Več o posvetu bomo poročali prihodnjic.

■ Turisti grede na izlet. V nedeljo, 25. oktobra, grede na poučen izlet kočevski »turisti«, to so turistični delavci. Člani društva in drugi se lahko prijavijo do sobote popoldan v turistični pisarni. Pravi-

jo, da bodo ves čas med poučno potjo zabavna tekmovanja, sponzorirani pa bodo dobili originalno nagrado. In »maršruta«: Kočevje, Zuzemberk, Trebnje, avtocesta, Cerklje, Kostanjevica, Pieterje, Otočec, Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Kočevje.

■ Plenum občinskega sindikalnega sveta. Minuli torek je bil plenum občinskega sindikalnega sveta. Obravnavali so izpolnjevanje planskih obveznosti v delovnih organizacijah, gibanje osnovnih dobodkov v prvem polletju lani in letos, kadrovanje v plenum in predsedstvo ObsS itd. Več o plenumu prihodnjic.

■ Mladinski ples. V nedeljo je plesna sekcija pri mladinskem aktivu v tiskarni organizirala v domu telesne kulture mladinski ples. Udeležilo se ga je precej delavcev, večinoma pa šolske mladine. Podobne plesne bodo mladinci iz CZP prirejajo vsako nedeljo.

■ Prometni davek v gostinstvu in irgovini. Včeraj je svet za blagovni promet ni turizem pri občinski skupščini obravnaval prometni davek v gostinstvu in trgovini. O tem bo te dni razpravljala še svet za finance, v kratkem pa tudi skupščina.

■ Grozje in zelje. Na tržnici je bilo v ponedeljek malo prodajalcev, v glavnem pa so prodajali grozde različne kakovosti (180 do 200 din). Precej je bilo tudi sladkega zelja — 25 din kilogram, nekaj jabolk po 140 din in salate po 10 din glavica.

Čabar je lepo mesto

Čabar je dobil ime po kotlini, podobni čeburi, v kateri leži. Sicer pa je lepo in prijetno mesto ob Cabranki, ki razmejuje dve socialistični republiki, ljudje v njem pa govore oba jezika oziroma nekakšno mešanico.

Prvi človek v Cabru, ki smo ga srečali, je bil Jože Knavs na bencinski črpalki tik ob mostu. Doma je iz Podplanične, prve hiše tik čez mejo in dela tu že tri leta. Ko smo ga vprašali, kaj se spleča pogledati v njihovem mestecu, je dejal, da novo ribjo restavracijo (na katero so prav takrat montirali napis Hotel), novo šolo, zidajo nov zdravstveni dom, ob industrije je najvažnejši DIP (drveno industrijsko poduzeče), kjer delajo razno galanterijo in deloma pohištvo.

Povedati pa je pozabil, da si je vredno ogledati ves Čabar s spomenikom kralja Tomislava, spomenikom NOB, predvsem pa spoznati prijazen, ustrežljive ljudi. V Cabru dela tudi veliko delavcev iz bližnjih slovenskih vasi, Podplanične, Crnega potoka itd... Ko smo se ustavili na pošti, je prijazna upravnica takoj obljubila sodelovanje v naši

akciji za pridobivanje novih naročnikov. Iz mesta jih sicer ne bo, je dejala, pač pa iz

slovenskih vasi, ki dobivajo pošto od nas. Prav gotovo bodo naši pismonoše pridobili precej naročnikov za vaš list, je še obljubila...

(fg)

»Nobene zobne ščetke in bel kruh!«

Z zdravstveno postajo, stalno medicinsko sestro in zdravnikom enkrat tedensko iz Kočevja je vprašanje zdravstva v Poljanski dolini rešeno. S tov. Vebrovo, medicinsko sestro, so prebivalci zadovoljni. Nudi pomoč na domu, pomaga ji še babica, le še zobozdravnika si želijo. Če bi kdaj pa kdaj ordiniral pri njih, jim ne bi bilo treba hoditi v Kočevje, kar je precej dražje, kot prevoz zdravnika v Predgrad. Povedati je namreč treba, da imajo predvsem šolski otroci izredno slabo zobovje. Prav tiste dni se je mudila tam ekipa zobozdravnikov z ljubljanske šolske poliklinike, ki bodo popravili zobe vsem otrokom. Ko sem vprašal zobozdravnico, zakaj neki imajo otroci tako slabe zobe, je neka starejša tovarišica v beli halji energično odgovorila: »Nobene zobne ščetke in preveč belega kruha!« Se pravi, pomankljiva higiena in opuščanje domačega črnega kruha, ki je bolj zdrav kot bel. In še to so povedali, da otroci niso kdo ve kako navdušeni nad zobozdravniki in se »vrtanju« na vse načine izogibljejo.

Tudi peš v Kočevje

V Rajndolu, delavsko kmetijskem naselju dva do tri kilometre od Mozolja, so trije hlevi KGP z govejo živino. V hlevih imajo tudi vodovod, medtem ko ga po hišah, razen novega naselja, še nimajo. Ljudje uporabljajo skupne vaške vodnjake. Ob enem takih smo se srečali tudi s tole gospodinjo, ki je povedala precej stvari o kraju, le svojega imena ni hotela povedati. Kakor večina drugih prebivalcev Rajndola je tudi ona zaposlena na posestvu, kjer skrbi za sedemnajst krav. To sicer ni veliko, da pa precej de-

la. Za svoje delo prejema do 25.000 din, včasih tudi več. In trgovina? To imajo v Mozlju, večje stvari pa kupujejo v Kočevju, kamor se vozijo z avtobusom, kamioni ali pa kar peš. Večkrat.

Nova vsebina dela krajevnih skupnosti

Pred kratkim je bilo v Ljubljani posvetovanje o socialni dejavnosti in socialnem delu v krajevnih skupnostih. Z ukinitvijo dosedanjih stanovanjskih skupnosti se odpira krajevnim skupnostim nov, širok krog dela, ki se bli do sedaj zanemarjal: to je socialna dejavnost.

Reševanje socialnih vprašanj na območju krajevnih skupnosti bo ena od zelo važnih nalog, s katerimi se bo morala KS v bodoče spoprijeti. Da pa bo svoje delo lahko opravila, bo morala poznati izvor socialnih problemov, strukturo prebivalstva, kakor tudi problematiko in potrebe prebivalstva. Razvoj socialnih dejavnosti in socialnega dela v KS naj bi se usmeril v splošno in v individualno socialno preventivno ter v reševanje že nastalih socialnih problemov ali sodelovanje pri tem.

Področje splošne socialne preventivne dejavnosti zajema med drugim tudi vse oblike pomoči občanom: to so obrtni in uslužnostni servisi, urejena družbena prehrana otrok in odraslih, razvijanje vseh oblik otroškega varstva. Nadalje razvijanje socialističnih-humanih odnosov med ljudmi, skrb za razvedrilo in rekreacijo prebivalstva itd. Posebno skrb bo posvečala KS varstvu otrok. Pospeševala bo, podpirala, razvijala in pomagala pri organizaciji in delovanju vseh družbenih in društvenih dejavnosti, v katerih se zbirajo otroci in mladina.

Razprava je osvetlila mnoga vprašanja, ki se pojavljajo med ljudmi na vaseh in mestih. Razprava se je osredotočila na pomembnost nove vsebine dela krajevnih skupnosti, še posebej pa skrbi za otroke in mladino ter starih in betežnih ljudi.

Krajevna skupnost Ribnica

ga vprašanja, ki se pojavljajo med ljudmi na vaseh in mestih. Razprava se je osredotočila na pomembnost nove vsebine dela krajevnih skupnosti, še posebej pa skrbi za otroke in mladino ter starih in betežnih ljudi.

stara pa je dotrajana. Krajevne skupnosti bodo morale pri njenih nalogah podpreti poleg občine tudi podjetja, komunalni zavod za socialno zavarovanje in občani sami. Le tako bo lahko uresničila načrt svojega dela.

KAREL ORAZEM

SKUPŠČINSKI DNEVNIK

● Nedavno je svet za blagovni promet, gostinstvo in turizem pri Obs Ribnica obravnaval gibanje oz. porast cen v občini in vzroke (zunanje), ki so do tega privedli. Obravnavali so tudi polletni uspeh poslovanja v trgovini in gostinskem podjetju, s tem v zvezi pa tudi kadrovske probleme v gostinstvu. Posebna komisija, ki so jo določili na zadnji seji, je pregledala možnosti za postavitev kampinov v bližini Ribnice. Ugotovila je, da je najboljši prostor za postavitev kampinga v Ortneku v bližini gradu in na Bregu pri Ribnici. Na seji so tudi obravnavali predlog, da se da kmetijska stavba na Travnih gorah v najem turističnemu društvu Sodražica, ki bi jo preuredilo za zimski turizem.

● V četrtek, to je danes, se bo sestal svet za industrijo in obrt. Obravnaval bo polletne uspehe industrijskih in obrtnih delovnih organizacij.

Konferenca podmladka RK v Ribnici

Podmladkarji RK iz osnovne šole v Ribnici so imeli 16. okt. uspešno konferenco. Izporočila je bilo razbrati, da so bili v vseh letošnjih humanih akcijah, ki jih podvzema RK, med prvimi. Med drugim so zbrali precej denarja za od potresa prizadeto Skopje. Na konferenci so sprejemali tudi program dela za prihodnje leto ter slovesno spejeli v podmladek cicibane in jih pogostili. Kulturni program, ki so ga predvajali na prireditvi, je bil zelo lep. Izvajali so ga učenci in učence Glasbene šole v Ribnici.

SAMI JANEZI...

Ko zjutraj razdeljujejo poštne pošiljke po posameznih rajonih, sedijo za svojimi mizami drug za drugim. Sami Janezi, kar trije so in imajo na kočevski pošti večino. Če ni Janez, so se pošalili, ga sploh ne sprejmemo. Še ta, ki je s Hrvaške, je Janez.

Janez je tudi pismonoša Vrant, ki trka na vrata strank po Kočevju že dvajset let. Je tik pred upokojitvijo. Pravzaprav je že napol upokojen in dela honorarno, dokler ne bodo listine okrog upokojitve urejene.

»Vse ljudi poznam ali pa vsaj veliko večino. Vsač dan jih vidim, vsak dan jim nosim časopise, pisma, nakaznice ali karkoli. Včasih so vesti vesele, drugič ne, kakor nanese... Kaj naj rečem o naši akciji za DOLENJSKI LIST? Ljudje že imajo večinoma vaš list, pa bomo težko zbrali še več naročnikov. Radi bi, da bi se o našem kraju pisalo več; no, to ste zadnje čase že uresničili. Naša skrb je, pridobiti čim več novih naročnikov. Potrudite se bomo!«

Jutri plenum komiteja ZKS

Jutri, 23. oktobra popoldan, se bo v Ribnici sestal občinski komitej ZK. Na plenumu, katerega se bodo udeležili razen članov komiteja še člani komisij, sekretarji osnovnih organizacij, predsedniki delavskih svetov in direktorji, bodo obravnavali probleme gospodarstva in družbenih služb v luči novih ekonomskih pogojev.

NOV SVET V ŠOLI »KATJE RUPENA«

Zunanja tretjina naj bo z volivci!

MAJDA JEREB, pomočnica upraviteljice osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu, nam je povedala naslednje o volitvah v šolski svet:

»27. oktobra bomo izvolili nov svet osnovne šole Katja Rupena. Svet se bo povečal od sedanjih 15 na 21 članov, v njem bodo dve tretjini mest zasedali člani kolektiva, tretja tretjina članov pa bo delegirana. Podružnične šole ne bodo imele več samostojnih svetov, ampak le zastopnika v svetu matične šole. Tak ključni zastopstva je narekovala nova vloga šolskega sveta: prvi dve tretjini sveta (to so člani šolskega kolektiva) se bosta bolj ukvarjali z učnimi programi, uspehi, vzgojo in notranjimi problemi šole, zunanja tretjina pa bo predvsem skrbela za afirmacijo šole navzven. Obravnavala bo njen finančni položaj in posredovala voliv-

cem poročila o stanju šole. Iz tega je razvidno, da se za obravnavo notranjih šolskih zadev ne bo moral sestajati ves svet, ampak bosta zadostovali prvi dve tretjini. Volivci bi morali o šolstvu razpravljati vsa, enkrat na leto. Zunanji člani šolskega sveta naj bi se z njimi vred prizadevali, da bi prišla osnovna šola Katja Rupena čim prej do novih prostorov. Zdaj imamo na šoli 46 oddelkov v 23 učilnicah. Pouk je seveda v dveh izmenah, dopolne in popoldne, zato je težko gojiti izvenšolske dejavnosti. Kar moremo napraviti, naredimo zvečer, po pouku. Zaradi takih razmer je precej težav. Starši želijo, naj bi vsi višji razredi obiskovali pouk popoldne. Zaradi neprimernih prostorov, učencev, ki se vozijo in popoldne, pa tega ni mogoče vpeljati.«

»Nekatera učila so še iz Avstrije!«

— Kakšno je trenutno stanje na področju financiranja izobraževalnega sistema in kaj lahko pričakujemo prihodnje leto?

Vprašanje je bilo postavljeno Maksu Nosanu, načelniku oddelka za splošne zadeve pri občinski skupščini Ribnica. Takole je odgovoril:

— Financiranje šolstva je pri nas trenutno precej kritično, vendar se bo do konca leta znatno popravilo. Šole so ali pa še bodo dobile nekaj dodatnih sredstev za izboljšanje osebnih dohodkov in izboljšanje materialnega stanja. Letos so bila za šolstvo odmerjena pač minimalna sredstva zaradi majhnih proračunskih dohodkov. Dosedanji povprečni OD v prosveti je bil v občini okrog 41.000 din.

V načrtu je gradnja nove šole (spomladi), ki je nujno potrebna. Dosedanji prostori so več kot slabi, pohištvo in učila do kraja izrabljena. Nekatera učila imamo iz časov

stare Avstrije! Pouk se odvija v dveh izmenah, najkasneje prihodnje leto pa bo v nekaterih oddelkih že v treh. Na vsej šoli, ki gostuje v dveh stavbah, je menda le pet prostorov, ki vsaj deloma odgo-

Maks Nosan, načelnik oddelka za splošne zadeve ribniške občinske skupščine

varjajo. Po dograditvi nove šole bomo obe stari porabili okrog 33 milijonov dinov, upravo, glasbeno šolo in za posebno šolo.

Za adaptacijo ribniške in sodražske šole bomo letos porabili okrog 33 milijonov dinarjev. Šolstvo bo moralo biti urejeno do konca sedemletnega plana. V tem času bo verjetno treba misliti tudi na novo šolo v Loškem potoku.

Omeniti je treba še dalavsko univerzo, muzej, štipendije. DU v glavnem živetari, ker ni sredstev, muzej pa je vse leto dobil le 200.000 din, medtem ko je predvidenih za ureditev drugih muzejskih prostorov še okrog milijon. Obema ustanovama bo treba prihodnje leto odmeriti več denarja, da bosta lahko vsaj kakor koli normalno poslovali.

Občina štipendira 31 študentov na raznih šolah, največ za potrebe prosvete, v prihodnje pa bo treba več štipendirati tudi za potrebe občinske uprave, saj je prav ta izredno slabo kadrovsko zasledena. Z novim proračunskim letom bomo štipendije, ki se sedaj gibljejo od 9 do 18.000 din, nekoliko zvišali.

F. G.

Sem in tja po Ribnici

● 12 milijonov za »Cenet«. Končno je po nekaj mesecih in s precejšnjim zaostankom ponovno odprta gostilna Pri Cenetu. Temeljita obnova naj bi bila po prvotni zamisli končana že 4. julija, potem pa so otvoritev še večkrat prestavili. Sedaj je uspelo, prejšnjo soboto je bil »krsta«. Lokal je res lepo urejen; točilnica z moderno točilno mizo, v prejšnjo »boljši« sobi so slike obnovili, vzdihali nova okna, najlepša pa je »slončarska« soba, katere vhod krasi »Bakhus« akad. slikarja Jožeta Cente. Kako je zdaj pri Cenetu, se bo lahko vsak najbolje prepričal. — Takoj po otvoritvi te gostilne so zaprli gostišče Ugar in ga v nekaj dneh temeljito počistili in preproskali. Zdaj je odprt tudi ta lokal. Ureditev »Cenet« je podjetje veljala okrog 12 milijonov dinarjev.

● Restavracija do 29. novembra? Tudi otvoritev nove restavracije je bila že nekajkrat preložena, zadnje dni pa slišimo, da bo dograjena najkasneje do 29. novembra, če ne že prej. Največ težav pri obnovi oziroma gradnji gostinskih lokalov imajo v obrtniških uslugah. Tudi tu je v jedilnici napravil Jožeta Centa umetniško sliko — ponazoritev ribniškega gradu.

● Vedno več televizijskih anten. V Ribnici je v zadnjem času vedno več televizijskih anten — in televizorjev seveda tudi. Imajo ga skoro že v vsaki drugi ali tretji hiši. Samo v štirinajstih dneh oktobra so jih v trgovini Oprema prodali 18, največ na račun olimpijskih iger. Precej so prodali tudi radioaparatorov, ki grede najbolj v promet na jesen in zimo.

● Se dva stolpiča. Te dni je Gradbenik pričel graditi poleg sedanjih dveh še dva stolpiča. Zemeljska dela in betoniranje bodo opravili še letos. Enega bo podjetje zgradilo za potrebe armije, v njem pa bo dvajset trosobnih stanovanj, prav toliko pa tudi

v drugem, katerega gradnjo bo financiral stanovanjski sklad. V obeh stolpičih bo centralna kurjava. Z deli bi lahko začeli že prej, pa je bilo treba najprej prilagoditi načrte zaradi nevarnosti potresa. Dokumentacija in sredstva so zagotovljena, stolpiča pa morata biti gotova do novembra 1965.

● Še ena gostilna. Ribnica bo še letos dobila novo privatno gostilno. Na trgu nasproti zadržnega doma jo bo uredil Ivan Pejc — Uličar. Gostilna bo imela tri

REŠETO

sodobno urejene prostore, kasneje prenočišča in na vrtu garaže.

● Adaptacija šole. Te dni so pričeli urejati obe šoli. Uredili bodo sanitarije in nekatere druge prostore ter izkopali greznice, ki bodo namenjene tudi za novo šolo, ki jo bodo pričeli prihodnje leto graditi v neposredni bližini.

● Dom gozdarjev. Na starih temeljih zadržnega doma, zgrajenih takoj po vojni, je Gradbenik pričel graditi gozdarski dom. Ponekod so morali temelje okrepiti ali na novo zabetonirati. Sredstva za poslovno stanovanjski dom gozdarjev je zagotovil gozdni sklad.

Seja sindikalnega sveta

Pred kratkim je bila v Ribnici seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Razpravljali so o analizi gibanja osebnih dohodkov na območju občine in problemih šolstva in drugem. Ugotovili so, da so dohodki zaposlenih v zadnjem obdobju porasli, s povečanjem proizvodnje pa bodo lahko še večji.

Ogledalo

»Ovaj čovek iz šume...«

Pregovor »Homo homini lupus« — človek človeku volk — so izumili Rimljani in je tako rekoč dedičina, ki jo je moderni svet podedoval po njih. Zal z vsem, kar spada k pregovoru, tudi tisto o volku. Samo ozreti se nam je treba, pa že opazimo polno volkov. Volčjo podobo kažemo včasih s podcenjevanjem sočloveka, z norčevanjem, »metanjem polena pod nogo«, s slabimi odnosi itd., skratka z vsem tistim, kar ne govori v prid nam — ljudem, naši človeškosti in človeškemu dostojanstvu! V vrsti drobnih, obrobnih zgodbic iz našega vsakdanjega življenja bomo skušali razmišljati o teh odnosih in videli bomo, da tisto o človeku in volku drži.

— Bolnišnica. Soba, belo prebeljena, beli hodniki, bele postelje, bela posteljina. Soba s tremi bolj ali manj omavčenimi ljudmi. Bolniki.

Težko je po cele dneve počezavati, uro za uro, dan za dnem, noč za nočjo, dneve, tedne in mesece. Vsaka stvar, s katero lahko bolnik preganja čas, je dobrodošla. Branje knjig in časopisov, klepet, kvartanje, šahiranje... Samo da človek ubije dolgo ure, ležanje, ki hromi ude in vse telo in da si prihrani nekaj dragocenega spanca za dolgo noč.

V sobi s tremi omavčenimi bolniki šahirajo. Preprost človek, gozdni delavec z žuljevimi rokami, na katerih se niso izgubile sledi smole. »Nasprotnik« je gost iz druge sobe, inženir iz druge republike. Na obeh straneh nekaj kibicev.

»Mat«, prvi gozdni delavec z nogo v mavcu. Presenečenje. In spet »Šah mat«. Drugič, tretjič, šestič, desetič. Vedno.

Na inženirjevi strani kibiceira njegov rojak. Postrani gleda preprostega delavca in se (morda) čudi njegovim šahovskim sposobnostim. Spodbuja svojega študiranelega kolega, ki že počasi izgublja živce. Pa mu pravi: »Kaj se mu boš pustil, njemu, ki ne pozna nobene šahovske teorije, ki dobiva samo zato, ker dolgo razmišlja?! Ovaj čovek iz šume...«

Sledi nova partija šaha, z novim nasprotnikom, z izobražencem, ki je prepričan, da »čovek iz šume« ne sme in ne more poznati šahovske teorije, da je zgubiti z njim sramotno. »Čovek iz šume« dobi prvič in drugič, nato pa pravi: »Z vami ne igram več, le dokazati sem vam hotel, da je lahko tudi gozdni delavec dober šahist in da tudi v »šumi« prebivajo ljudje. Končno tudi to, da zgubiti igro s preprostim delavcem ni sramota...«

Lahko bi dodal še to, da v šolah pridobljena inteligenca ni edino merilo človeškosti in prave inteligence, da so dobri, izobraženi ljudje tudi na »drugih« straneh, v vrstah preprostih delavcev, ki so jim žulji kruh, otrdele dlani in od sonca ožgana koža pa spricevalo šole, ki se imenuje življenje, delo. Vse to in še marsikaj bi mu lahko povedal, če bi se le spomnil in znal in če bi ga oni razumeli...
FRANCE GRIVEC

V Primostku ne morejo napajati žvine

Več odbornikov s tega področja je na zadnji občinski seji v Metliki zahtevalo ureditev napajališča, ki je postalo ob gradnji nove ceste povsem neuporabno. Že večkrat so morali živino vleči iz blata, zato se kmetovalci jezijo in zahtevajo od svojih odbornikov, naj to uredijo.

Sklenjeno je bilo, da bo občina imenovala posebno komisijo, ki si bo napajališče ogledala, nakar ga bodo začeli urejevati.

Matični urad Metlika

Septembra je bil doma rojen 1 doček. Poročili so se: Anton Plut, kmetijski tehnik iz Dragomlje vasi, in Anica Simc, predlika iz Glušic; Ivan Slobodnik, skladiščnik iz Radovca, in Berta Strmčnik, predlika iz Metlike. Umrli so: Ivan Vučetič, duhovnik iz Metlike, 81 let; Nadja Gornik, delavica iz Metlike, 16 let; Jože Štravs, posestnik iz Grabrova, 72 let; Marija Šuklje, posestnica iz Gor. Suhorja, 69 let; Jožef Suljčič iz Grabrova, 13 let.

Skrb za človeka se odraža v spremembah proračuna

Ze ko so Metličani sestavljali proračun za leto 1964, so videli da s pičlimi sredstvi ne bodo mogli kriti niti potreb, ki jih občina po novi ustavi mora zagotoviti občanom. Medtem so naraščale še druge potrebe in nepredvideni izdatki, tako da se je ob-

činski proračun znašel v izredno kritičnem položaju, saj mu je manjkalo okoli 50 milijonov dinarjev. V podobnih

Pokopališča so potrebna popravil

Kot se je izkazalo na zadnji občinski seji, je v metliški občini več vaških pokopališč najino potrebnih večjih ali manjših popravil, razen tega pa tudi nekaj potov. Odborniki tega sami ne morejo urediti, zato je bilo domenično, da bo predsednik občinske skupščine obiskal posamezne vasi ter se s krajevnimi organizacijami, z vaščani in odborniki pogovoril, kako bi se dalo stvar s čim manjšimi sredstvi urediti. Občina v te namene žal nima letos nobenih sredstev na razpolago.

BRAVO, METLIČANI!

Za prvo presenečenje v jesenskem delu tekmovalnega medobčinske rokometne lige je poskrbela Metlika, ko je 11. oktobra 1964 na domačem igrišču igrala neodoljeno s favoritom — novomeškim Partizanom 14:14 (7:5).

Nedeljska tekma je bila izrazito prvenstvena. Metliška ekipa je tehnično slabost nadomestila s poštvalnostjo, tako da so Metličani vodili skoraj ves čas igre.

Pri gostih sta se najbolj izkazala graditelj igre Vidmar in Benčina. Domači igralci so bili vsi borbeni in poštvalni. Posebno so se odlikovali Gabrijan, Tomc in Kočvar. —n

težavah je bilo še več slovenskih občin.

V zvezi s tem je okrajna skupščina Ljubljana pred kratkim odobrila iz svoje sproščene proračunske rezerve metliški občini dotacijo 32 milijonov din, Ker je pomoč še vedno premajhna za kritje najnujnejših izdatkov, so se odločili odborniki ob-

naknadno odobrenih še 8 milijonov iz okrajne proračunske rezerve. Z vsemi navedenimi sredstvi bi se občinski proračun le izkopal iz največjih težav in se vsaj približal realni osnovi, ki je bila ob začetku leta toliko premajhna.

Uravnoteženje občinskega proračuna gre izključno v korist skrbi za človeka, tako šolstvu, kot socialnemu varstvu, razširjenemu zdravstvenemu zavarovanju kmečke mladine in drugim družbenim službam v občini. Odborniki obeh zborov so predlagane spremembe soglasno potrdili.

METLIŠKI TEDNIK

činske skupščine na zadnji seji zaprositi Izvršni svet za sprostitev 50 odst. lastne proračunske rezerve, ki znaša okoli 12 milijonov. Prav med sejo je prejšnjo sredo iz Ljubljane prišla razveseljiva pošta, da je metliški občini

Brezplačno k zdravniku

bodo šli od 1. januarja 1965 dalje lahko vsi kmečki otroci, ki doslej niso bili zdravstveno zavarovani. Odlok o razširjenem zdravstvenem zavarovanju kmečke mladine v občini Metlika je bil na zadnji seji soglasno sprejet.

Vsi otroci, katerim je ta odlok namenjen, bodo imeli enake ugodnosti zdravstvenega zavarovanja kot drugi zavarovanci. Preberite o tem ustrezni občinski odlok v Uradnem vestniku Dolenjske!

Na zadnji seji skupščine

14. oktobra sta se v sejni sobi občine sestala oboje zborov odbornikov metliške skupščine ter več ur razpravljala o 6 pomembnih točkah dnevnega reda. V navzočnosti poslanca Nika Belopavloviča je tekla beseda predvsem o kritičnem finančnem položaju občine, rebalansu proračuna, o razširjenem zdravstvenem zavarovanju kmečke mladine in o organizaciji srednjega šolstva. Odborniki so večinoma govorili o krajevnih in vaških problemih svojega področja, razen dveh iz Metlike, ki sta zahtevala točen obračun izplačanih občinskih dotacij in obrazložitev k dvigu osebnih dohodkov uslužbencev uprave.

Nekatere nejasnosti, ki so se pojavile v zvezi z mnenjem o strokovnem šolstvu in šolah II. stopnje, o gradnji ceste in še o nekaterih vprašanjih, je pojasnil tovariš Belopavlovič, hkrati pa je odgovarjal tudi na vprašanja odbornikov skupno s predsednikom skupščine Francem Vrviščarjem.

Radi bi prodajali mleko

Vaščani Primostka, Podzemlja, Otoka in Krasinca imajo precej mleka odveč in se jim zdi škoda z njim krmiti prašiče, ko nimajo nobenega za-

služka in bi se jim vsak dan zelo poznal. Ivan Zupancič, kmet iz Primostka, skuša v imenu vseh to stvar urediti in se dogovarja z zadrugo, naj bi mleko odkupovala. Samo prevoz bi bilo treba organizirati, mali kamion ali kombi do Krasinca, Primostka in Podzemlja; kmetje z Otoka, ki je nekoliko bolj od rok, bi nosili mleko v Primostek.

Zadruga za ponudbo ni tako zagrabila in še pomislila, če ne bo prevoz mleka preveč podražil, porabila pa bi ga sicer lahko v svoji mlekarni.

Direktor metliške zadruge je izjavil, da bodo najprej po vaseh popisali, koliko mleka imajo ljudje naprodaj. Izračunali bodo stroške prevoza. Šele potem pa se bodo s kmeti nezačudenje pogovarjali. Prebivalci navedenih vasi pa pravijo: če je zadruga pred leti, ko so bili še obvezni odkupovalci, za vsako malenkost prišla s kamionom v vas, naj bi pa se zdej...

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

SEVNICA: za poživitev telesne kulture

Na zadnjem razširjenem plenumu in posvetu občinskega odbora SZDL je bilo postavljeno vprašanje, kako deluje telesna vzgoja po društvi, šolah in ostalih organizacijah v občini. Da bi to ugotovili, je bila imenovana posebna komisija, ki je obiskala vsa društva in klube na območju občine.

Izkazalo se je, da je med zunanjimi društvi in občinskimi odborom za telesno vzgojo, kakor tudi svetom za telesno kulturo, mnogo premalo povezave in skupnega dela. Mimo tega so sredstva, s katerimi so društva letos razpolagala, tako malenkostna, da niso zadoščala niti za nabavo skromne opreme, kaj šele za tekmovanja.

Jančani, ki se zanimajo za vadbo in ostali šport, hodili v Sevnico. Sredstva, doslej porabljena za vzdrževanje obeh domov, pa bi porabili za potrebnejše objekte samo v enem kraju.

Da je stanje telesne kulture tako klavrno, je vzrok tudi v vzgojiteljskem in vadiateljskem kadru, katerega v vseh društviš občinah manjka. Tu di Sevnica je ostala brez učitelja telovadbe in morajo v nižjih razredih osnovne šole ta predmet poučevati ostali učitelji, od 5. razreda dalje pa telovadbe sploh nimajo. Priporočljivo je, naj bi vsaj za ljudi, ki se v šolah že ukvarjajo s telesno vzgojo, niso pa strokovnjaki, uvedli seminarje ali tečaje.

V letošnjem letu je uspešno delovalo strelstvo. Domači strelci so nastopili na občinskih, okrajnih in republiških tekmovanjih. V prihodnje nameravajo učiti strelstvo tudi na osnovnih šolah v okviru rednega pouka. Za to športno panogo je precej zanimanja, žal pa nimajo primernega strelišča.

V Sevnici se je v zadnjem času telesno kulturna dejavnost precej izboljšala, posebno je to čutili v rodni telovadbi, v košarki in rokome-

tu. Da bi šport v Sevnici še bolj zaživel, nameravajo zgraditi asfaltno igrišče za košarko, odbojko in rokomet pred domom TVD Partizan. Ta prostor bodo uporabljali tudi kotalkarji, pozimi pa bi lahko bilo na njem prijetno drsališče. Do konca leta bo menda novi športni objekt že gotov.

Ker so posamezna podjetja pripravljena finančno pomagati, bo v kratkem sestanek z vsemi predstavniki gospodarskih organizacij. Plenumu SZDL pa je priporočil stvarnejše planiranje sredstev v vseh društviš. Mislimo, da pomeni to posvetovanje in na njem sprejeta priporočila prelomnico v poživitev telesno-vzgojne dejavnosti v sevniki občini.

Janez Potokar

SEVNIŠKI VESTNIK

Sportni objekti so ali v neuporabnem stanju ali pa prekomerno zasedeni. Najbolj v škripcih je telesno vzgojno društvo Boštanj, ki ni moglo organizirati niti občnega zbora, za vadbo nima vadiateljev in je njegovo delovanje res zelo skromno. Zato bi bilo bolje, da bi Bošt-

Ob 120-letnici rojstva Simona Gregorčiča

Letos septembra je bila v Kobaridu slovesna proslava ob 120-letnici rojstva Simona Gregorčiča, proslavo v počastitev te obletnice pa pripravljajo tudi v Loki pri Zidanem mostu. 24. oktobra bo domače društvo Primož Trubar priredilo v Prosvetnem domu proslavo, na kateri bošta sodelovala skladatelj domačin Rado Jež in njegova žena, znana pevka v RTV, Olga Jež. Razen njiju bo nastopila z recitacijami mladina iz osnovne šole.

Po proslavi bo občini zbor društva, na katerega so vabljene vsi občani, ki imajo veselje do sodelovanja, posebno pa mladina.

Nogomet v Sevnici

Na domačem igrišču so se Sevnici, ekipa pionirjev, pomerili z ekipo TVD Partizana Laško. Zmagali so domačini z rezultatom 4:0. L. K.

Novice iz Boštanja

● Krajevna organizacija SZDL bo imela 8. novembra ob 7.30 konferenco, na kateri bodo predlagali kandidate v novo vodstvo organizacije. Razen tega bodo na konferenci razpravljali o vseh krajevnih problemih.

● Tolovadni dom popravljajo z mrzlično naglico. Socialistična zveza je organizirala popravilo in je videti, da bo trud, ki so ga vložili v to koristno delo, kmalu poplačan. Popravljeni telovadni dom bo svečano odprt za praznik republike.

● Trgovino so pred kratkim premestili v nov lokal, s katerim pa Boštanjani niso zadovoljni. Vaščani si želijo

Sevnici tretji v Celju

11. oktobra je bilo v Celju okrajno strelsko tekmovanje z lokalirsko pištolo, katerega se je udeležilo 36 strelcev in strelk. Na tem tekmovanju so se zelo dobro izkazali sevniki strelci, ki so zasedli III. mesto s 441 krogi. I. N.

Udeležite se letnih konferenc krajevnih organizacij SZDL!

Občinski odbor SZDL v Sevnici vabi vse člane Socialistične zveze, da se množično udeležijo letnih konferenc svojih krajevnih organizacij. Letne konference bodo potekale takole:

- Blanca: 8. 11. ob 15. uri v šoli;
- Boštanj: 8. 11. ob 7.30 v šoli;
- Bučka: 25. 10. ob 9. uri v šoli;
- Budna vas: 22. 11. ob 15. uri — pri Ignacu Kebru;
- Breg: 18. 10. ob 15. uri pri Kljnkonu;
- Drožanje: 22. 11. ob 15. uri pri Kožuhu;
- Gabrijele: 8. 11. ob 15. uri v Berku;
- Križ: 8. 11. ob 15. uri pri Jožetu Mauriču;
- Krmelj: 25. 10. ob 18.30 v domu Svobode;
- Kal: 22. 11. ob 15. uri v šoli;
- Kompolje-Smarčna: 22. 11. ob 15. uri v klubu;
- Loka: 8. 11. ob 8. uri v domu;
- Lončarjev dol: 25. 10. ob 15. uri pri Mihi Kozmusu;
- Murnice: 22. 11. ob 15. uri pri Alojzu Vodniku;

- Malkovec: 24. 10. ob 19. uri v zadrugi kleti;
- Orehovo: 8. 11. ob 16. uri pri Francetu Radišku;
- Podgorje: 25. 10. ob 15. uri v šoli;
- Poklek: 15. 11. ob 15. uri pri Francu Martinkoviču;
- Primož: 8. 11. ob 14. uri v šoli;
- Podvrh: 8. 11. ob 14. uri pri Ivanu Jazbecu;
- Radna: 8. 11. ob 8. uri v šoli;
- Razbor: 22. 11. ob 8. uri v šoli;
- Sevnica: 27. 10. ob 19. uri v gasilskem domu;
- Studenec: 22. 11. ob 7.30 uri v šoli;
- Šentjanž: 8. 11. ob 8. uri v domu Svobode;
- Telče: 15. 11. ob 11. uri v šoli;
- Tržišče: 8. 11. ob 7.30 v šoli;
- Veliki Čirnik: 8. 11. ob 14. uri v šoli;
- Vitovec: 25. 10. ob 15. uri pri Škulju;
- Ledina: 8. 11. ob 15. uri pri Šešku;
- Zabukovje: 25. 10. ob 8. uri v šoli.

Nekaj misli k članku »ODKRIT RAZGOVOR O TREBANJSKEM KMETIJSTVU«

Ze v samem uvodu bi rad omenil, da želim biti popolnoma nepristranski in ne mislim razpravljati o tem, kaj je v članku resničnega in kaj ne. Meni gre bolj za to, ali je tak način obveščanja javnosti pravilen ali ne. Osebnostno menim, da tak način ni najboljši, ker je emocijski, lahko bi celo rekli tendenciozen. Seveda s tem ne mislim reči, da me ne bo kdo napačno razumel, da ni potrebno javno kritizirati slabosti in napak, ki se v našem družbenem življenju dogajajo. Nasprotno, to je potrebno, ker včasih javna kritika bolj zaleže kot marsikatera drugačna prizadevanja. Menim pa, da je pri pisanju takih člankov treba vedeti, da jih ne berejo samo prizadeti, temveč širša javnost, ki celotne

situacije in problematike ne pozna. Zato si nepoučeni ustvarjajo sliko o neki delovni organizaciji pač samo iz informacij, ki jih preberejo v časniku. Če pa se v članku o delovni organizaciji piše samo o napakah, tak članek ustvarja pri bralec vtis, da je v tisti delovni organizaciji vse narobe. Menim, da bi bil uspeh članka veliko bolj pozitiven, če bi dopisnik napisal nekaj uspehov, zraven teh pa še pomanjkljivosti, katere bo morala delovna organizacija odpraviti, da bodo rezultati še boljše. Tak način pisanja bi bil gotovo bolj konstruktiven pa tudi bolj mobilizacijski za odpravljanje slabosti. Poleg tega bi tak članek dal ljudem, ki so v delovni organizaciji ustvarili dosti dobrega, še

večjo spodbudo, ne pa tako kot članek z gornjim naslovom, ki je pri vseh povzročil samo veliko negodovanje in odpor, tako da niti slabosti, ki so, zaradi takega načina kritike ne obravnavajo tako kot bi jih morali.

Tovariš dopisnik naj bi n. pr. napisal, da si kolektiv kmetijske zadruge Trebnje močno prizadeva, da bi dobil in izšolal dovolj strokovnjakov, da bo njihova proizvodnja čimboljša, saj nima rabi za štipendije in izobraževanje na delovnem mestu več sredstev kot pa zneske 2,5 % od bruto osebnih dohodkov. Kmetijska zadruga štipendira kar 21 ljudi na srednjih, višjih in visokih šolah. Poleg tega pomaga svojim članom delovnega kolektiva, ki se izobražujejo izredno: na srednjih šolah jih je devet, na višjih šolah pa šest. Pozimi so dali deset traktoristov na štirimesečni tečaj. Skrbijo pa še za nadaljnje izpopolnjevanje

Na obisku v stari domovini

Letos avgusta je bil na obisku v svojem rodnem kraju naš rojak-izseljenec Ivan Rugelj iz Francije (Francija). Njegov rojstni kraj je Mirna na Dolenjskem. Tovarš Ivan Rugelj zelo rad obišče našo domovino in vedno ob-

čuduje sedanji hitri razvoj naše družbe.

Zelo rad pripoveduje, kako je bilo včasih v stari Jugoslaviji. Takrat ni bilo dovolj kruha za vse, zato so si ga morali iskati v tujini.

V treh tednih, ko je bil tukaj, si je ogledal več naših krajev. Bil je tudi ob morju ter užival lepote Jadrana. V Izoli ima poročeno hčerko. Obiškal je tudi rudarsko naselje Trbovlje.

Zelo rad prebira tudi naše časopise. Posebno mu je všeč Dolenjski list, saj je že njegov večletni naročnik. V njem najde vse novice iz starih stare domovine.

Slika pove, kam in kako raste Trebnje...

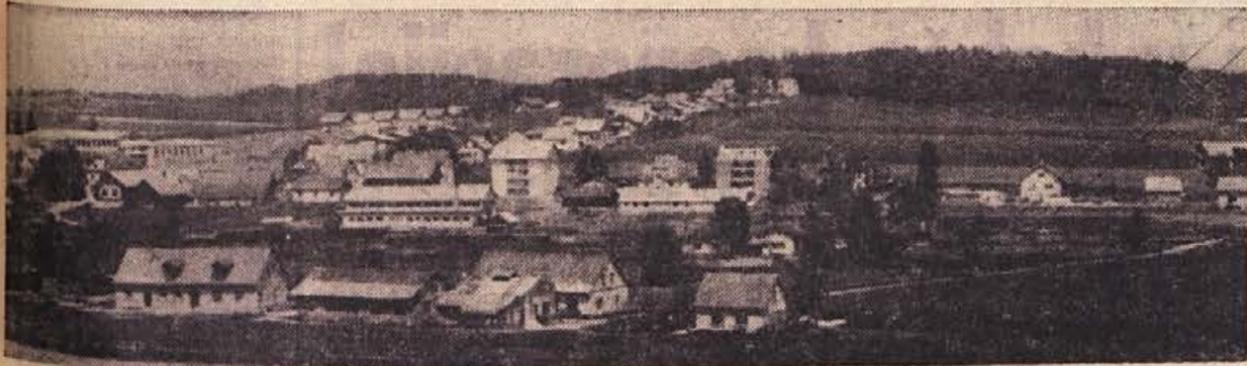

Ivan Rugelj se je kljub svojim letom povzpел tudi na razgledni stolp na Debencu

Zelimo mu še obilo zdravih in srečnih let in da še kdaj obišče našo deželo, da se bo zopet povzpел na razgledni stolp na Debencu in občudoval lepote Mirne doline in svoj nekdanji rojstni kraj. MARICA JAKIČ

Še 21 milijonov

Na 15. skupni seji obeh zborov skupščine občine Trebnje so 16. oktobra odborniki sprejeli odlok o spremembi proračuna občine za leto 1964. Ker je sistem financiranja proračunskih potreb po nastalih spremembah cen povzročil huda nesorazmerja med razvitimi in slabše razvitimi občinami, so republikanski organi in okrajna skupščina odločili, da prejme občina Trebnje poleg dodatnih sredstev, ki so bila že razporejena v prvem predlogu proračuna, še 21 milijonov dinarjev. Ta sredstva so namenjena predvsem šolstvu, socialnemu varstvu in zdravstvu.

KMALU AVTOMATSKI TELEFONI V TREBNJEM

Odborniki občinske skupščine so se na zadnji seji 16. oktobra v Trebnjem pogovorili tudi o problematiki PTT službe v občini. Promet PTT službe v nekaterih krajih občine neprestano pada in obstoj pošt kot so Dobrnjč, Veliki Gaber, Velika Loka in Trebelno ni več ekonomsko upravičen. Zato bo v takih primerih treba preiti na pogodbeno poslovanje. Prebivalci se seveda težko sprijaznijo z dejstvom, da v njihovem kraju ne bo več poštnega urada, vendar je treba vedeti, da so stroški za vzdrževanje omenjenih pošt tudi do desetkrat večji kot je njihov promet, na kar pa podjetje PTT ne more pristati.

Tudi vprašanje kadrov PTT službe je na tem področju

točite! pokaže na steklenico, ki jo ima v žepu. Drugi pa vsak po svoje.

Za boljšo dostavno službo bodo pismonoše dobili mopede, za posamezne hiše, ki so odmaknjene od redne poti dostavjalcev in za zimski čas, ko so manj prometne ceste neprehodne za motorna vozila in kolesa, pa bodo uvedli predalčnike, ki naj bi bili za posamezne naslovnike postavljeni ob poti, ki jo dostavljajo redno prehodijo. Pošiljke iz teh predalčnikov naj bi naslovniki sami dvigali.

Telefonski promet, predvsem medkrajevni, se je v zadnjih letih tako razvil, da naprave ne zadoščajo ne številčno ne kakovostno. Pričetek delovanja vozeline in glavne ATC Novo mesto in tranzitne telefonske centrale v Ljubljani je solidna osnova za vključevanje drugih avtomatskih telefonskih central, ki so predvidene pri poštah v Mirni, v Mokronogu in v Trebnjem. Računajo, da bo avtomatska centrala v Trebnjem obratovala že meseca novembra s 100 priključki, potem pa prideta na vrsto Mirna s 60 priključki in Mokronog s 40 priključki. Na te centrale bodo priključene ročne centrale z avtomatskim priključkom v Dobrnjču, Veliki Loki, Mirni peč in Sentrupertu. Povezava med končnimi in glavno centralo v Novem mestu bo na relaciji Trebnje—Novo mesto z osemkanalnim visokofrekvenčnim sistemom, na relaciji Trebnje—Mirna z zračnimi vodi in na relaciji Trebnje—Mokronog z enokanalnim VF sistemom. Vrednost naprav, montaže in ostalih del znaša 40,5 milijona dinarjev. Občina Trebnje bo prispevala 60 odstotkov teh sredstev, ostalo pa podjetje za PTT promet Novo mesto.

Vzporedno z vključitvijo avtomatskih telefonskih naprav bo treba rešiti tudi problem prostorov. Za Trebnje so prostori že zagotovljeni, na Mirni so preureditvena dela v teku, izvedljiva pa so tudi v Mokronogu. Najslabše je s prostori v Velikem Gabru, kjer se zdaj niso našli primerne rešitve.

Ce bi bila kultura živo bitje, bi že zdavnaj zlasala tistega, ki jo je poslal med ljudi. Nič takega ji ne nudi, da bi žvela, kakor se samo njej spodobi. Tisto, kar dobi, je prej miloščina kot preživnina. Tega pa je ravno toliko, da se ne da umreti. Da bi jo rešila »mizica pogrni se? Kje pa, saj nismo v pravljici!

Prav gotovo bi si marsikje želeli, da bi se zgodil tak čudež. Tak čudež bi bil veličastnejši od onega, v katerem živi kultura neke občine za nekaj bornih stotisočakov. Ko bi se bil le zgodil in to čimprej! Trebanjski občini bi bil tak čudež še posebno potreben. Prostor je, čas je, potrebe so, denarja pa ni. Kjer je malo denarja, tudi kadrov ni. »Sredstva in kadri — to je pri nas že stara pesem,« pravi Adolf Grum, predsednik občinske zveze kulturnih organizacij. »Pri sredstvih se — tako kot povsod — vse začne in konča. Radi bi obudili prosvetna društva. Vsaj za dvajsetletnico osvoboditve. To je že tak datum, ki mu je treba posvetiti pozornost.«

»Katero društvo se lahko pohvali, da mu še kar gre?«

»Mokronoško. Ima kader, prostore, voljo in tradicijo.«

»V Trebnjem ste imeli pred leti močno igralsko skupino.«

»Kar je nehal delati tovarš Janez Gartner, gledališče miruje. Režiserja ni.«

»Trebanjci so poželi lepe uspehe.«

»O tem ni dvoma. Zdaj računamo na mlajše.«

»Kaj pa mladina na podeželju, ali kaj dela?«

»Ne vem.«

»Bi se obnesla klubska dejavnost?«

»Se ni preštudirano, kaj bi bilo v klubih, kakšno vsebino in obliko bi jim dali. Zdaj tudi ni sredstev, da bi o tem lahko resneje razmišljali.«

Ni sredstev, ni kadrov. To je stara pesem. Njen pripev pa je takle: pa tudi idealistov ni! »Živela kultura!« kričimo, kadar se hočemo pohajati, kako smo kulturni. »Dol s kulturo!« protestiramo, da bi v mošnjček za pospeševanje kulturnih

Kraljično je rešila »mizica pogrni se,« toda samo v pravljici!

S predsednikom Grumom (sam pravi, da je začasni predsednik) se pogovarjamo na klopci v parku, ki ga krasi spomenik NOB. Cigaretni dim se suklja v vozlih brez prave oblike. Pomislim, da so zarodki kulture v krajih, kjer igra pomanjkanje denarja prvo violino, temu precej podobni. Nič jasnega, nič dokončanega. Največ ostane le v programih.

Povprašam po programih.

»Obiskali smo vsa društva, da bi se z njimi pomenili, kaj lahko sama pripravijo. To nam bodo sporočila te dni. Na splošno pa program za občino v tej sezoni ne bo pretiran, tak bo, da ga bomo lahko uresničili. To pač narekuje pomanjkanje sredstev,« odgovori Grum.

»Kaj bo imelo prednost?«

»Poskusili bomo postaviti na noge dramske skupine, pevske zборе, na šolah pa pionirske pevske zборе. Razmišljamo o reviji pionirskih pevskih zborov. Boljše dramske skupine bi lahko gostovale v drugih krajih.«

dejavnosti padel kak dinar več kot v sklad za umetno osemenjevanje. Hočemo in nočemo hkrati, da kultura, ta kraljična, ne more niti umreti niti živeti. Eh, kraljična, osvesti se, izmislimo si pravljico o »mizici pogrni se.«

- VENDOR — ne bodimo črnogledi! Kulturna žetev je bila letos v trebanjski občini kljub vsem naštetim (in nenaštetim) težavam vendar precej dobra.
- Spomnimo se številnih kvalitetnih prireditvev v desetih krajih za zadnji občinski praznik, pa gostovanja solistov ljubljanske Opere, več drugih gostovanj in nastopov itd.! Poslej si tudi kultura lahko več obeta; tu je načrt vodstev političnih organizacij in prosvetnih delavcev za resno poživitev živahnosti na kulturno-prosvetnem področju, močnejša finančna osnova občine (nova delitev sredstev!) pa bo prav gotovo krepkeje podprla tudi kulturno in prosvetno delovanje.

IVAN ZORAN

Boljša izbira za isti denar

Te dni odpirajo v Slovenski vasi preurejeno trgovino, ki je po reorganizaciji trgovske omrežja v trebanjski občini postala Mercatorjeva poslovalnica. Vaščani in okolišni prebivalci so veseli tega dogodka, ker bodo za isti denar v sodobni prodajalni bolj postreženi.

Od ustanovitve sem je kratka doba, zato zavod tako nazvoter kot nazvzen še ne predstavlja tega, kar bi moral. Mislim pa, da smo to, kar daje zavodu pečat samostojne delovne organizacije, le dosegli. Imamo statut, pravilnike o delitvi čistega do-

Prvi koraki do prvih uspehov

Zavod za izmero, kataster zemljišč in upravljanje družbenega premoženja v Trebnjem je bil z odločbo občinske skupščine ustanovljen pred tremi meseci, ko je prenehal obstajati katastrski urad kot oddelek občinske uprave. Kljub razmeroma kratkemu času je bilo narejenega marsikaj, da bi se zavod postavil čimprej na trdne noge in posloval kot organizacijsko zaključena delovna organizacija. O tem je predstavnik zavoda Julij Golobič povedal naslednje:

hodka in osebnih dohodkov in samoupravne organe. Samoupravni organ je pri nas delovna skupnost v celoti, ker šteje manj kot 10 članov in je izvolila le predsednika (Matija Sila). Kasneje se bo še marsikaj izboljšalo in bomo nadoknadjili, česar nismo uspeli do zdaj napraviti.

Kaj bi povedal o organizaciji dela? Kaj določenega težko. Toda tudi tu je značen korak naprej. O kakšni posebnosti shemi bi težko govoril, ker je zavod strokovnega značaja in je v njem vsako delovno mesto določeno glede na posebne potrebe. Če lahko kaj pripomnim, je to, da je čutili vedno večjo vneto do dela.

Letos nas čakajo nekatere važne naloge. Potrudili se bomo in jih čimprej izpolnili, ker bo od tega odvisen

nacelnji razvoj zavoda. Naj nekatere naloge omenim: napraviti moramo red v katastru in dokončno preiti na strojni sistem obdelave katastrskega elaborata s pomočjo elektronskih strojev, opraviti vrsto meritev, na novo izračunati katastrski dohodek in pogodbo. Toliko o geodetsko-katastrski plati!

Ze iz drugega dela naziva zavoda je razvidno, da je zavod tudi upravljalec družbene premoženja. Tu je bilo narejenega manj. Ustrezna dejavnost je nova in nimamo še niti ljudi niti izkušenj, da bi lahko že kaj konkretnega napravili. Razvoj zavoda bo neovomno zahteval, da bomo zaposlili nove ljudi, ki se bodo ukvarjali z družbenim premoženjem. Od občine je zavod med drugim prevzel okrog 400 ha obdelovalnih površin s 1800 parcelami.

ROMAN OGRIN

Cesta na Češnjavek

Odcep od ceste Dolenja Nemška vas—Poljane proti Češnjavku je nujno potreben popravila. Pot bodo tudi razširili in zravnali ovinke. Vsi koristniki te ceste bodo pripevali svoj delež tako, da bodo sami opravili potrebna dela. Le če kdo ne bi mogel sodelovati z delom, je dolžan obveznosti poravnati v denarju in to v znesku, kot je vredno delo, ki bi ga moral opraviti. Cesta bo čez Češnjavek in Lipnik urejena do Blatnega klanca.

vnanje ljudi, ki delajo s stroji, samo da bi lahko delo bolje opravljali.

Ali pa bi lahko tovarš zapisal, da je bila letos na večini zemljišč kmetijske zadržke obdelava dobra, tako da je lahko bila marsikje zasebnim kmetovalcem za zgled, pa čeprav je bila zemlja komaj pred letom dni prevzeta in zato kompleksni zemlje še ne morejo biti izenačeni.

Dalo bi se tudi zapisati, da si Kmetijska zadruga Trebnje močno prizadeva, da bi svojo strojno opremo čim bolj izpopolnila, čeprav imajo precejšnje težave z najemanjem kreditov, posebno s kreditom za strojne lope, ki jim ga je banka zavrnila, čeprav nimajo strojev kam spraviti pod streho. V letošnjem letu so nabavili: 1 velik kombajn, 1 silažni kombajn, 1 prešo, 5 traktorjev z različnimi priključki, sušilnico za žito, zraven tega pa so še zgradili 2 korenjakova za koruzo.

Kmetijska zadruga je imela letos dobitih 300 ha zemlje več za obdelati kot v preteklem letu, stalož zaposlenih v lastni proizvodnji pa je povečan samo

za 8 traktoristov. Zato lahko trdim, da se je precej povečala tudi produktivnost zaposlenih.

Lahko bi navajal še več pozitivnih primerov, vendar to ni moj namen. S tem sem hotel samo konkretno pokazati, da bi dopisnik, če bi poleg negativnih primerov pokazal tudi na pozitivne primere, bralca Dolenjskega lista mnogo bolj objektivno informiral in dal javnosti popolnejšo sliko o neki delovni organizaciji. S takim prikazovanjem stvari pa bi verjetno tudi delovni kolektiv sprejel opozorilo na napake kot dobronamerne in se z večjim trudom kotil, da jih čimprej odpravi.

Verjetno bi mi dopisnik na to moje pisanje odgovoril, češ saj sem pisal samo o tem, kar so razpravljali na seji občinskega odbora SZDL. Ne trdim, da ne, čeprav je tudi iz teh razprav izbral samo slabe strani. Pozabiti pa ne bi smel, da ni bil sestanek namenjen nje-mu oziroma njegovemu pisanju. Občinski odbor SZDL je stvari tako kritično in bolj enostransko obravnaval, in po mojem mišljenju je prav, da jih je. Od-

Sprememba v občinskem proračunu

Občinska skupščina Novo mesto je na zadnji seji 14. oktobra sprejela odlok o proračunu za leto 1964. Potrebna so bila dodatna sredstva v višini 115 milijonov dinarjev, ki so zagotovljena iz lastnih povečanih dohodkov skupščine in iz dotacije okrajne skupščine. Večina dodatnih sredstev je namenjena zdravstveni zaščiti in socialnemu varstvu, kulturi, prosveti, šolstvu in skladu za borbe NOV.

Skupščina je zaradi nepravilnega izvajanja odloka o komunalni ureditvi in zunanji podobi maselij v občini Novo mesto uvedla tudi komunalno inšpekcijsko službo. Komunalni inšpektor bo skrbel za pravilno izvajanje odloka, izdajal bo ureditvene odredbe v smislu tega odloka in predlagal kršilce sodniku za prekrške v upravno kazenski postopek.

«SIPOREX» spet na dnevnem redu

Podjetje Kremen iz Novega mesta pripravlja dokumentacijo za izgradnjo tovarne «Siporex». Siporex je lahak gradbeni material, po katerem je vse večje povpraševanje. Glavne surovine za izdelavo siporexa je najti na področju, na katerem pridobiva Kremen kremenčev pesek, izkoristili pa bodo tudi ves material, ki ga dobe kot odpadke pri čiščenju peska.

Matični urad Dol. Toplice

Bojstev septembra ni bilo. Poročila sta se: Mihael Pobjan, kmetovalec iz Velikoga Rigijsa, in Pavla Bradac, kmetovalka iz Selišča. Umrla so: Marjan Kobe, otrok iz Dobindola, 3 leti; Jožeta Poreber, gospodinja iz Sotsele, 88 let; Janez Hrovat, kmetovalec iz Urinih sel, 67 let.

S krediti v boljšo kooperacijo!

KZ Novo mesto pripravlja obsežne programe pogodbene proizvodnje perutnine, goved in svinj. Dosedanje pogodbe zadruga s kmeti so bile večji del le papirnate, tokrat pa gre za vsebinsko sodelovanje, ki bo spodbudno tako za kmeta, kot tudi za zadrugo. Za začetek bo zadruga potrebovala okoli 30 milijonov dinarjev, ki jih bo nudila kooperantom kot kredite za obnovo gospodarskih poslopij ter s tem poživila pogodbeno proizvodnjo.

Takšne so glavne misli, ki nam jih je v razgovoru posredoval direktor KZ Novo mesto inž. Jože Tanko. V drugi že nekaj let sem ugotavljal, da se je dosedanja kooperacija preživela, tržnih presežkov ni toliko kot jih zahteva tržišče, družbena kmetijska proizvodnja, ki se je kar precej razmahnila, pa nima trdnih zagotovil, da bo imela dovolj surovin (teleta za pitanje, prašički).

Kooperacija s perutnino

Mesa na tržišču primanjkuje, potrošniki pa vedno bolj posegajo po perutnini. Zadruga se je zato odločila za četrti s pogodbenim pitanjem piščancev brojlerjev pri dveh rejcih v Dol. Toplicah in v Škocjanu ter za pitanje brojlerjev v lastnih hlevih na Pljuski pri Otočcu. Letos bodo zredili okoli 6000 piščancev, prihodnje leto pa že 20 do 25.000 tisoč. Zadruga bo nudila rejcem piščance, krmila in vso strokovno pomoč, plačani pa bodo od prirastka. Električne kocke in napajalniki so že pripravljene, oboje bo oskrbela zadruga, stroške pa bo z rejci obračunavala postopoma. Za pitanje brojlerjev niso potrebne posebne investicije, saj je vsak dovolj prostoren hlev primeren za to, le razkužiti ga je treba.

Z valilnico v Neverki pri Postojni so se že dogovorili za piščance. Ko bodo spiti, jih bo zadruga prodajala na domačem tržišču in v Zagrebu. Če bo pitanje zajelo večji obseg, bo treba v Novem me-

stu urediti manjšo klavnico za perutnino, vendar za to ne bo treba večjih sredstev.

V rejci goveda in svinj je treba več smotrnosti!

V živinoreji je potrebno bolj smotrno in načrtno pitanje mladih goved ter prašičev. Zadruga bi morala pomagati kmetom pri obnovi gospodarskih poslopij tako, da bi imeli najmanjši kooperanti v svojih hlevih vsaj po 15 do 20 stajišč. Nekaj takšnih gospodarjev je že v okolici Škocjana. Za takšne manjše preureditve je pripravila načrte zadruga, preurejanje pa bi potekalo pod njenim strokovnim vodstvom. Kmetu bi nato poskrbela goveda za pitanje, krmila in tudi seno, če bi rejec to želel, živali pa bi zadruga zavarovala in nudila vso strokovno pomoč. Tudi v tem primeru bi bil rejec plačan od prirastka po tržnih cenah.

Enako bi bilo s prašički, le da bi tu moral rejec prevzeti najmanj pet plemenskih svinj. Odojke bi mu zadruga plačala po povprečni letni tržni ceni. Za takšno kooperacijo je med kmeti že dovolj interesentov.

Kreditiranje naj bo spodbudno

Omenjeni načrti pa bodo seveda ostali na papirju, če ne bo sredstev. Pogoj so kre-

ditni, ki jih mora zadruga nuditi kmetom kooperantom za obnovo in pospeševanje individualne kmetijske proizvodnje. Šele nato bo pogodbeno proizvodnja postala dopolnilo družbene. In še ena pred-

NOVOMEŠKA KOMUNA

nost takšnega kreditiranja: investicijski stroški bodo veliko manjši.

Za začetek bi v novomeški zadrugi potrebovali okoli 30

Lepa slovesnost na Dolžu

V nedeljo, 18. oktobra popoldne, so se ob sončnem vremenu v oddaljeni gorjanski vasi Dolž zbrali mnogi vaščani, okoličani, Novomeščani in gostje na svečano otvoritev spomenika padlim. Okoli 500 ljudi je sledilo lepemu programu, ki so ga ob spomeniku izvajali učenci stopiške in dolške šole ter novomeška godba na pihala. Spomine na težke dni revolucije je v svojem govoru obudila sekretarka KO ZB Stopiče in odbornica novomeške skupščine tov. Minka Dragan, ki je spomenik po odkritju izročila v varstvo učencem os-

milijonov kreditov. Dani bi morali biti na daljšo odplačilno dobo (za obnovo gospodarskih poslopij od osem do deset let, v nobenem primeru pa ne na manj kot pet let), obrestna mera pa naj bi zajela samo manipulativne stroške. Soudelžbe zadruga pri najemanju takšnih kreditov ne bi smeli zahtevati. Sredstva bi črpali iz banke po predloženem obračunu in ekonomskem izračunu ter po predložitvi pogodbe s kooperantom. Prav gotovo bomo lahko samo na ta način ustvarili v kmetijstvu večje tržne presežke ter hkrati s tem kmeta spodbudili k bolj in pripravljalno elaborat o kmetovni obdelovanju zemlje. V novomeški zadrugi že operaciji, ki bo obdelala pasamezna področja, upošteva njihove specifičnosti. Izdelali ga bodo preko zime.

Konec oktobra že svet šole

— Kako je z volitvami v svet šole, vprašate? Ni smo spali, ne! — je pred dnevi približ Alojz Pucelj, predsednik dosedanjega šolskega odbora žužemberške osemletke.

— Kolektiv šole je že izbral svojih 7 kandidatov, do konca meseca pa bodo izvoljeni tudi že znanji člani sveta. Tri žane iz vrst staršev bodo izbrali na podružničnih šolah, enega bo določila občina, enega tovarna Iskra v Žužemberku, eden pa bo izvoljen na zboru občanov. Vsega skupaj bo novi svet šole števil 13 članov. Konec oktobra se bo svet sestel in iz svoje srede izbral upravni odbor petih članov in petih namestnikov. Malo kompromisirano, ali ne? Pa bo šlo! Sem prepričan!

Ali res žejni preko vode?

Občinski odbor SZDL Novo mesto se čuti dolžnega, da v zvezi s člankom »Bršlin: žejni preko vode?«, ki je bil objavljen v zadnji številki Dolenjskega lista, da svojo oceno, ki naj javno tribuno in njen namen prikaže javnosti v bolj objektivni luči.

Namen, ki smo ga želeli doseči skupno s KO SZDL Bršlin, je bil v tem, da se prične s čim hitrejšim urejanjem ožjega komunalnega centra, ki naj bi v prvi fazi zajel otroški vrtec, trgovino, obrat družbene prehrane itd. V ta namen smo predvideli več variant bodoče ureditve komunalnega središča, oziroma da bi jih občani na omenjeni tribuni spoznali in prispevali svoje pripombe. Ničče ni pričakoval, da bodo občani bolj podrobno posegli v razpravo (prej bi morali imeti vse material na vpogled); želeli smo le, da se seznanijo s predlogi in na osnovi kasnejših razglabljanj dajo svoj prispevek — to jim je omogočeno. Mnenja smo, da občani ravno o teh najnujnejših komunalnih objektih niso želeli podrobno razpravljati, kakšni naj bi bili (zunanja podoba

itd.), temveč da želijo čim prej prejšnjo realizacijo. Kar pa zadeva širšo urbanistično ureditev Bršlina, je bila podana samo informacija na osnovi skice, katere namen je bil, da bi se občani informativno seznanili. O nadaljnji ureditvi bi razpravljali in iskali najboljše rešitve. Za to bo potrebno izdelati bolj podrobno in natančnejšo urbanistično dokumentacijo, ki bo dalj časa na vpogled občanom in tako bodo lahko dali svoje pripombe. Namen, ki smo ga želeli doseči, je v tem, da se občani seznanijo z nekaterimi širše zastavljenimi urbanističnimi predlogi ureditve v komuni, s konkretnim področjem na prvem predlogu bodoče urbanistične ureditve Bršlina.

Razprava se je pričela in se bo nadaljevala, zato odloček nastopalo s nejasnim konceptom oziroma namerom, da se zadeva zamegli, ni točen. To, da je kdo imel namen občane peljati žejne preko vode, ni res, ker se dobro zavedamo, kakšen namen sledi doseči SZDL na takšnih in podobnih tribunah. Očitek, da so občani zapuščali javno tribuno zato, ker niso razumeli tolmačenj, ni upravičen. Zapuščali so jo verjetno zaradi tega, ker se je debata zavlekla pozno v noč in je razprava ob koncu bolj tangiralna financiranje in izvajalce gradbenih del.

Orna tabla je ostala prazna zaradi tega, ker se občani niso želeli spuščati v podrobne, imeli so pred očmi samo eno misel in prvi korak, da pride do hitrejše realizacije najnujnejših komunalnih objektov, kot so otroški vrtec, trgovina itd. Pri tem smo prisotni dobili zagotovilo, da se bo pristopilo k takojšnjim konkretnim realizacijskim delom. To pa je bil prvotni namen, ki ga je Socialistična zveza želela doseči in ga je tudi dosegla.

Za občinski odbor SZDL predsednik: Slavko Dokl

Novomeška kronika

Delavska univerza Novo mesto namenja organizirati poseben seminar za predsednike in člane disciplinskih komisij v delovnih organizacijah. Ker narašča število pritožb glede na zakonitost in nepravilno poslovanje teh komisij, je tak seminar resnično potreben, zato bi bilo prav, da bi se ga res vsaj vsiljeni udeležili. Delavska univerza sprejema prijave do 26. oktobra.

Smetarjev avto ne bo dolgo zdržal, če bodo meščani metali v kante za odpadke steklenice, opeko, deske, kahlise za puči in jeklene vrakove od embalaže. Lopatic in notranjosti bobna so se že nekajkrat zvrle in pokvarile. Avtomobil je stal 9.600.000 dinarjev, pa tudi delo smetarjev niastonj...

Za lepoto Novega mesta se trudijo tudi podmladkarij RK iz osnovne šole Katje Rupena. Pred nekaj tedni se jih je na lastno pobudo zbralo 20 v naselju Majke Šile, 20 v naselju na Kristanovi ulici in 10 v naselju Ned mlini. Pobrali so odpadke po dvoriščih, pograbili travo na zelenicah in prekopali cvetlične gredice. Kot povedo podmladkarij, je bila to šele njihova prva akcija, saj namenjajo s takšnim delom nadaljevati. Pred občinskimi prazniki bodo na vso moč pomagali delavcem in vrtnarjem, da bo mesto za praznik lepše.

O starčkih in starih, ki osamljeno preživljajo večer življenja.

Velik promet na prašičjem sejmu

19. oktobra je bilo na novomeškem sejmišču precej živahno. Zivinorejci so pripeljali na sejem 1.417 manjših in 29 večjih pujskov, kupci pa so jih kupili kar 1.171. Nakupovalci iz bližnjih in daljnih krajev so plačali za prašičke do 12 tednov stare od 6.000 do 12.000 din, za večje pa so morali odšteti med 10.000 in 24.000 dinarjev.

nja, je zadnje čase veliko govora. 13., 14. in 16. oktobra so manjše skupne podmladkarije RK iz osnovne šole Katje Rupena obiskovale več starejših Novomeščanov, jih obdarili s cvetjem in zavojci ter jim zapeli in sprejeli pesmi. Starčki in starke so bili veselo sprejemani in so otroke prijazno sprejeli, otoci so objubil, da jih bodo še obiskali in so s obiskovanjem drugih starejših Novomeščanov nadaljevali tudi v tem tednu. Tako za delo pri opešavi mesta kot za obiskovanje starčkov in starih zaslužijo podmladkarij vse priznanje.

V počastitev občinskega praznika bo šentjakobsko gledališče iz Ljubljane uprizorilo 28. oktobra na odru Doma ljudstva prosveto ob 16.30 in 20. uri Jurčič — Marinčekovo ljudsko igro »Jurčij Kozjak, slovenski janičar«. Vstopnice lahko rezervirate telefonsko na št. 21-310, predprodaja pa bo 27. in 28. okt. od 10. do 12. ure pri blagajni in eno uro pred pričetkom predstave.

V torek, 27. oktobra, bo v našem mestu prvič na programu barvni film Žilke Mitrovića o mladi na Drinos. Film bodo predvajali še v četrtek in petek, tudi to predstavo pa sodijo v sklop prireditev v čast 29. oktobra, praznika novomeške občine.

Četudi je bilo vreme neugodno, je bil v ponedeljek novomeški trg prav dobro založen s vsami kmetijskimi pridelki, prav tako pa tudi s ostalim blagom, ki ga prodajajo na stojnicah. Čebulja je veljala 110 din/kg, koren 60 din, zelje 40 din, ohrovt 80 din, solata 130-140 din, kostanj 60 din, jabotka 100 din, grozdje 150 din, jajca 55 din in mleko 70 din/liter. Na naš trg zadnje čase redno prihaja prodajalec čistilnih sredstev, vedno več je stojnic z okraski in tudi vedno več prodajalcev pletenih celicarjev in drugega blaga. Tokrat so prodajali še tudi košarice s krizantemami.

Gibanje prebivalstva: rodila je Marija Znidaršič iz Ljubljanske 3 — dečka. Poročila sta se: Marjan Slamnik, inženir kumije, in Bogomira Berce, farmacevtka, oba iz Novega mesta. — Umrla je Kristina Bajde, gospodinja iz Mej vrti 1, stara 75 let. Ponesrečil se je Branko Radulović, sofar iz Adamičeve 1, ki je padel 6 m globoko in si poškodoval hrbtnico.

Cene mesa zaenkrat neizpremenjene

Občinska skupščina Novo mesto je na seji 14. oktobra sprejela sklep, da se meso na področju občine kljub povečani odkupni ceni živine, do nadaljnjega ne podraži. Hkrati je pooblastila svet za blagovni promet, da uskladi cene mesu, če bo podražitev sprejeta na področju naše republike. Trenutno so cene svinjskega mesa v Novem mestu najvišje v Sloveniji. Pri govejem mesu smo na četrtem mestu, pri telečjem pa na tretjem. Pred nami so samo še največji industrijski centri, kot na primer Jesenice in Celje. Skupščina ni osvojila predloga Mesarije, ki se želi odcepiti od Kmetijske zadruga in sama razpolagati s svojim dohodkom. Položaj tega obrata navzlic razlagi odbornika Toneta Pirca navzočim še ni bil popolnoma jasen. Na gradnjo nove klavnice trenutno ni računati, ker je bil program za postavitev objekta, kakršen bi ustrezal našim možnostim, šele pred kratkim predložen, Komunalna banka ja medtem zaprla kredite za osnovna sredstva 6 mesecev vnaprej.

Iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu (Foto: Polde Grahek)

KOČEVJE: „Še sto takih domov v Sloveniji“

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

Nekaj besed o glavobolu

Po vsem civiliziranem svetu se je zadnje čase razpasla nezdrava razvada, da ljudje jedo ogromne količine raznih tablet proti glavobolu. Tega je sicer največ v ZDA in Zahodni Evropi pa tudi pri nas se ta pojav že udomačuje.

Velika večina glavobolov, lahko rečemo 90 odstotkov, izvira iz raznih oblik živčnosti, ki jih hiter življenjski tempo iz dneva v dan pospešuje. Nekaj prispeva k temu še pomanjkanje vitaminov zaradi preenolične hrane. Pomanjkanje spanja, prekomerna obremenitev z delom, kajenje, delo v slabo zrarenih prostorih, slabo osvetljeno ali pa preveč osvetljeno delovno mesto, hrup, izpušni plini in podobni vzroki za glavobol nam običajno sploh ne pridejo na misel. Navadno tudi ne pomislimo, da uživanje alkoholnih pijač povzroča glavobol. Vse te glavobole lahko preprečimo ali odpravimo, če odstranimo vzrok. Mirno in urejeno življenje, pestra prehrana, dovolj spanja, pravilna zaposlitev, ureditev delovnega mesta po higieničnih predpisih, zračenje prostorov, rekreacija v naravi na svežem zraku, omejitev ali opustitev kajenja, pitje brezalkoholnih pijač, vse to bo brž učinkovalo.

Nadaljnji vzroki za glavobol so lahko vnetje zob, ušes, obnosnih votlin, oči, žil. Glavobol je lahko sestavni znak neke bolezni, bodisi nalezljive ali druge, posebno še, če ga spremlja vročina. Tudi kratkovidnost lahko povzroča glavobol. Glavobol povzroča tudi visok krvni pritisk, je pa lahko tudi znak duševne bolezni. Končno more povzročati glavobol tudi bula v glavi. Za vse te vzroke je potrebno zdravljenje, ki ga odredi zdravnik. Z odstranitvijo vzroka glavobol preneha.

Če torej malo presodimo, bomo lahko rekli, da je jemanje tablet proti glavobolu nepotrebno, če ne odstranimo osnovnega vzroka glavobola. Ta pa je večinoma znan, če malo pomislimo. Le če je glavobol trdovraten in kljub našim naravnim posegom ne preneha, potem je bolje, da se posvetujemo z zdravnikom, kakor pa da s stalnim jemanjem tablet proti glavobolu le začasno odlagamo bolečine, ki se pa takoj po končanem učinku tablet spet povrnejo.

Dr. B. O.

Pravkar je minilo leto, kar smo začeli v Kočevju uporabljati novi dom telesne kulture. V prvem letu smo izpopolnjevali organizacijo in način obratovanja. Ni bilo lahko smotno uskladiti uporabe objektov za vse koristnike, katerih krog se je zelo povečal. V dohodnih rednih postah telesne kulture imamo šola Jožeta Šeska, vzgoje osnovna šola Jožeta Šeska, gimnazija in posebna osnovna šola. Razen tega imajo tu svoje prostore in pisarne: TVD Partizan z 11 sekcijami, nogometni, laboratorij, planinci šahisti, avto-moto klub, občinska zveza za telesno kulturo in občinska zveza streliških dručin. Vsi prostori so zasedeni od rane jutro do 21. ure. V upravnem objektu doma imata svoje prostore tudi Delavska univerza ter Ljudska knjižnica. Bojznanje nekatere, da bo dom preveč ali celo prazen, je bila popolnoma ovede. Navedel bi nekaj vidov iz vpisne knjige obiskovalcev, ki jih je zlasti veliko ob nedeljah.

Ob obljubi v dneh občinskega praznika so napisali poslanci in drugi politični predstavniki ter gostje naslednje: »Danes, ob prazniku kočevske občine in naše republike, smo bili v domu telesne kulture priče rasti in razvoju Kočevske, veselo mladino njenega mladega rodu in se prepričali, da so se naše želje, da bi Kočevje dobilo urejene pogoje za razvoj telesne kulture in družbenega dela, uresničile. Čestitamo obnavljanju prostorov in napravi.»

Študentje so uspeli!

Vrhnika je bila v soboto in nedeljo prizorišče kvalifikacijskih tekem za vsotop v drugo slovensko žokarsko ligo. Prvaka Primorci ni bilo, tako da so se za dve mesti, ki dajeta pravico do igranja v ligo, borila le moštva Vrhnika, Radovljice in novomeških študentov. V prvi tekmi v soboto zvečer je Vrhnika zanesljivo in visoko odpravila Radovljice. Tako ko je bila na Novomeščane odločilna tekma z Radovljico. V prvem nedeljskem srečanju so študentje izkoristili že prvo priložnost. Premagali so prvaka Gorenjske in si zagotovili igranje v drugi slovenski ligi. V tekmi z Radovljico so vodili od prvega pa do zadnjega sodniškega zvešča. Njihova zmaga ni bila niti za trenutek ogrožena, niti takrat ne, ko so tik pred koncem ostali na igrišču le še študenti. S pametno igro so ne le obranili razliko ampak so jo še povečali. Na koncu je bil rezultat 5:1. Druge tekme z Vrhniko je bilis se še gola formalnosti. Novomeščani so zaigrali brez napretne, medtem ko so Vrhnikači se smatrali dalj vse od sebe in spet zmagali. Pred številnim občinstvom, ki je viharno pozdravilo uspeh svojih ljubimcev, so tako uspešni domačini in novomeški študentje.

Medtem ko zdaj vemo za enega novomeškega predstavnika, ni za drugega še nič gotovega. Se vedno namreč ni znano, ali bo liga povečana za dve moštvi, ali pa bo še naprej imela osem ekip. Če smo pred enim tednom imeli kar tri možnosti, dva, eden ali nobeden, imamo zdaj — na veselje žokarskega kroga — le dve. Zadnja možnost — je že odpadla. Torej: eden ali dva. Še vedno ostaja vprašanje, ali dva (verjetno). Dva predstavnika bi prav gotovo pomenila lep uspeh in še nadaljnjo popularizacijo košarke na Dolenjskem in v Novem mestu.

—al

ROKOMET:

Ribnica : Duplje 20:20

Zadeva je še mimo, kljub temu pa se je velja povrniti na tekmo med rokometi iz Duplje in Ribnice, na katero so se slednji pričeli, čeprav so dobili eno točko. Igralci RK Duplje niso imeli registracije, ki je zahtevana po predpisih ljubljanske coneške lige. Tekma se je končala z rezultatom 20:20 zaradi pristanskega sodnika, čeprav so Ribničani s svojo igro zaslužili zmago. Prišlo je se-v-e želji, da bi v ligo obveljali in bi se ohranila disciplina in red.

Ribnica : Medvode 21:13

V ljubljanski coneški ligi so se 18. oktobra rokometi Ribnice in Medvode pomerili v tekmi z rezultatom 21:13 (12:9). Igra je bila živahna, domačini razigrani, gostje pa jim kljub bojevitosti, ki so jo pokazali, niso bili kos.

B ekipa iz Ribnice je istega dne igrala z B moštvom ribniškega garnizona. Rezultat je bil 12:11, kar pomeni, da so ribniški rokometišči zmagali zelo tesno.

Elan : Comet (Lj.) 5:1 (2:1)

Prvenstvena tekma LNP, odigrana v nedeljo na novomeškem stadionu pred 50 gledalci; sodnik Sever (Kočevje) — dober. — Novo mesto: Retelj; — Bužar, Murn (Bjelovce) — Jerkovič, Turk Moro — Marcoe (1), Mrvar S. (3), Bebe, Mrvar L. (1), Kranjc.

Na razmočenem in splošnem igrišču sta ekipi prikazali borbeno in zanimivo igro, ki so jo domači igralci z nekoliko boljše tehniko zasluženo odločili v svojo korist. Elanova ekipa je nastopila z mladimi igralci, ki so se predstavili maloštevilnim gledalcem kot perspektivni in zelo dobro moštvo.

—jm.

Novo mesto : Jesenice 2:3

Prvenstvena odbojarska tekma slovenske lige. Igrišče na Luki. Gledalcev 50. Sodnik Sugman iz Ljubljane. — Novo mesto : Jesenice 2:3 (9:15, 15:9, 11:15, 15:11, 14:16). Novo mesto: Penko, Potrč, Rajs, Berger, Lapajne, Bavdek, Primo, Hrastar, Jeršen, Bajt, Prešern, Bogataj, Erzen, Smitek, Potočnik, Končnik, Resner. — Novo mesto: Penko, Potrč, Berger, Lapajne, Bavdek, Hrastar. — Novo mesto: Penko, Potrč, Berger, Lapajne, Bavdek, Hrastar. — Novo mesto: Penko, Potrč, Berger, Lapajne, Bavdek, Hrastar.

Novo mesto : Mežica 3:2

Prvenstvena odbojarska tekma slovenske lige. Igrišče v Mežici. Novo mesto: Mežica 3:2 (16:14, 12:15, 11:15, 15:13, 15:13) — Mežica: Izpavec, Blatnik, Vever, Laker, Zmazek, Rigeljnik, Borsk. Novo mesto: Penko, Potrč, Berger, Lapajne, Bavdek, Hrastar. — Mežica: Izpavec, Blatnik, Vever, Laker, Zmazek, Rigeljnik, Borsk. Novo mesto: Penko, Potrč, Berger, Lapajne, Bavdek, Hrastar.

MALI NOGOMET

V 7. in 8. kolu občinske lige v malom nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: Straža : Šmihel 2:4, Občina : Iskra 3:0, Šmihel : Kramelj 0:3, Novo mesto 0:1, Iskra : Mirna peč 0:3, Kandida : Šmihel 3:0, Otočec : Student 3:0, Otočec : Občina 2:3, Novo mesto : Iskra 3:0, Vodi Novo mesto : 35 točkami itd.

dvorano, ki nima para v Sloveniji. Upamo, da se bomo še srečali! Predstavniki občine Ajdovščina so podpisali naslednje izjavo: »Preseneča nas lepo urejen in čist telovadni dom. Predvsem je razveseljivo, da posveča občinska skupnost tako veliko skrb telesni in duhovni vzgoji mladega rodu.« Član izvršnega odbora Partizan Slovenije pa s priznanjem ni bil tako kratak. »Občudujem idealne pogoje za delo v domu, še bolj pa pot, po kateri so bili pogoj dani.« je zapisal. »Vse čestitke ljudem, ki so to ustvarili in zdaj vodijo.« »Če hočete nekaj doseči, morate biti vztrajni in nesebično vdan stvari. Čestitam vam, ki ste s svojimi napori dosegli to, da se

mladina lahko nekje zbira in v sdravem okolju nabira moči za študij in delo.« je poudaril neki drugi član izvršnega odbora. Teh nekaj izjav smo navedli zato, ker smo hoteli povedati, kako cenijo objekt drugi. Domačini se še vse premalo zavedamo, kaj nam je z domom dala družba. Otresti se bomo morali starih navad, da mora biti dom na razpolago za vse. Vse preveč se v nepravici zvesti sliši, da je dom zidan za mladino. Seveda je zidan za mladino, upravljan pa bo po sodobnih načelih objektov telesne vzgoje. Naposled je to le dom telesne kulture!

A. Arko

BREŽIŠKI ŠPORT

11. oktobra je bilo v Brežicah odigrano šestko kolo ženske republiške rokometne lige, v katerem je ekipa iz Maribora premagala Brežičanke s 7:3 (3:1). Gledalcev je bilo okoli 100; sodil je Vipotnik iz Celja. RK »Kekec« iz Brežic, moštvo B, je v lepi igri premagalo ekipo iz Leskova v tekmi zasavske medobčinske lige. Rezultat 27:24 (11:16) za Brežičane. V tekmi ljubljanske coneške moške lige med Medvodami in Križami so zmagali gostje iz Križ z rezultatom 12:14 (4:8). Dobro je sodil Brižnik iz Brežic. Lestvica po petem kolu LCL: Brežice 5 5 0 0 129:60 10 Dobrepolje 5 3 1 1 99:87 7 Krmelj 5 3 0 2 83:111 6 Šiška 5 3 0 2 92:91 6-1 Ribnica 5 2 1 2 99:105 5 Radče 5 2 0 3 86:90 4 Duplje 5 1 2 2 80:88 4 Križe 5 2 0 3 63:79 4 Medvode 5 1 0 4 87:112 2 Cerklje 5 1 0 4 77:112 2 Največ golov so dali: Verbič (Dobrepolje) 41, Logar (Krmelj) 35, Kuželj (Cerklje) 36, Pončkar

(Ribnica) 31, Dogan (Brežice) 30, Koren (Radče) 29, Krivic (Medvode) 28, Šetina (Brežice) 24, Knežević (Brežice) 22 in Ček II (Šiška) 21 golov. Med ekipami so bili najbolj nedisciplinirani na igrišču Ribničani, (27 kazenskih minut), najboljši pa v tem pogledu Brežičani (4 kazenske minute). O. G. Sindikalno prvenstvo v Brežicah Na tekmovalnih, ki se odvijajo v počastitev občinskega praznika, so se še pomerile ekipe v namiznem tenisu. 13. oktobra je bilo v Brežicah srečanje ekip iz Tovarne pohištva, občinske skupščine, osnovne šole Cerklje in KGP Brežice. Ekipno je v parih je zmagala ekipa I iz KGP, med posamezniki pa je bil najboljši Štirnčič (KGP). Sindikat iz KGP Brežice je poslal na tekmovalje kar 2 ekipe. O. G.

Novo mesto : Črnomelj 22:19

Prvenstvena rokometna tekma medobčinske lige. Igrišče na Loku. Gledalcev 200. Sodnik Moljk iz Črnomlja. — Novo mesto : Črnomelj 22:19 (13:12). Novo mesto: Perko, Vidmar 9, Fijolč 2, Kobe, Šetina 2, Jaklič, Možina, Benčina 1, Smerdu, Alič 8. Črnomelj: Papuč, Weiss, Lozar S. 1, Simc 6, Lozar V. 7, Sotšek 2, Klepac, Puljak 2, Mištra 1, Kocič, Gecbajar. To je bila odločilna tekma v jesenskem delu prvenstva. Novomeščani so bili uspešni in lahko z zanesljivostjo trdimo, da bodo osvojili naslov jesenskega prvaka. Tekma je bila lepa in zanimiva, posebno dobra sta bila oba napada. Do polčasa sta se obe moštvi menjavali v vodstvu. Na odmor so odšli Novomeščani z golom prednosti. Tudi v drugem polčasu

sta se obe moštvi ogorčeno borili za vsak zadetek. Ker je Perko obranil nekaj nevarnih strelav s šestmetrske črte in ker so bili domači strelici iznajdljivi pred nasprotnikovim golom, jim je uspelo, da so tekmo odločili v svoj prid. —al

KEGLJANJE: Pionir — ekipni prvak Dolenjske

V borbenih igrah v kegljanju za leto 1964 se je končalo prvenstvo Dolenjske. Naslov prvaka je obranilo moštvo Pionirja, ki je v skupnem rezultatu dosegel enega izmed najboljših rezultatov v Jugoslaviji. Tehnični rezultati: Pionir 355 490 460 435 — 1740 Zeleničar 361 379 425 339 — 1504 Rudar 348 353 394 384 — 1469 Vseh devet 320 379 350 310 — 1359 Luknja 333 264 354 328 — 1279 Bolnica 281 233 289 292 — 1095 V občinski kegljaški ligi ni prišlo do sprememb. Se vedno vodi Zeleničar, ker je Luknja nepričakovano premagala Pionirjevo moštvo.

Loka : Papirničar B 7:2

V nogometnem srečanju moštev iz Loke pri Zidanem mostu in Papirničarja B iz Radč, ki je bilo 18. oktobra v Luki, je zmagala ekipa iz Loke z rezultatom 7:2 (3:1). Gole so dosegli: Hočevar 3, Tavčar 2, Vidic 1, in Rogelj 1 za Loko, ter Ot in Rozman za Papirničarja. Sodil je sodnik Strača-boško iz Loke. S. Srpič

Šport minulega tedna v Kočevju

NOVE TOČKE ZA NOGOMETASE

Člani NK Kočevje so na svojem igrišču premagali Svobodo iz Kirova s 2:0. Se uspešnejši so bili mladinci, ki so v mrežo gostov usuli kar sedem golov, prešli pa z niso nobenega. Obe ekipi sta z zmagama še izboljšali uvrstitev na lestvici. A. Arko

ODBOJKARJI PRAZNIH ROK

V Kropl so igrali odbojkarji, ki tekmujejo v drugi republiški ligi. Srečanje s Kropo so izgubili s 3:0 (16:14, 16:14, 15:12) in na prvenstveni tabeli zasedli drugo mesto. Mogoče bodo v zimskem treningu izpopolnili igro in se v I. republiško ligo uvrstili v priložnem letu. Letos jim to ni bilo dano.

PLENUM OKRAJNE ZVEZE V KOČEVJU

Plenum zveze za telesno kulturo ljubljanskega okraja bo 3. novembra v Kočevju. Po seji si bodo odborniki in gostje ogledali dom telesne kulture in naprave ter igrišča bodočega športnega centra v mestnem gaju.

TOKIO NA TELEVIZIJI

V Kočevju je nad 400 televizorjev; od kar se je pričela olimpiada.

Prvak je Partizan Novo mesto

V 4. kolu medobčinske rokometne lige, so bili 18. oktobra doseženi naslednji rezultati: Partizan Novo mesto-Partizan Črnomelj 22:19 (13:2), Šmihel Novo mesto-Partizan Metlika 7:7 (4:4). Stanje na uradni lestvici je takšno:

Partizan N.m.	4 3 1 0	86:60	7
Partizan Črnom.	4 3 0 1	109:57	6
Garnizon Črnom.	4 2 0 2	62:48	4
Partizan Metl.	3 1 2 0	45:40	4
Šmihel N.m.	4 0 1 3	31:102	1
Osnovna Črn.	3 0 2 2	24:50	0

Ekipa Partizana iz Novoga mesta je proti vsem pričakovanjem zasluženo zmagala in prevzela vodstvo v tabeli. V zadnjem kolu jih čaka srečanje z borbeno ekipo Osnovne Črnomelj.

M-k

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00—8.00.

PETEK, 23. OKTOBRA: 8.05 Odmevi naših krajev. 8.55 Pionirski tekmi. 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta poje nemške romantične. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inš. Jernej Ude: Varnost dela pri podiranju drevja in izdelavi asortimentov. 12.15 Domačo in narodno. 15.45 Novo v znanosti. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.10 Za ljubitelje jazza.

SOBOTA, 24. OKTOBRA: 8.05 Slovenski orkestr poje pesmi raznih narodov. 9.45 Majhni zabavni ansambli. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Inš. V. Štern: Proizvodni stroški v naših vinogradih. 12.30 Po stezah slovenske glasbe. 14.05 Iz baletov Petra Iljiča Čajkovskega. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Posnetki z revije pevskih zborov rudarskih krajev, z dne 15. februarja 1963 — 1. del. 17.35 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije. 18.45 S knjžnega trga. 20.00 Prenoč slavnostnega koncerta ob dnevu združenih narodov. 22.10 Oddaja za naše izseljenke. NEDELJA, 25. OKTOBRA: 8.00

Mladinska radijska igra Srbe Ivanoviča: Čudežna ulica. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnilo, kovariši... Tončka Drobnič: Takrat ma je bilo 15 let. 10.30 Pesmi srbskih partizanov. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas, 13.50 Pred demačo lipo. 15.05 Danes popoldne (šport in glasba). 16.00 Humoreska tega tedna — W. H. Temple: Past za moža. 20.00 V nedeljo zvečer (pester spored za ljubitelje zabavnih melodij). 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 26. OKTOBRA: 8.05 Jutrnja glasbena srečanja s pevci in orkestri zabavne glasbe. 8.55 Za mlade radovedne. Zivaji v filmu. 9.45 Igrajo vam tuje pihalne godbe. 10.35 Naš podlistek E. Wallace: Iz avtobiografije. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inš. Viktor Repanšek: Krompir pred vzmirlivjo. 12.15 Pred domačo hišo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Iz opernega sveta. 18.15 Zvočni razgledi — po Bolgariji. 20.00 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 22.10 Nočni akordi. TOREK, 27. OKTOBRA: 8.05 Igrajo in poje van Veseli planjarji. 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Ra-

dijaska kmečka univerza — Vlado Martelano: Vpliv toplote in mraza na čebelarje gredce. 13.30 Iz koncertov in simfonij. 14.35 Pet minut za novo pesnico (ponovitev). 16.00 Za ljubitelje popevk. 47.05 Koncert po željah poslušalcev. 20.20 Radijska igra Henryk Bardwicki: Stopnice (Prva izvedba). 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 28. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravilje in zgodb. 9.25 Nekaj do mračnih za prijetno dopoldne. 10.45 Clovek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Vet. Ivan Mrzel: Kokcidioza pri kuncih. 12.15 Na kmečki peči. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 15.30 Slovenske narodne pesmi v priredbi Matije Tomca. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 20.00 Zbor Slovenske filharmonije poje skladbo na pesmi Sreča Kosovela. 22.10 Nočni akordi.

ČETREK, 29. OKTOBRA: 8.25 Glasbeni vedeč. 9.45 Petnajst minut za ljubitelje narodno zabavnih melodij. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Inš. Aleksij Rainer: Možnosti za stalno zaposlitev sezonskih delavcev pre-0 nime. 12.15 Čez hrib in dol. 14.35 Naši pevci v vlogah iz tujih ope. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pihalna godba Ljudske milice. 18.45 Jazikovni psovori. 20.00 Četrto večer domača pesni in napoved. 21.00 Lirika zgodnjega časa: Od Lamarinata do Leopolda. 22.10 Plesna glasba.

Prvo moštvo članov-odbojkarjev TVD Partizan Kočevje

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 23. oktobra — Severin Sobotla, 24. oktobra — Rafael Nedelja, 25. oktobra — Dariaj Ponedeljek, 26. okt. — Lucijan Torek, 27. oktobra — Sabina Sreda, 28. oktobra — Simon Četrtek, 29. oktobra — Ida

ZAHVALE

Ob tešči izgubljeni IVANA KOSTEVA iz Zupeleca 4

se iskreno zahvaljujemo ZB Kapela, »Kriča iz Brežice, ZB Brežice, kapelski godbi in govorniki Slavku Vobletu ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremlili na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja.

Kostevčevi
V soboto, 10. oktobra, smo popremili k trajnemu počitku našo dobro mamo MARIJO POTISEK upokojenko.

Zahvaljujemo se družbenim organizacijam, posameznikom in sodruškom za podarjene vence, za izročena sočinja, obiske in spremljevanje ob domu v Šalki vasi na pokopališču v Kočevje-Trato. Posebej se zahvaljujemo zdravnikoma dr. Očenšku in dr. Klumu ter ostalemu zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Kočevje in ljubljanske bolnišnice za zdravstveno pomoč in uslužnost v času njene bolezni. Za nesebično pomoč se zahvaljujemo tudi Mariji Levstik in upokojenicu Barletu za poslovljene besede.

Družini Potisek in Novak, Šalka vas in Kočevje

PREKLIC

Podpisana Marija Bečirovič iz Val. Orehka 22, Stopenje, obveščam vas, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravil moj mož Rajko Bečirovič iz Val. Orehka 22, Stopenje.

MAHOGLASA

MIZARSKA STROJE za kompletno mizarstvo delavnice znanke Klein, Stiefel, Telhart prodam: 1. kombiniran poravnalni-debelinski stroj 60 cm z dvema motorjema; 2. kombiniran rezalni-vrtalni stroj in krožno žago s 2 motorjema; 3. tračni brusilni stroj z motorjem; 4. krožno žago s motorjem. — PONUDBE poslaša na upravo Dolenjskega lista pod: »Dobra ohranjeni stroji«.

MIZARJI — UGODNO PRODRAM: krožno žago s vrtljivim podporom; krožno žago motor »Himmelmelker«; kompresor za brizganje AEG; Jurkovič, Gradaška 12, Ljubljana.
POČENI PRODRAM SPALNICO IZ MEHRKEGA LESA; Rapuš, Kettlejev dvorovič 43, Novo mesto.
PRODRAM MOPED T-12 COLIBRI Neslov v upravi lista, 639/64.
PRODRAM PSA, NEMškeGA OV. GARIJA, odličnega čuvaja, čistokrvnega, z rodovnikom. Mart, Novo mesto, Gubčeva 1.

RADIO BREŽICE SPOROČA

Poslušalce lokalne radijske postaje v Brežicah opozarjamo na nekatere zanimive oddaje v zvezi s proučevanjem letošnjega občinskega praznika.

PETEK, 23. oktobra, 20.00 — Direktno prenos ustnega besedila iz Prosvetnega doma.
NEDELJA, 25. oktobra, 10.30 — Dopoldnja oddaja ob občinskih radion v občinskem prazniku občine Brežice, 12.05 — Občinski cestbojniki in pozdravljajo.
TOREK, 27. oktobra, 16.00 — Čestitice kolektivno ob občinskem prazniku občine Brežice, 19.30 — Direktno prenos svečan akademije iz Prosvetnega doma Brežice.
SREDA, 28. oktobra, 9.00 — Direktno prenos slavnostne seje skupščine občine Brežice, 10.00 — Prenos preimenovalja Oshorne šole Brežice I. po vzpostavljeni telefonski liniji.

Vsak ponedeljek

POPOLDNE lahko naročite male in druge oglase, poravnate naročnino ali dobite potrebne informacije pri upravi Dolenjskega lista, Novo mesto, Glavni trg 3! — NOV DELOVNI CAS OB PONEDELJKIH: od 7. do 16. ure neprekinjeno.

Ob sobotah poslušamo za stranke od 7. do 12. ure.

DOLENJSKI LIST

ZA 5 METROV SUHIH DRV dam dve moški obleki, možič površnik in vač skoraj novih moških srajc. Naslov v upravi lista.

ODDAM TAKOJ VSELJIVO 3-SOBNO STANOVANJE. Ponudbe pod zgodna priložnost v upravo lista, 630/64.

LEPO NAGRADO DAM OSEBI, ki mi preskrbi opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista, 637/64.

VAJENKO, KI IMA IZREDNO VESELJE ZA BRIVSKO-FRIZER-SKO STROKO, sprejemam takoj. Vane Juvano, Trebnje 10.

15.000 DINARJEV PLACE in celotno oskrbo dobi starejša gosposinja pri štiričlanski družini. Butara, Šišenska 113, Ljubljana.

ZAPOSLIM MIZARSKEGA POMOCNIKA. Hrana in stanovanje preskrbljena. Jože Kušar, mizarstvo, Ljubljana, Uršičev Stradom 50.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — začetnico k štiričlanski družini, sprejemam. Pogoji zelo ugodni: centralna kurjava, lepa soba in mehansirano gospodinjstvo. Po dogovoru preskrbim drugo zaposlitev za pomoč v gospodinjstvu. Marija Grabeč, Ljubljana, Rozmanova 2/VII.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — sprejme družina s malim otrokom. Pogoji zelo ugodni. Jeršek, Ljubljana, Zitiškova 25.

ISCEM GOSPODINJSKO POMOČNICO. V postev pride tudi začetnica, Omerzelj, pekarna, Kriško.

DEKLE, KI IMA OSNOVNO ŠOLO IN IMA VESELJE DO STREZBE v gostilni, sprejme gostilna Benkovič, Blagovica.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Če bolehalo na želodcu ali na jetrih, žolcu in črevesju, če vas muči zaprtje in hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poskusite zdravljenje z učinkovitim prirodnim sredstvom: rogaškim »Donat« vrelcom. V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju »Hmeljnike«, telefon 21-129 in »Standard«, telefon 21-158.

ODDAM SOBO ZA VARSTVO 6-letnega otroka v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista, 624/64.

15. OKTOBRA SEM OD STRANSKE VASI do Birne vasi izgubil denarnico z vsami dokumenti. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi 10.000 dinarjev na naslov v dokumentih.

UGODNO PRODRAM »WERTHEIM-STOJEČO BLAGAJNO. Naslov v upravi lista, 643/64.

Brežice: 23. in 24. oktobra ameriški film »Polet v bodočnost«, 25. in 26. oktobra ameriški film »Moja draga Klementina«, 27. in 28. oktobra angleški film »Plamen na ulicah«.
Brod na Kolpi: 24. in 25. oktobra jugoslovanski film »Saša«, 26. oktobra italijanski film »Trapez«.
Kočevje — »Jadrani«: 23. do 25. oktobra italijanski film »Vsač večer novo leto«, 26. in 27. oktobra francoski film »Dekle v izločilu«, 28. in 29. oktobra ameriški film »Človek, ki je ubil Liberty Valosa«, 30. oktobra francoski film »Kostanjevica«, 31. oktobra francoski film »Grabi vitosa«, 28. oktobra ruski film »Slepi muzikant«, 29. oktobra ameriški film »Princesa Klovška«, 30. oktobra ameriški film »Kriča«, 31. oktobra ameriški film »Toby Tyler«, 27., 28. in 29. oktobra jugoslovanski film »Marš na Drino«, v počastitev občinskega praznika občine Novo mesto.
Ostirica: 26. oktobra danski film »Zadnja zima«, 27. oktobra norveški film »Poletje s Monkos«, 28. oktobra ameriški film »Enajst veterancev«, 29. oktobra francoski-italijanski film »Sestane«, 30. oktobra francosko-italijanski film »SOS-radio-taksii«, 31. oktobra italijanski film »Maratonka bitka«, 28. oktobra francoski-italijanski film »Stara cerkev«, 29. in 30. oktobra nemški film »Grofica Marica«, 31. oktobra italijanski film »Drzni podvig«, 28. oktobra angleški film »Skrivnosta ciganka«.

BIZELJSKO: telet za pitanje primanjkuje

V bizeljski zadrugi je zelo razvita kooperacija pri pitanju telet. Posamezni zasebni rejci pitajo po pogodbi z zadrugo tudi po 20 telet, precej pa je takih, ki so toliko telet pripravljeno pitati, a jih ne morejo dobiti. Kmetovalci se veliko raje odločajo za pogodbeno pitanje, odkar jim zadruga daje v pitanje svoja teleta ter jim zagotavlja še močna krmila in strokovno pomoč. Ko bo telet spitano, bo zadruga obračunala s kooperantom telet, dobavljena močna krmila in druge usluge, ki mu jih je opravila, telet pa mu plačala po tržni ceni, ki bo višja

POTUJOČI KINO NOVO MESTO

V počastitev občinskega praznika bo potujoči kino Novo mesto predvajal prvi slovenski film »Na svoji zemlji«. Predstave bodo: 24. oktobra ob 15. uri za šolsko mladino in ob 19. uri za ostale prebivalce v Mirni peči; 25. oktobra ob 15. uri v Orehoviču in ob 19. uri v Brusnicah; 26. oktobra ob 15. uri v Beli Cerkvu in ob 19. uri v Otočcu; 27. oktobra ob 19. uri v Podgradu; 28. oktobra ob 19. uri v Uršinih selih; 29. oktobra ob 15. uri za šolsko mladino in ob 19.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Novo mesto Rojenih je bilo 18 dečkov in 18 deklic.

Poročili so se: Franc Kopina, delavec iz Družinske vasi, in Rozalija Pungertar, poljedelka iz Dol. Grčevca; Jože Pinar, mehanik iz Višnje gore, in Marija Potokar, uslužbenka iz Zagradca. Umrli so: Stanko Koba, upokojenec iz Dobindola, 40 let; Marija Mož, družinska upokojenka iz Gor. Kamenc, 63 let; Ignac Hrvat, kmet iz Zalica, 63 let; Ana Hudorovac, gospodinja iz Orma pri Gradcu, 43 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Franciška Simonič iz Brezovice — Branko, Ana Rajer iz Dolenje vasi — Anico, Puni Mohar iz Leskovca — Andrejko, Marija Stukelj iz Tribuda — Vidjo, Jožeta Pust iz Dolenje vasi — Dušana, Rozalija Feme iz Braljana — Slavko, Amalija Papež iz Zvirč — Stanko, Anica Hočevar iz Dolnjih Dol — Jožico, Romana Kovačič iz Črnomlja — Tatjana, Anica Oberž iz Gmajne — Joško, Justina Kastelic iz Plemberka — Marjana, Veronika Marovec iz Hrnstovce — Renata, Marija Sašek iz Črnomlja — Sama, Marija Plut iz Hruševca — Igorja, Ljudmila Vidmar iz Gradca — Milko, Fani Sluga iz Srednjega Globodola — Helena, Jožefa Podraž iz Sel — Marijo, Antonija Drgan iz Roj — Zvonka, Pepca Pfalzer iz Krmeleja — Jožico, Ana Koba — Pristava — Martina, Marija Grandžič iz Hrstaja — Marinko, Anica Marc iz Podturna — Slavko, Marija Jančkovič iz Račošev — Borisa, Ana Plati iz Gradca — Joško, Marija Penco iz Velikih Vodenic — Marijo.

Mali oglasi v domačem listu: zanesljiv uspeh!

Bred na Kolpi: 24. in 25. oktobra jugoslovanski film »Saša«, 26. oktobra italijanski film »Trapez«.
Kočevje — »Jadrani«: 23. do 25. oktobra italijanski film »Vsač večer novo leto«, 26. in 27. oktobra francoski film »Dekle v izločilu«, 28. in 29. oktobra ameriški film »Človek, ki je ubil Liberty Valosa«, 30. oktobra francoski film »Kostanjevica«, 31. oktobra francoski film »Grabi vitosa«, 28. oktobra ruski film »Slepi muzikant«, 29. oktobra ameriški film »Princesa Klovška«, 30. oktobra ameriški film »Kriča«, 31. oktobra ameriški film »Toby Tyler«, 27., 28. in 29. oktobra jugoslovanski film »Marš na Drino«, v počastitev občinskega praznika občine Novo mesto.
Ostirica: 26. oktobra danski film »Zadnja zima«, 27. oktobra norveški film »Poletje s Monkos«, 28. oktobra ameriški film »Enajst veterancev«, 29. oktobra francoski-italijanski film »Sestane«, 30. oktobra francosko-italijanski film »SOS-radio-taksii«, 31. oktobra italijanski film »Maratonka bitka«, 28. oktobra francoski-italijanski film »Stara cerkev«, 29. in 30. oktobra nemški film »Grofica Marica«, 31. oktobra italijanski film »Drzni podvig«, 28. oktobra angleški film »Skrivnosta ciganka«.

Šolstvo in socialno varstvo dobila več

Po sprostitvi ukrajne proračunske rezerve dobi občina Črnomelj 59 milijonov dinarjev dotacije, vseeno pa je to še vedno dosti manj kot manjkajočih 120 milijonov v občinskem proračunu. Da bi lahko krili vsaj najhujše potrebe, je občina zaprosila še za sprostitve 50% rezerve iz občinskega proračuna — 16.200.000 din.

Predlog za rebalans občinskega proračuna v znesku 75 milijonov je že narejen, četravno 16 milijonov še ni zagotovljenih. Po tem predlogu bo v prvi vrsti dodatna sredstva dobilo šolstvo, zatem socialno varstvo in druge družbene službe v občini.

Proračunska potrošnja bi se po novem predlogu na prebivalca v občini zvišala od 23.285 na 29.000 din, vseeno pa ostane kljub tolikim dodatnim sredstvom še vedno dosti pod okrajnim povprečjem, ki znaša 40.000 din.

Občini Črnomelj pa bo tudi v primeru realizacije rebalansa ostalo nekaj nezplačanih obveznosti za prihodnje leto, kamor sodita tudi prispevka za gradnjo novomeške bolnišnice in ceste Metlika—Ornomenlj.

Nočni napad na Marofu

V Kettlejevem drevoredu (na Marofu) v Novem mestu so v noči od 12. na 13. okt. neznanci napadli Franca Kerina, vajenca iz podjetja Transport v Krškem, in mu odvzeli 6.400 dinarjev ter mesečno vozno karto za avto-bus iz Novega mesta do Dol. Mraševega. Varnostni organi so osumljence pripravili, preiskava pa je še v teku.

Vlom v Kandiji

V dnevi od 17. do 19. okt. je neznanec vlomil v šiviljski servis stanovanjske skupnosti v Kandiji in odnesel iz blagajne 38.000 dinarjev. Varnostni organi so na sledi.

DOPIŠUJTE V DOLENJSKI LIST!

POTUJOČI KINO KOČEVJE

predvaja ameriški film »Bela divja pokrajina«: 23. oktobra ob 19. uri v Dolgi vasi; 24. oktobra ob 19. uri v Crnem potoku; 25. oktobra ob 15. uri na Travi in ob 18. uri v Podpreski; angleški film »V soboto zvečer«: 24. oktobra ob 19. uri v Starem logu; 25. oktobra ob 13.30 uri v Prevolah; ob 16. uri v Strugah in ob 19. uri v Palomu.

Velika svečanost ZB v Šentjerneju

V nedeljo, 25. oktobra ob 9. uri v Šentjerneju velika svečanost, združena z odkritjem spominskega obeležja na prostoru, kjer je sovražna bomba ubila več prebivalcev, na Šentjernejskem pokopališču pa bodo odkrili spomenik padlim, s katerim se bo Šentjernej dostojno odločil revoluciji in njenim žrtvam. Krajevna organizacija ZB Šentjerneja vabi vse preživle borce, domačine in goste, naj se slavnosti udeležijo v čim večjem številu!

Metličani o šolah druge stopnje

O tem, kako naj bi v prihodnjem letu potekalo financiranje strokovnih šol in vseh drugih šol II. stopnje, je zadnje čase veliko slišati in mnenja so različna. Da bi zbrali gledišča posameznih občin, je okrajni svet za šolstvo prošil vse občinske skupščine na svojem območju, naj glede tega dajo svoje predloge. Kot je videti, se večina občin zavzema za to, da bi bile šole II. stopnje financirane iz medobčinskega sklada, vključno gimnazije. Tudi odborniki metliške občine so mnenja, naj bi financiranje teh šol potekalo tako kot doslej, sicer bi se šolstvo in njegovi problemi še bolj zamočali.

OBVESTILA

RAZPIS DELOVNIH MEST Obrtno komunalno podjetje Črnomelj sprejme v stalno zaposlitev dva kvalificirana železostrugarja. Sarnsko stanovanje zagotavlja. Ponudbe pošljite ali se osebno zglasite na naslov: Obrtno komunalno podjetje Črnomelj.

ODPRODAJA INVENTARJA Gostinsko podjetje Hotel Metropol Novo mesto proda večje število kompletnih postelj, nočnih amarij, sobnih mizic in omar. Interesenti naj se zglasijo v upravi podjetja.

Obvestilo Društva upokojencev Novo mesto Ker se predvideva reorganizacija združenja »Posmatrniške ustanove«, vabi Društvo upokojencev Novo mesto vse članke te ustanove na sestanek, ki bo v nedeljo, 26. oktobra, ob 10. uri v dvorani Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto. Na sestanku bodo obravnavali novi osnutki.

ZAHVALA

ob smrti naše drage mame MARIJE MOŽE, ROJ. JAKŠE Vsem, ki so darovali vence in ovetje, jo pospremili na njeno zadnji poti ter izrazili sožalje, najlepša hvala! Možetovi Novo mesto, 16. okt. 1964.

Volivci o krajevnih skupnostih

V času od 17. oktobra do 10. novembra bodo razpravljali volivci v novomeški občini o ustanovitvi krajevnih skupnosti. Terciarne dejavnosti, ki so ena izmed nalog teh skupnosti, že dalj časa zaostajajo za razvojem družbe in tu res ni več kaj odlašati. V novomeški občini predvidevajo ustanovitev 18 krajevnih skupnosti. Zbori volivcev bodo obravnavali druge aktualne probleme svojega področja.

Motorski postaji Brežice

Na križišču ceste III. reda bliž bencinske črpalke na Otočcu je 14. oktobra zvečer tovornjak ZG-122-83 s priklopi 20-93-ZG, ki ga je vozil Hussein Tokalič, trčil v osebni avto ZG-263-38 voznika Milana Kerkira. Škoda je za štiri 40.000 dinarjev.

MUDILO SE JIM JE V NESREČO

Na avtomobilski cesti pri Poljanah se je 9. oktobra zvečer prevrnil osebni avtomobil Lj 265-77, v katerem so bili štiri mladoletniki iz Ljubljane. Z veliko hitrostjo od 130 do 140 km na uro je vozilo drvelo proti Novemu mestu. Ko so mladi potniki dospeli do Trebnje, se niso hoteli ustaviti in opozorilo prometnih mitnikov, ampak so z enako hitrostjo nadaljevali vožnjo. Pri Poljanah pa je avto zanesel. V hudi nesreči, ki je terjala 1.700.000 dinarjev gnetice Škoda, sta bila huje poškodovana dva fanti, od katerih si je eden zlomil desno nogo in dobil bolečine v prsih. Ranjenega potnika so odpeljali v novomeško bolnišnico. Avto je bil last enega izmed nesrečnih potnikov.

Z mokrega asfalta na travnik

14. oktobra ob 14.45 je v ovratni z mokrega ceste pri Vinji vasi nastala in se prevrnila osebni avto Lj 265-74, ki ga je vozil Ivan Bolež, delavec iz Novotoka. Do nesreče je prišlo, ko je voznik zaviral. V avtu so bili 3 potniki, lani pa je bil razjen samo voznik. Škoda cenijo na 450.000 dinarjev.

Žerjavica je uničila skedenj

15. oktobra popoldne je Rudolfa Golobu v Gorenji vasi pri Mirni pogorel skedenj, v katerem je bila seno, slama in poljsko orodje. Kmet niso ničesar, tako da je škoda za okrog 850.000 dinarjev. Požar je zanetil žerjavica, ki je v dimniškem okrog nosil izpod kota v svojih kuhinji v slamo.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sov. nica in Trebnje
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Franco Grivec, Milos Jakopac, Marjan Moškon, Jožica Topper in Ivan Zoran
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tokoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Ciasopisno podjetje DELO v Ljubljani